

Số 57 – Tháng 3/2016

**CHUYÊN ĐỀ: ĐỊNH HƯỚNG NGHỀ
CHO VẬN ĐỘNG VIÊN SAU KHI GIẢI NGHỀ**

LỜI NÓI ĐẦU

Định hướng nghề nghiệp đối với các VĐV sau khi họ kết thúc sự nghiệp thi đấu là một trong những vấn đề luôn thu hút sự quan tâm trong nền thể thao hiện đại. Nếu như một số VĐV trải qua khoảng thời gian khủng hoảng do giải nghệ khá nhanh chóng, thì đối với một số trường hợp khác, do chưa có sự chuẩn bị cũng như định hướng rõ ràng, họ gặp phải khá nhiều khó khăn và vất vả.

Các quốc gia, các tổ chức thể thao cấp quốc gia và quốc tế luôn xây dựng các chương trình, kế hoạch, chính sách hỗ trợ cho công tác định hướng nghề nghiệp cho VĐV. Đây có thể là các chương trình phát triển kỹ năng, nâng cao kiến thức, trình độ học vấn hay đôi khi là cả một chương trình hợp tác giữa các công ty, tổ chức trong việc mở rộng cơ hội làm việc cho VĐV giải nghệ.

Trong chuyên đề lần này, Ban Biên tập xin gửi đến độc giả những cái nhìn tổng quát nhất về vấn đề “Định hướng nghề cho VĐV sau khi giải nghệ” cũng như các chương trình, kế hoạch hỗ trợ nhóm VĐV này đang được triển khai hiệu quả tại một số quốc gia, Liên đoàn, Hiệp hội thể thao.

Ban biên tập

MỤC LỤC

Lời nói đầu	2
Định hướng nghề cho VĐV sau khi giải nghệ và những khái niệm liên quan.	4
Nền thể thao châu Âu và những khái niệm liên quan đến chính sách hỗ trợ phát triển sự nghiệp kép cho VĐV thành tích cao.	17
Định hướng nghề nghiệp cho vận động viên của một số quốc gia trên thế giới.	72
Trung Quốc	72
Hong Kong: Giáo dục, nghề nghiệp và kỹ năng sống	82
Nhật Bản: Chương trình giáo dục hướng nghiệp của Ủy ban Olympic	85
New Zealand: Chương trình hỗ trợ cuộc sống cho VĐV	86
Australia: Thỏa thuận về cư trú của các VĐV xuất sắc giữa Ủy ban Thể thao với các tổ chức thể thao quốc gia.	99
Chương trình định hướng nghề của Liên đoàn, Hiệp hội thể thao trên thế giới.	104
Chương trình hướng nghiệp vận động viên của Ủy ban Olympic Quốc tế về thể thao người khuyết tật (IPC,ACP).	112
ADECCO và Liên đoàn Bóng rổ nhà nghề thế giới (FIBA) quan tâm tới cuộc sống sau khi kết thúc sự nghiệp thể thao của VĐV.	116
Chương trình hỗ trợ việc làm cho VĐV Cử tạ sau khi giải nghệ.	122

ĐỊNH HƯỚNG NGHỀ CHO VĐV SAU KHI GIẢI NGHỆ VÀ NHỮNG KHÁI NIỆM LIÊN QUAN

I. Khái niệm cơ bản

Đối với cuộc đời của một VĐV, bên cạnh những danh tiếng, trình độ, khả năng, kỹ thuật mà họ gặt hái, trau dồi được trong cả cuộc đời thi đấu và luyện tập, thì khoảng thời gian khi họ kết thúc thi đấu, khoảng thời gian chính thức giải nghệ là lúc họ phải đối mặt với khá nhiều những khó khăn, vất vả.

Trong trường hợp VĐV giải nghệ đây là một người được trang bị đầy đủ kỹ năng, kiến thức, trình độ, cũng như định hướng và lựa chọn được công việc sẽ làm sau khi giải nghệ, họ sẽ cảm thấy khả thoái mái, không gặp phải quá nhiều áp lực. Còn trong trường hợp VĐV phải giải nghệ do chấn thương trong tập luyện, thi đấu, do không đủ điều kiện và trình độ để theo đuổi con đường thể thao chuyên nghiệp, thể thao nhà nghề, giải nghệ khi tuổi còn đang rất trẻ thì việc quay trở lại cuộc sống, có một công việc ổn định, phù hợp với khả năng và trình độ là điều vô cùng khó khăn.

Theo nghiên cứu khoa học của Baillie và Danish (1992), và Zaichkowsky, Kane, Blann và Hawkins (1993), khái niệm giải nghệ của các VĐV thể thao thường bị “đánh đồng” với khái niệm “về hưu” của các nghề nghiệp khác, tuy nhiên, trên thực tế đây là 2 khái niệm hoàn toàn khác nhau. Điểm khác nhau cơ bản đầu tiên đây là độ tuổi về hưu của các nghề nghiệp thuần túy được xác định rõ ràng, với độ tuổi dành cho nữ là khoảng 55 tuổi, và độ tuổi dành cho nam vào khoảng 60 tuổi. Trong khi đây, độ tuổi giải nghệ của các VĐV thể thao thường khá trẻ, đặc

biệt là các VĐV nữ. Các nhà nghiên cứu đưa ra một kết luận sơ bộ rằng, hầu hết các VĐV nữ chuyên nghiệp thường kết thúc sự nghiệp thi đấu của họ khi họ bước vào giai đoạn lập gia đình, sinh con, hoặc đôi khi do việc tăng/giảm trọng lượng không kiểm soát được

Điểm khác biệt thứ hai của hoạt động nghỉ hưu cơ bản và việc giải nghệ của VĐV chính là người bình thường không dành quá nhiều thời gian cho hoạt động luyện tập thể thao một cách chuyên nghiệp như các VĐV, chính vì vậy họ có thời gian phân phối cho các hoạt động sinh hoạt, giải trí, thư giãn khác. Khi nghỉ hưu, người bình thường có thể cảm thấy rất thoải mái và nhanh chóng làm quen với các hoạt động nhẹ nhàng như chăm sóc cây cảnh, chăm sóc gia đình, trang trí nhà cửa... Tuy nhiên, đối với một VĐV chuyên nghiệp, do tần suất hoạt động trước đây của họ khá nhiều, vậy nên khi bước vào thời gian đầu của giai đoạn “giải nghệ”, việc giảm thiểu cường độ hoạt động khiến cho VĐV dễ rơi vào trạng thái buồn chán, cơ thể tăng cân không kiểm soát.

Các nhà nghiên cứu cũng chỉ ra được sự khác biệt sau khi giải nghệ của VĐV chuyên nghiệp và VĐV nghiệp dư. Theo Botteril và Broom (1981), Hill và Lowe (1974), Werthner và Orlick (1986)... cùng rất nhiều các chuyên gia khác, đối với các VĐV chuyên nghiệp, VĐV nhà nghề, các VĐV đỉnh cao sau khi kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao thường rơi vào trạng thái tinh thần bất ổn, sang chấn tâm lý, và đôi khi là cần một khoảng thời gian để lấy lại cân bằng. Trong khi đấy, theo nghiên cứu của Blinde và Greendorfer (1985), Otto và Alwin (1977), Kleiber, Greendorfer, Blinde và Samdahl (1997), các VĐV nghiệp dư, các VĐV phong trào, các VĐV thi đấu tại các giải thể thao học đường... sau khi chấm dứt sự nghiệp thi đấu thể thao thường không bị ảnh hưởng tâm lý quá nặng nề. Điều

này được lý giải bằng việc các VĐV này có mục tiêu theo đuổi, cách thức đào tạo, sở thích luyện tập và định hướng nghề trong lĩnh vực thể thao khác nhau hoàn toàn. Nếu như các VĐV chuyên nghiệp, VĐV nhà nghề coi thi đấu thể thao là một nghề xác định, thu được một khoản thu nhập hàng tháng hoặc khen thưởng dựa trên thành tích thi đấu, thì đối với các VĐV nghiệp dư, họ thi đấu thể thao chỉ đơn giản là vì họ cảm thấy yêu thích.

II. Những kỹ năng “mềm” VĐV có được sau khoảng thời gian luyện tập và thi đấu thể thao

Các kỹ năng, tính cách, thói quen VĐV có được trong khoảng thời gian thi đấu và luyện tập thể thao ít nhiều vẫn mang lại những ảnh hưởng tích cực đến sự nghiệp sau này của họ. Sự ngoan cường, kiên định, hết mình trong thi đấu, khéo léo, tư duy chiến lược... có thể được xem là một trong số những kỹ năng “mềm” mà các VĐV sau khi giải nghệ chuyển hướng sang hoạt động kinh doanh phải sử dụng thường xuyên. Trong nghiên cứu của Mayocchi và Hanrahan (2000), một VĐV Khúc côn cầu người Canada sau khi kết thúc sự nghiệp thi đấu, chuyển hướng sang mở một nhà hàng nhỏ đã gặt hái được khá nhiều thành công, do anh ta biết cách thương thuyết với các nhà phân phối thực phẩm, khéo léo trong việc sắp xếp nhân sự, cũng như nắm bắt được những thời cơ phát triển và mở rộng thị trường hợp lý.

Còn theo nghiên cứu của Danish, Petitpas và Hale (1993), những kỹ năng “mềm” các VĐV chuyên nghiệp có được sau khi chính thức “giải nghệ” có thể kể đến như:

- Kỹ năng tổ chức;
- Kỹ năng thích ứng nhanh với môi trường;
- Kiên trì, nhẫn nại;

- Kỹ năng làm việc dưới áp lực thành tích, kết quả;
- Thói quen động viên tinh thần đồng nghiệp...
- Và rất nhiều các kỹ năng khác.

III. Những yếu tố ảnh hưởng đến việc định hướng nghề cho VĐV

Các nhà nghiên cứu cho rằng để liệt kê đầy đủ và rõ ràng những yếu tố ảnh hưởng đến định hướng nghề cho VĐV là điều khá khó. Dưới đây chỉ là danh sách một số yếu tố cơ bản, đơn giản gây tác động lớn đến hoạt động định hướng nghề cho VĐV.

1. Chuẩn bị tâm lý trước khi kết thúc sự nghiệp thi đấu của VĐV

Chuẩn bị tâm lý trước khi kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao là một trong những yếu tố cần thiết để hỗ trợ cho hoạt động định hướng nghề của VĐV. Việc không chuẩn bị tâm lý trước khi kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao mang lại khá nhiều ảnh hưởng tiêu cực đến cuộc sống, tâm lý và ngay cả vấn đề tài chính của VĐV. Theo nghiên cứu của Blinde và Greendorfer (1985) và Crook và Robertson (1991), những VĐV gặp phải khủng hoảng sau giải nghệ thường là những người không có thói quen chuẩn bị tâm lý sau khi kết thúc sự nghiệp, cũng như chưa định hướng được việc làm tiếp theo họ phải theo đuổi là gì. Còn đối với một số VĐV, họ cho rằng việc nghĩ đến nghề nghiệp sau khi kết thúc sự nghiệp thể thao là một việc làm thể hiện cho sự yếu kém trong trình độ, thi đấu không hiệu quả... (McLaughlin, 1981). Chính vì vậy, họ luôn chỉ tập trung nghĩ làm thế nào để giữ vững được phong độ, kết quả thi đấu cao và gặt hái được nhiều thành tích.

Đối với những cá nhân có thói quen chuẩn bị tâm lý trước khi kết thúc sự nghiệp thi đấu, họ lại thường không gặp phải quá nhiều khủng hoảng trong khoảng thời gian giải nghệ. Họ biết cách cân bằng giữa sự nghiệp thi đấu thể thao chuyên nghiệp, cũng như trau dồi các kỹ năng sống và kỹ năng “mềm” cơ bản khác. Ngoài ra, họ biết cách nhìn nhận rõ ràng điểm mạnh, điểm yếu của bản thân để từ đây phát triển mạnh hơn những điểm tốt, tạo tiền đề cho công việc của tương lai.

Theo báo cáo nghiên cứu của Allison và Meyer (1988), 80% các nữ VĐV Quần vợt người Úc khi được hỏi về sự chuẩn bị của họ sau khi kết thúc sự nghiệp thi đấu đều cho rằng họ cảm thấy khá sẵn sàng nếu như cơ hội của họ tiếp tục cống hiến cho thể thao phải tạm dừng. Họ cho rằng đây là dịp để họ quay trở lại được với nhịp sống hàng ngày, làm những công việc hàng ngày và dành thời gian nhiều hơn cho bản thân. Một số người còn xem đây là một bước ngoặt giúp họ có thêm thời gian để trau dồi lại kiến thức, củng cố lại kỹ năng để nếu như không phát triển theo hướng HLV Quần vợt, họ có thể tự tin chuyển hướng sang làm những công việc “phi” thể thao khác.

2. Hình ảnh và cái tôi cá nhân

Theo Botterhill (1981), các VĐV luôn có tư duy “hình ảnh của họ được xây dựng sau những thành công trong thi đấu thể thao”. Vậy nên, việc giữ gìn hình ảnh của họ là việc làm vô cùng quan trọng. Nếu như việc thi đấu thành công, gặt hái nhiều thành tích cao trong sự nghiệp thể thao... giúp VĐV tạo dựng được hình ảnh đẹp trong lòng công chúng, thì việc chấm dứt sự nghiệp thi đấu phần nào khiến các VĐV cảm thấy “cả xã hội quay lưng lại với bản thân mình”. Họ còn cho rằng, tất cả những công việc sau này họ làm khi kết thúc sự nghiệp thi đấu đều không thể nào giúp họ xây dựng hình ảnh đẹp như thời kỳ thi đấu đỉnh cao.

Chính tư duy cực đoan này đã khiến cho việc định hướng công việc cho VĐV sau khi kết thúc sự nghiệp thi đấu là một hành động khá khó khăn, đặc biệt là với những người thi đấu thể thao chuyên nghiệp, thể thao nhà nghề.

3. Kỹ năng quản lý trình độ năng lực bản thân

Theo Botterhill (1981), một VĐV có kỹ năng tốt trong việc quản lý năng lực bản thân sẽ có nhiều lợi thế hơn một VĐV khác sau khi họ kết thúc sự nghiệp thể thao. Botterhill giải thích rằng, một VĐV chuyên nghiệp hay VĐV nhà nghề, họ thường không có thói quen quản lý trình độ, năng lực bản thân, ít có thói quen đưa ra các quyết định và hành động, mà phụ thuộc khá nhiều vào HLV hoặc người giám sát trực tiếp. Chính việc làm này khiến cho VĐV không hiểu được hết trình độ, khả năng của bản thân, khiến họ không có nhiều cơ hội trong việc tìm kiếm việc làm trong tương lai.

Người HLV có thể là một trong những nhân tố giúp kỹ năng quản lý trình độ và năng lực của bản thân VĐV tăng cường bên cạnh việc huấn luyện và theo sát họ trong quá trình luyện tập. Theo nghiên cứu của Werthner và Orlick (1986) quá trình huấn luyện và giám sát VĐV có tác động không hề nhỏ đến định hướng nghề cho VĐV sau khi họ giải nghệ. Mỗi quan hệ tích cực giữa VĐV và HLV có thể giúp VĐV trau dồi, nâng cao trình độ, gặt hái được nhiều thành tích trong cả thi đấu và cuộc sống. Tuy nhiên, mỗi quan hệ tiêu cực giữa VĐV và HLV có thể khiến cho cuộc đời VĐV hoàn toàn khác theo một chiều hướng xấu, và phần nào ảnh hưởng đến con đường phát triển sự nghiệp thể thao của VĐV, khiến họ phải kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao sớm hơn.

4. Sự ủng hộ của xã hội và gia đình

Sự tác động của xã hội và gia đình cũng là một trong những yếu tố quan trọng ảnh hưởng đến định hướng nghề cho VĐV sau khi họ kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao. Hỗ trợ tích cực từ phía gia đình và xã hội có thể khiến khoảng thời gian khủng hoảng sau khi giải nghệ của VĐV rút ngắn lại, giúp họ cảm thấy tự tin và thoải mái hơn khi chuyển sang các công việc khác trong tương lai (Werthner và Orlick, 1986). Trong khi đấy, một số VĐV khác có thể cảm thấy khoảng thời gian kết thúc sự nghiệp thi đấu của họ càng mệt mỏi và nặng nề hơn khi xung quanh họ, tất cả các bạn bè, đồng nghiệp cũ đều tiếp tục với sự nghiệp thi đấu thể thao, không có ai chia sẻ những câu chuyện của họ, khiến nhóm VĐV càng “chìm vào bế tắc”, “bị rơi vào trạng thái cô lập” (Mihovilovic, 1968).

Chính vì vậy, các nhà nghiên cứu thể thao, các chuyên gia thể thao và các nhà khoa học thể thao đều thống nhất rằng, sự ủng hộ, khuyến khích, hỗ trợ tâm lý, tinh thần, vật chất, tài chính của gia đình và xã hội đến nhóm VĐV sau khi giải nghệ là vô cùng quan trọng.

Tuy nhiên, nhà khoa học Haerle (1975) lại cho rằng mối quan hệ, tương tác hỗ trợ này bắt buộc phải là mối quan hệ hai chiều. Có nghĩa là khi xã hội, gia đình ủng hộ, hỗ trợ đội ngũ VĐV giải nghệ này, thì chính những VĐV này cần phải có thái độ hợp tác, chia sẻ, cố gắng... chứ không nên tự tạo áp lực cho bản thân mình. Ví dụ điển hình nhất cho ý kiến này là vào giai đoạn 1970, sau khi kết thúc sự nghiệp thi đấu Bóng chày chuyên nghiệp, một số VĐV Bóng chày của Hoa Kỳ thay vì cố gắng tìm những cơ hội việc làm mới, họ cắt đứt mọi liên hệ với xã hội, gia đình, chìm vào những tệ nạn như ma túy, cá độ... dẫn đến kết quả là một số VĐV đã phải vào tù, bắt vào các trại cải tạo, suy nhược cơ thể, nợ nần.

5. Giải nghệ tự nguyện và bất tự nguyện

Khủng hoảng sau giải nghệ của các VĐV thường xảy ra đối với những cá nhân bị đẩy vào tình huống kết thúc sự nghiệp thi đấu một cách bất tự nguyện. Lý do khiến họ chấm dứt sự nghiệp thi đấu có thể đến từ nhiều nguyên nhân: chấn thương, cắt giảm nhân sự, mâu thuẫn với ban huấn luyện hoặc lãnh đạo của đội tuyển, lý do cá nhân... Trong đây, lý do chấn thương thường để lại nhiều khủng hoảng nặng nề nhất, và việc định hướng nghề cho nhóm VĐV gặp phải lý do này thường khó khăn nhất. Họ thường không tưởng tượng được ra với tình trạng chấn thương của cá nhân, họ có thể tiếp tục làm được công việc gì, vào lúc nào và như thế nào (Werthner và Orlick, 1986). Đặc biệt là những VĐV trẻ đang được huấn luyện thi đấu thể thao theo hướng chuyên nghiệp, với họ, mục tiêu cho sự nghiệp thể thao, thành tích thi đấu cá nhân họ còn chưa đạt được, huống chi bây giờ lại còn trong giải nghệ vĩnh viễn do chấn thương.

Còn đối với những VĐV quyết định giải nghệ tự nguyện, thông thường họ đã có sự chuẩn bị kỹ lưỡng cả về trình độ, kỹ năng lẫn tâm lý. Vì vậy việc định hướng nghề được bản thân họ xác định khá rõ ràng ngay từ đầu và họ dễ dàng hòa nhập được với công việc mới không lâu sau khi sự nghiệp thi đấu thể thao kết thúc.

6. Chính sách hỗ trợ cơ hội việc làm cho VĐV

Chính phủ bất kỳ một quốc gia nào khi phát triển sự nghiệp thể thao đều xây dựng các chính sách hỗ trợ cho VĐV từ lúc tìm kiếm, phát triển, cho đến khi họ kết thúc sự nghiệp thi đấu. Chính sách hỗ trợ cơ hội việc làm cho VĐV là một trong những chính sách quan trọng giúp VĐV cảm thấy luôn ổn định trong quá trình thi đấu và luyện tập thể thao.

Chính sách hỗ trợ cơ hội việc làm cho VĐV có thể là những chương trình hợp tác giữa Chính phủ với các cơ quan, tổ chức xã hội trong việc trao cơ hội việc làm mới cho các VĐV dựa trên năng lực của họ sau khi kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao. Hay đôi khi là các chương trình học tập, trau dồi kinh nghiệm của các tổ chức giáo dục đến đội ngũ VĐV tiềm năng của quốc gia, giúp họ không những có kinh nghiệm, kỹ năng thi đấu tốt, mà còn có một nền tảng giáo dục cơ bản và phát triển.

III. Các bước cơ bản giúp VĐV thuận lợi trong việc định hướng nghề sau khi kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao

Các nhà khoa học, nhà nghiên cứu và chuyên gia trong lĩnh vực TDTT cho rằng vượt qua khủng hoảng sau khi kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao và định hướng nghề thuận lợi cho các VĐV cần phải trải qua một quá trình gồm rất nhiều bước, đòi hỏi sự cố gắng của từng cá nhân, bao gồm chính bản thân VĐV, HLV, gia đình, xã hội. Trong đấy vai trò của chính bản thân VĐV là quan trọng nhất. Các bước cơ bản giúp VĐV thuận lợi hơn trong việc định hướng nghề sau khi kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao có thể kể đến gồm:

1. Xây dựng các mối quan hệ với các chuyên gia có kinh nghiệm

Một VĐV khi đang trong sự nghiệp thi đấu thể thao chuyên nghiệp thông thường chỉ tập trung vào luyện tập, thi đấu, mà quên đi việc phát triển những kỹ năng cơ bản khác như nâng cao trình độ học vấn, các mối quan hệ xã hội, tìm hiểu xu hướng phát triển của thị trường... Chính vì vậy, việc xây dựng các mối quan hệ với các chuyên gia có kinh nghiệm như các nhà khoa học, các nhà nghiên cứu, các nhà phát triển chiến lược, các HLV có kinh nghiệm sẽ giúp các VĐV rút ngắn được

hơn khoảng thời gian tự mài mòn tìm hiểu, ngoài ra còn được các chuyên gia chia sẻ, tư vấn thêm về nghề nghiệp phù hợp với năng lực của bản thân VĐV.

2. Hiểu được điểm mạnh, điểm yếu và sở trường của bản thân

Mỗi VĐV đều có những năng lực cá nhân khác nhau. Người có sở trường trong hoạt động nhóm, người lại có tính quyết đoán, kiên trì, người lại có tầm nhìn chiến lược... Việc hiểu rõ được điểm mạnh, điểm yếu và sở trường của bản thân sẽ giúp VĐV lựa chọn ra được những công việc phù hợp với họ sau khi kết thúc sự nghiệp thể thao.

Quy trình để hiểu được điểm mạnh, điểm yếu và sở trường của bản thân được các nhà khoa học, nghiên cứu TDDT đặt tên là ACE (3 chữ cái viết tắt của 3 quy trình cơ bản), gồm: Xác định nhận dạng VĐV, Giá trị cốt lõi cá nhân và Khả năng làm việc của cá nhân.

3. Cân bằng cảm xúc

Là một VĐV chuyên nghiệp, thông thường việc kiềm chế cảm xúc là việc phải làm thường xuyên, để họ giữ vững được tâm lý và giành được kết quả thi đấu xuất sắc. Tuy nhiên, sau khi kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao, các VĐV lại thường gặp khá nhiều khó khăn trong việc kiểm soát cảm xúc cũng như cân bằng được tâm lý. Tâm trạng lo lắng, sợ hãi, e dè, thiếu tự tin, lo sợ mắc sai lầm ở trong công việc ... lại là một trong những chuỗi cảm xúc mà VĐV sau khi giải nghệ phải trải qua, đặc biệt là khi chuyển hướng sang một công việc mới (Danish et al, 1992).

Việc quan trọng nhất các VĐV sau khi giải nghệ cần phải làm lúc này là tích cực hơn trong các mối quan hệ xã hội, tìm

kiểm lời khuyên, lời tư vấn đến từ các chuyên gia, các đồng nghiệp có nhiều kinh nghiệm hơn. Và đặc biệt, họ phải biết cách đưa “thói quen” cân bằng, kiềm chế cảm xúc như trong thi đấu quay trở lại.

4. Trang bị kiến thức, những kỹ năng cơ bản về công việc trong tương lai

Theo các nghiên cứu của Petitpas (1992) và Danish (1993), các nhà khoa học chỉ ra rằng các VĐV nên có thói quen trang bị những kiến thức và kỹ năng cơ bản để phục vụ cho công việc tương lai, ngay cả khi họ vẫn đang cống hiến trong sự nghiệp thi đấu thể thao.

Các kỹ năng cơ bản có thể kể đến như các kỹ năng máy tính, các kỹ năng sử dụng những phần mềm cơ bản... Trong khi đó, lượng kiến thức cơ bản các VĐV cần chính là kiến thức khái quát của một số các lĩnh vực như kinh tế, văn hóa, xã hội, kinh doanh...

5. Hiểu được tầm quan trọng của việc tăng cường và trau dồi các kỹ năng trong công việc

Nghiên cứu của Danish (1993) chỉ ra rằng một trong những rào cản khiến VĐV gặp khó khăn trong quá trình định hướng nghề sau khi giải nghệ chính là VĐV chưa đánh giá được mức độ quan trọng của việc tăng cường lượng kiến thức và trau dồi các kỹ năng cơ bản. Việc VĐV hiểu được tầm quan trọng của việc tăng cường và trau dồi các kỹ năng trong công việc tương lai giúp họ rút ngắn được khoảng thời gian làm quen với công việc mới, vượt qua thời gian khủng hoảng sau giải nghệ được dễ dàng hơn, và chủ động hơn trong mọi tình huống.

Trong nghiên cứu của Petitpas và các cộng sự (1992) lại chỉ ra rằng, trong môi trường luyện tập và thi đấu thể thao chuyên

nghiệp, các VĐV thường có xu hướng chỉ tập trung duy nhất vào việc phát triển thể thao (bao gồm cả các kỹ năng và thành tích thi đấu) mà ít khi chú ý vào việc phát triển các kỹ năng cơ bản khác hỗ trợ cho họ trong môi trường phi thể thao. Hướng dẫn, tư vấn cho VĐV biết được tầm quan trọng của việc phát triển các kỹ năng khác trong cuộc sống, trang bị kiến thức cơ bản sẽ giúp họ thêm tự tin, mở rộng nhiều cơ hội việc làm, và đôi khi các VĐV còn biết ứng dụng các kiến thức, kỹ năng mới đây vào việc nâng cao thành tích trong sự nghiệp thi đấu.

Mayocchi và Hanrahan (2000) lại cho rằng, một VĐV được trang bị đủ kiến thức và kỹ năng, xác định và theo đuổi công việc trong tương lai của mình trở thành một HLV thể thao, sẽ dễ dàng hơn trong việc truyền đạt lượng kiến thức, kinh nghiệm cá nhân và đào tạo thế hệ VĐV kế cận gặt hái được nhiều thành công hơn.

6. Xây dựng các mối quan hệ, mạng lưới đối tác trong công việc

Trong nghiên cứu của Danish và cộng sự (1992) có đưa ra một vấn đề rằng, các VĐV sau khi giải nghệ thường có thói quen ít giao lưu, thu hẹp các mối quan hệ xã hội. Chính điều này khiến cho cuộc sống của họ, cũng như việc làm quen với môi trường làm việc mới trở nên khó khăn hơn, thời gian hòa nhập cũng dài hơn. Vậy nên các nhà khoa học mới chỉ ra rằng, một trong những việc làm giúp VĐV gặp nhiều thuận lợi hơn trong việc định hướng nghề tương lai chính là xây dựng các mối quan hệ, mạng lưới đối tác trong công việc. Đây có thể là mối quan hệ từ khi họ vẫn đang là VĐV chuyên nghiệp, có thể là mối quan hệ gia đình, là mối quan hệ bạn bè... Ngoài sự cố gắng mở rộng mối quan hệ của chính bản thân VĐV, gia đình, HLV, đồng nghiệp, xã hội, Chính phủ... cũng cần phải xây

dựng các chương trình, chính sách ưu đãi tốt nhất để các VĐV có thể sớm hòa nhập lại cuộc sống bình thường sau khi kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao chuyên nghiệp.

Tuệ Minh biên dịch và tổng hợp

(theo www.zoneofexcellence.ca, www.researchgate.net,

“Understanding the career transition of athletes”, *“Career problems and retirement among elite athletes”*, *“Athletic identity: Hercules’ muscles or Achilles heel?”*... và nhiều nguồn tài liệu khác)

NỀN THỂ THAO CHÂU ÂU VÀ NHỮNG KHÁI NIỆM LIÊN QUAN ĐẾN CHÍNH SÁCH HỖ TRỢ PHÁT TRIỂN SỰ NGHIỆP KÉP CHO VĐV THÀNH TÍCH CAO

1. Phần mở đầu

1.1. Đặt vấn đề

Các VĐV thường xuyên phải đối mặt với những thách thức để kết hợp sự nghiệp thể thao của họ với việc học tập hoặc làm việc. Để đạt được thành công ở trình độ cao nhất của một môn thể thao đòi hỏi quá trình luyện tập căng thẳng và tham gia các cuộc thi trong và ngoài nước, điều đó khó có thể làm hài hòa với những thách thức và hạn chế trong hệ thống giáo dục và thị trường lao động. Không chỉ cần có động lực phấn đấu, sự cam kết, ý chí kiên định và trách nhiệm cao từ phía các VĐV, mà việc chuẩn bị về chuyên môn cũng là cần thiết để tránh những tình huống mà những VĐV tài năng và VĐV xuất sắc buộc phải lựa chọn giữa việc theo học và chơi thể thao hoặc làm việc và thể thao. Việc chuẩn bị "sự nghiệp kép" như vậy sẽ có lợi cho sự nghiệp thể thao của VĐV, cho phép theo học hoặc làm việc, tăng cường khả năng có được một nghề mới sau khi kết thúc sự nghiệp thể thao và đảm bảo cho các VĐV có một vị thế vững chắc.

Việc chuẩn bị hai nghề mới xuất hiện tương đối gần đây ở phần lớn các nước thành viên và trong thể thao EU. Ở các nước thành viên EU nơi các chương trình chuẩn bị này đã được phát triển trong một thời gian, đôi khi họ cũng còn thiếu các thỏa thuận chắc chắn giữa hệ thống thể thao với ngành giáo dục hoặc với thị trường lao động. Họ cũng có thể thiếu một khung

pháp lý hoặc chính sách bền vững của chính phủ. Chỉ thị này có thể hữu ích cho việc phát triển và cải thiện các điều kiện cần thiết cho các chương trình đào tạo nghề kép, cho phép sắp xếp công việc thích hợp cho các VĐV tài năng và ưu tú trên khắp châu Âu, hoặc là ở vị trí của họ là một VĐV - sinh viên hay VĐV- nhân viên.

1.2. Mục đích chỉ thị của EU về sắp xếp nghề nghiệp kép

Chỉ thị này chủ yếu hướng đến các nhà hoạch định chính sách ở các nước thành viên, là nguồn cảm hứng cho việc xây dựng và áp dụng các hướng dẫn thực hiện phát triển hai nghề theo định hướng quốc gia và nâng cao nhận thức ở cấp quốc gia về khái niệm nghề nghiệp kép. Họ trông đợi sự nhạy bén của các chính phủ, các cơ quan quản lý thể thao, cơ sở giáo dục và sử dụng lao động sẽ tạo ra môi trường thích hợp cho nghề nghiệp kép của các VĐV, bao gồm cả một khuôn khổ pháp lý và tài chính phù hợp, cách tiếp cận thích hợp tôn trọng sự khác biệt giữa các môn thể thao. Những ý kiến chỉ đạo này không được phát triển để trở thành một công cụ ràng buộc và chúng luôn tôn trọng sự đa dạng về năng lực và truyền thống ở các nước thành viên trên các lĩnh vực chính sách khác nhau.

Chỉ thị hướng dẫn này sẽ đóng góp cho việc trao đổi và phổ biến rộng rãi về những hoạt động thực tế có hiệu quả tốt và học tập những kinh nghiệm trong lĩnh vực này. Ngoài ra, Chỉ thị này cũng đề xuất một khuôn khổ các thỏa thuận có thể ở cấp độ quốc tế và mời Liên minh châu Âu khởi xướng những hành động bổ sung do tính di động cao của các VĐV và những nhu cầu cụ thể ở một số môn thể thao và ở những nước thành viên nhỏ nhằm tạo điều kiện sắp xếp nghề nghiệp kép ở nước ngoài. Việc xúc tiến sự nghiệp kép của VĐV là phù hợp với một số mục tiêu trong những mục tiêu của Chiến lược 2020 của châu

Âu (tránh bỏ học sớm, có nhiều người tốt nghiệp ở hệ giáo dục đại học, khả năng có việc làm cao hơn) và làm cho các chính sách thể thao hiệu quả hơn bằng cách giữ được nhiều hơn các VĐV tài năng và có thành tích cao ở lại trong hệ thống thể thao.

1.3. Những thách thức liên quan đến nghề nghiệp kép

Sự thành công của việc sắp xếp hai nghề thường phụ thuộc vào thiện chí của những người ở các vị trí chủ chốt của một tổ chức hoặc học viện trong khi trên thực tế, cần phải có một giải pháp mang tính hệ thống dựa trên các thỏa thuận về tài chính, pháp lý chung và bền vững. Xu hướng ngày càng gia tăng là các VĐV thường xuyên tập luyện hoặc thi đấu ở nước ngoài khiến cho việc kết hợp với chương trình học tập trở nên khó khăn hơn.

Việc tổ chức các giải pháp cá nhân nhân hóa trong giáo dục, đào tạo từ xa đang là nhu cầu trong khi “các ngày nghỉ lễ” là một vấn đề trong thị trường lao động. Các VĐV được báo cáo là ở vào thế bất lợi so với các nhân viên khác trong thị trường lao động. Các doanh nghiệp có thể cảm nhận điều đó là khó thích ứng với sự thay đổi những nhu cầu việc làm mà các VĐV có ở các giai đoạn khác nhau trong những sự nghiệp của họ. Các chính phủ, các tổ chức khác nhau và các VĐV đã kêu gọi sự quan tâm đến những thách thức cũng như những lo ngại về chất lượng giáo dục và các dịch vụ hỗ trợ cho những người trẻ tuổi đã tham gia hoạt động thể thao thành tích cao ở châu Âu. Những thách thức chính là:

- Đảm bảo sự phát triển của các VĐV trẻ, đặc biệt là trẻ em trong các môn thể thao chuyên môn hóa sớm, những người trẻ tuổi trong giáo dục và đào tạo nghề, và những VĐV khuyết tật;

- Cân bằng giữa huấn luyện thể thao và giáo dục học vấn, ở giai đoạn sau của cuộc đời, cân bằng giữa đào tạo thể thao và việc làm;

- Giai đoạn cuối cùng sự nghiệp thể thao của các VĐV bao gồm những người rời khỏi hệ thống sớm hơn dự định.

Có một số lớn các đặc tính chuyên môn và các quy định liên quan đến VĐV thể thao tài năng và xuất sắc tồn tại ở một số quốc gia thành viên EU, nhưng hầu hết trong số đó được phân hay chỉ tập trung vào một số khía cạnh. Một vài quốc gia thành viên đã đưa ra các quy định pháp lý, bao gồm cả các đặc tính chuyên môn liên quan đến những yêu cầu cần thiết để vận hành các trung tâm đào tạo. Thời gian đào tạo (chủ yếu là các môn thể thao chuyên môn hóa sớm) được giới hạn thông qua luật giáo dục, luật lao động hoặc thỏa ước lao động tập thể trong trường hợp là các môn thể thao chuyên nghiệp, hoặc trên cơ sở hướng dẫn chính thức của Nhà nước hoặc phong trào thể thao ban hành.

Ví dụ về những hoạt động thực tế có hiệu quả tốt

Ở Pháp mỗi trung tâm đào tạo của khu vực phải ký một thỏa thuận chung với một hệ đào tạo mà các VĐV có thể theo đuổi việc học tập của họ. Mục đích của thỏa thuận là để tạo thuận lợi cho việc sắp xếp thời gian biểu của các VĐV, cho phép họ lập kế hoạch cá nhân đối với các kỳ thi trong thời gian thi đấu và tổ chức các buổi dạy kèm.

Trong bóng đá, hệ thống cấp phép CLB của UEFA đòi hỏi các câu lạc bộ phải đảm bảo cho tất cả các cầu thủ trẻ tham gia vào các chương trình phát triển bóng đá của mình có khả năng theo học ở những trường bắt buộc theo quy định của pháp luật quốc gia và không được ngăn cản các em theo học hệ giáo dục không có bóng đá (hệ giáo dục bổ túc hoặc đào tạo nghề của

mình). Nói đúng ra, hệ thống cấp phép của UEFA chỉ áp dụng cho các câu lạc bộ bóng đá chuyên nghiệp bước vào đấu trường châu Âu, nhưng các liên đoàn quốc gia theo gương châu Âu và đưa những yêu cầu tương tự vào hệ thống cấp phép quốc gia của họ.

1.4. Giá trị gia tăng thu được từ chỉ thị hướng dẫn của EU

Trong những năm gần đây, cả hai bên liên quan phi chính phủ và chính phủ trong thể thao và giáo dục đã đặt ra yêu cầu quan tâm cụ thể đối với những thách thức này và đã nhiều lần kêu gọi Ủy ban châu Âu xem xét hành động ở cấp độ EU để tạo thuận lợi cho việc giới thiệu và thực hiện các chương trình nghề nghiệp kép. Việc này sẽ giúp các VĐV châu Âu thực hiện tốt và thi đấu ở trình độ quốc tế cao với các VĐV của các cường quốc thể thao khác và điều đó sẽ làm giảm số lượng VĐV tài năng từ thể thao.

Điều quan trọng không kém đó là nhu cầu đối với những người lao động có trình độ cao trên thị trường lao động châu Âu (Chiến lược 2020 của châu Âu). Các VĐV ưu tú sẽ có một sự nghiệp thể thao cân bằng, khỏe mạnh và còn tiếp tục sau khi kết thúc sự nghiệp thể thao năng động của họ để không bị mất tài năng và đầu tư lãng phí. Việc tái hòa nhập vào môi trường giáo dục và thị trường lao động là rất quan trọng. Hơn nữa, việc có hai nghề đều giỏi như nhau có thể giúp các VĐV đóng góp được tối đa cho xã hội, dựa trên những khả năng mà các VĐV đã phát triển được trong cả hai sự nghiệp của họ, và có thể được xem là sự chuẩn bị tốt để trở thành những khuôn mẫu có vai trò tiềm năng trong xã hội. Việc thiết kế các chương trình nghề nghiệp kép cần phải đáp ứng nhu cầu cá nhân của VĐV có tính đến tuổi tác, chuyên môn thể thao, giai đoạn sự nghiệp

và tình hình tài chính của họ, cùng với những VĐV đang đảm đương trách nhiệm ngày càng cao do họ tiến bộ cả hai nghề của mình.

Các kết luận của hai công trình nghiên cứu được EU tài trợ, các kết quả của dự án phát triển sự nghiệp kép được hỗ trợ trong khuôn khổ Hành động bước đầu năm 2009 trong lĩnh vực thể thao, và các cuộc họp chuyên môn không chính thức với các nước thành viên đã dẫn dắt Ủy ban châu Âu đi đến đề án xây dựng các văn bản hướng dẫn về ngành nghề kép trong công tác Truyền thông về thể thao tháng 1 năm 2011. Trong Nghị quyết của mình về kế hoạch công tác của EU dành cho Thể thao 2011-2014, Hội đồng đã quyết định coi việc xây dựng những văn bản hướng dẫn này là một công việc được ưu tiên thực hiện.

Các văn bản hướng dẫn này được dựa trên các luận điểm, nghiên cứu, kinh nghiệm thực tế thích hợp đối với phát triển sự nghiệp kép trong các nước thành viên và những ý kiến đề xuất, các văn bản hướng dẫn đã được dự thảo của các tổ chức thể thao trong lĩnh vực này. Tuy nhiên, mục đích của văn kiện này không phải là xem xét toàn diện về học thuật đối với chủ đề này, mà nó đề cập đến một phạm vi rộng lớn những người sử dụng. Do đó việc sử dụng các tham chiếu và các thuật ngữ chuyên môn đã được hạn chế ở mức tối thiểu.

Tất cả các văn bản hướng dẫn đã được xây dựng đều liên quan đến tất cả các VĐV – các VĐV nam, nữ, trẻ em (trai và gái), bình thường và khuyết tật. Khuynh hướng vẫn còn dành ưu tiên cho các VĐV nam trong một số môn thể thao và phân biệt đối xử với các VĐV khuyết tật so với các VĐV khỏe mạnh, đặc biệt là trong các chính sách tài trợ của các chính phủ và cả các tổ chức thể thao. Thực ra là sẽ có tiến bộ đáng kể đối

với thể thao nói chung và thể thao khuyết tật nói riêng nếu các biện pháp hỗ trợ sự nghiệp kép đã được áp dụng như nhau cho tất cả các VĐV. Điều đó sẽ phù hợp với nguyên tắc tiếp cận toàn diện, trong đó những biện pháp cụ thể cho các nhóm nhất định chỉ có thể được thúc đẩy bởi nhu cầu cụ thể. Nó cũng sẽ phù hợp với Chiến lược EU về bình đẳng giới (2010-2015) và Công ước về Quyền của Người khuyết tật được Đại hội đồng Liên Hợp Quốc thông qua năm 2006, EU đã phê chuẩn năm 2008 và có hiệu lực vào năm 2011.

1.5. Dấu mốc thời gian của sự nghiệp VĐV

"Sự nghiệp kép" trong thể thao gói gọn yêu cầu đối với các VĐV phải khởi đầu, phát triển một cách thành công và hoàn thành sự nghiệp thể thao ưu tú là một phần sự nghiệp của cả đời người, kết hợp với theo đuổi việc học tập hoặc làm một công việc ở các lĩnh vực khác có tầm quan trọng trong những giai đoạn khác nhau của cuộc sống, chẳng hạn như có vai vế trong xã hội, đảm bảo thu nhập thỏa đáng, phát triển bản sắc và quan hệ đối tác. Sự nghiệp kép thường kéo dài trong một khoảng thời gian từ 15 đến 20 năm. Các giai đoạn phát triển khác nhau của VĐV đã được xác định trong một loạt các mô hình bắt đầu từ việc bước vào hoạt động thể thao để phát triển năng khiếu hướng tới một tài năng, đạt được thành tích hoàn hảo trong giai đoạn thành thực, và giai đoạn kết thúc sự nghiệp thể thao đỉnh cao, tìm kiếm cho mình một nghề mới.

Độ dài của mỗi giai đoạn khác nhau tùy thuộc vào từng môn thể thao và các yếu tố khác như giới tính và năng lực của cá nhân. Giai đoạn chuyên môn hóa sẽ xảy ra trong suốt thời niên thiếu ở hầu hết các môn thể thao và trong thời thơ ấu ở các môn thể thao cần phải chuyên môn hóa sớm như thể dục dụng cụ, trượt băng nghệ thuật và bơi. Đặc biệt, có nhiều VĐV trẻ bị

thải loại ngay trong giai đoạn phát triển hoặc khi mới bắt đầu giai đoạn chuẩn hóa.

Tính trung bình, VĐV khuyết tật thường lớn tuổi hơn một VĐV thường ở cùng giai đoạn trong sự nghiệp thể thao của mình do nhiều VĐV thể thao khuyết tật bước vào thể thao chỉ sau một sự kiện chấn thương hoặc sau khi xuất hiện một căn bệnh thoái hóa. Do đó, nhóm tuổi tương ứng đối với thể thao thành tích cao của người khuyết tật là từ 15 đến 45.

Mặc dù người ta đã đưa ra những môn thể thao nhất định cần phải chuyên môn hóa sớm, song tất cả các mô hình phát triển đều thống nhất về tầm quan trọng của một nền tảng tốt trong việc giáo dục thể chất và tham gia vào một số môn thể thao khác nhau trong thời thơ ấu.

Sự nghiệp thể thao được xác định bởi những bước phát triển về trình độ thể thao cũng như về trình độ tâm lý, tâm lý xã hội, học thuật và học nghề. Các VĐV luôn luôn gặp phải những ảnh hưởng lẫn nhau xảy ra giữa các mức độ phát triển và chuyên hóa trong suốt sự nghiệp thể thao của họ. Cùng với quá trình chuyên hóa có thể được dự kiến trước, các VĐV cũng phải đối mặt với quá trình chuyên hóa khó dự đoán hơn (ví dụ như chấn thương hoặc thay đổi HLV riêng) mà có thể có một tác động lớn đến chất lượng tham gia học tập, làm việc, thi đấu thể thao và cuộc sống nói chung.

Các kết quả nghiên cứu đều cho thấy tính chất đồng thời, tương tác và đối ứng mạnh mẽ của quá trình chuyên hóa xảy ra trong sự nghiệp thể thao và chuyên hóa xảy ra trong các lĩnh vực khác của cuộc sống VĐV (ví dụ học thức, tâm lý xã hội, nghề nghiệp). Do các em học sinh phải thay đổi cấp hệ giáo dục, chúng thường cũng phân tán tới các trường học khác nhau, do đó phá vỡ các mối liên lạc tình bạn, đó là khởi nguồn của

việc bắt đầu tham gia thể thao. Trong khi các VĐV tài năng trẻ cố gắng vươn tới giai đoạn tài năng, thành thục trong sự nghiệp thể thao của mình, mà ở đó họ cần phải đạt được thành tích ở trình độ cao nhất, duy trì được càng lâu càng tốt, thì họ cũng phải đối phó với những thay đổi có tính chất chuyển hóa về trình độ tâm lý (từ thời niên thiếu sang tuổi bắt đầu trưởng thành), về trình độ tâm lý xã hội (phát triển các mối quan hệ tạm thời, ổn định với đối tác), và trình độ học vấn hoặc nghề nghiệp (chuyển tiếp vào đại học hoặc một nghề nghiệp chuyên môn).

Tất cả điều này xảy ra trong một môi trường với một số lượng ngày càng tăng những người làm chuyên môn tham gia nhằm nâng cao thành tích của các VĐV. Những VĐV bắt đầu sự nghiệp chuyên nghiệp trong thể thao có thể được hỗ trợ bởi một người quản lý hoặc tổ chức và có thể có dịp tiếp xúc với các phương tiện truyền thông và các nhà chính trị khi mở rộng cuộc sống của mình từ một mức độ vi mô là cá nhân các VĐV đến mức độ vĩ mô của xã hội.

1.6. Lợi ích của việc phát triển sự nghiệp kép

Theo nghiên cứu quốc tế, hàng năm có một phần ba trong số tất cả những người tham gia trong độ tuổi từ 10 và 17 rút khỏi môn thể thao khi họ xét thấy thể thao chiếm quá nhiều thời gian của họ và ngăn cản họ theo đuổi những lĩnh vực khác trong cuộc sống (ví dụ việc học tập). Do đó cần phải nỗ lực nhiều hơn để thực hiện việc phối hợp và hỗ trợ phát triển sự nghiệp kép cho VĐV nhằm giữ được những tài năng trẻ ở lại với thể thao và hệ thống giáo dục; làm cho họ nhận thức được lợi ích của sự nghiệp kép. Quá trình này sẽ nâng cao trách nhiệm của các VĐV trẻ đồng thời làm cho họ nhận thức được những lợi ích của việc phát triển sự nghiệp kép.

Những lợi ích đối với các VĐV tham gia vào các chương trình phát triển sự nghiệp kép (so với các VĐV thiếu sự kết hợp giữa thể thao và học tập) được nêu rõ trong các nghiên cứu về thể thao bao gồm:

- Những lợi ích liên quan đến cuộc sống lành mạnh (ví dụ như lối sống cân bằng, giảm mức độ căng thẳng, tăng phúc lợi);
- Lợi ích phát triển (ví dụ, những điều kiện tốt hơn để phát triển kỹ năng sống có thể áp dụng trong thể thao, giáo dục và các lĩnh vực khác của cuộc sống, phát triển bản sắc cá nhân, tác động tích cực đến khả năng tự điều chỉnh của VĐV);
- Lợi ích xã hội (ví dụ, những tác động xã hội tích cực như mở rộng mạng lưới xã hội và hệ thống hỗ trợ xã hội và các mối quan hệ ngang hàng tốt đẹp hơn);
- Lợi ích liên quan đến việc nghỉ thi đấu thể thao và thích ứng với cuộc sống sau khi kết thúc sự nghiệp thể thao (ví dụ, kế hoạch nghề nghiệp, nghỉ thi đấu sẽ tốt hơn, thời gian thích ứng ngắn hơn, tránh được sự khủng hoảng đối với bản thân);
- Những triển vọng có việc làm trong tương lai là rõ ràng (ví dụ như khả năng có việc làm cao hơn và với những công việc được trả lương cao).

Xã hội và thể thao sẽ được hưởng lợi từ hình ảnh tích cực của những VĐV có học vấn, những người này sẽ làm cho thể thao trở nên hấp dẫn hơn đối với những người khác, thực hiện vai trò là những hình mẫu tích cực đối với những người trẻ tuổi và nêu bật ý nghĩa quan trọng của những thành tích xuất sắc trong xã hội.

2. Các lĩnh vực chính sách

2.1. Cần có cách tiếp cận liên bộ, liên ngành ở cấp quốc gia

Khái niệm về sự nghiệp kép cho các VĐV ưu tú liên quan đến việc tham gia trong lĩnh vực thể thao và các lĩnh vực lao động -việc làm (dù là huấn luyện hay làm việc), giáo dục và y tế. Ngoài các lĩnh vực này, Bộ Tài chính có thể cũng phải tham gia vào các vấn đề liên quan đến đầu tư cho học sinh-VĐV, thuế và chi trả các khoản phúc lợi về sức khỏe. Các cá nhân do đó sẽ được hưởng một loạt các quyền và trách nhiệm liên quan đến các lĩnh vực này phụ thuộc vào chính sách và điều kiện thực tế của quốc gia thành viên (bao gồm cả khung pháp lý), và trách nhiệm đối với những lĩnh vực chính sách này sẽ luôn trải rộng khắp một số cơ quan chính phủ trung ương (và trong nhiều trường hợp là thuộc về cơ quan chính phủ vùng miền và địa phương) chịu trách nhiệm về lao động, việc làm, thể thao, giáo dục và y tế với cơ chế phối hợp chính xác về những trách nhiệm khác nhau giữa nước thành viên này với nước thành viên khác. Việc dự phòng và bảo vệ sức khỏe cho các VĐV ưu tú có thể do các cơ quan y tế quản lý, trong khi vấn đề tài chính như ưu đãi thuế đối với các nhà cung cấp thương mại về giáo dục, đào tạo có thể sẽ thuộc trách nhiệm của các cơ quan tài chính.

Ngoài sự tham gia của một loạt các cơ quan hoạch định chính sách liên quan đến các lĩnh vực chính sách này, các tổ chức và khu vực tổ chức thương mại, công cộng và phi chính phủ khu vực (NGO) có những lợi ích đan xen với nhau đều phải tham gia vào những thỏa thuận phát triển sự nghiệp kép. Vì vậy, xét về mặt quy chế hoặc kiểm soát, hoặc nhân rộng những cách làm tốt, lĩnh vực nghề nghiệp kép của VĐV luôn liên quan đến yếu tố “liên kết chính sách” trên các lĩnh vực chính sách và chỉ đạo, điều chỉnh các hoạt động để đảm bảo cho nhu cầu dài hạn của VĐV ngoài việc tham gia thể thao sẽ được đáp ứng. VĐV và tổ chức đại diện của họ sẽ phải tham gia vào quá trình này.

Không thể xây dựng một mô hình duy nhất mà có thể đưa tất cả các lĩnh vực chính sách liên quan vào trong khuôn khổ sự nghiệp kép; cũng không thể nói ngành nào cần phải đi đầu trong quá trình phối hợp này. Nhiều công trình nghiên cứu khác nhau đã xác định được bốn loại giải pháp để can thiệp nhà nước vào lĩnh vực này, cụ thể là: (1) tập trung sự quản lý của nhà nước bằng pháp luật; (2) nhà nước khuyến khích, tạo điều kiện cho các thỏa thuận chính thức giữa các cơ quan giáo dục và thể thao; (3) các Liên đoàn, Học viện Thể thao Quốc gia tạo điều kiện và làm trung gian, thay mặt cho cá nhân các VĐV trực tiếp tham gia thỏa thuận với các cơ quan giáo dục; và (4) giải pháp “Tự lập”, giải pháp này không sẵn những công thức cố định.

Các nghiên cứu đã cũng đã cho thấy các nước Pháp, Phần Lan và Anh, mỗi nước đều có những giải pháp riêng thích ứng với hệ thống địa phương của họ và đã thành công cả về mặt học vấn và thể thao, nhờ có sự hợp tác giữa các cấp chính quyền, sự kết nối các lĩnh vực chính sách và kết nối các nhà cung cấp thương mại, công cộng và phi chính phủ.

2.2. Thể thao

Các chính sách về thể thao nên hướng tới các VĐV tài năng và ưu tú tham gia phát triển sự nghiệp kết hợp giữa thể thao và học tập hoặc làm nghề. Các chính phủ quốc gia ở hầu hết các nước thành viên EU đóng một vai trò quan trọng trong các chính sách thể thao quốc gia thông qua các khuôn khổ pháp lý hoặc tài chính của họ. Với tư cách là các tổ chức chính trị và thường là các tổ chức tài trợ chính, họ có thể phản ứng trước sự phát triển của thể thao, xã hội và đưa ra phương hướng thực hiện các dự án về sự nghiệp kép bằng cách tổ chức các thỏa ước liên Bộ và phân phối các nguồn tài trợ cho các tổ chức thể thao, các liên đoàn và các bên liên quan khác đã công nhận và cổ vũ tầm quan trọng của sự nghiệp kép.

Cùng với sự đóng góp từ các lĩnh vực khác như giáo dục, việc làm, y tế, phúc lợi và tài chính, các bên liên quan trong lĩnh vực thể dục thể thao như các tổ chức thể thao, trung tâm thể thao đặc biệt, huấn luyện viên, phụ huynh đóng một vai trò quan trọng trong việc thực hiện thành công vấn đề phát triển sự nghiệp kếp cho các VĐV.

2.2.1. Các tổ chức thể thao

Các tổ chức thể thao (các hội liên hiệp, liên đoàn, hiệp hội, câu lạc bộ) mà vẫn có xu hướng tập trung vào việc tổ chức các cuộc thi đấu cần phải xác định hoặc xem xét lại chính sách và yêu cầu phát triển của các chương trình nghề nghiệp kếp của mình. Các tổ chức thể thao quốc gia có thể thúc đẩy và hỗ trợ việc đưa khái niệm sự nghiệp kếp vào các hoạt động khác nhau của các tổ chức thể thao thành viên của mình, có tính đến vị thế của các VĐV, có cách tiếp cận chiến lược dài hạn để sắp xếp sự nghiệp kếp và các dịch vụ hỗ trợ và cơ sở vật chất sẵn có. Khi có nhiều môn thể thao dành cho người khuyết tật đã thành lập các tổ chức thể thao chính thống, thì việc chú ý đặc biệt đến nhóm này là cần thiết để có thể đạt được sự đối xử công bằng và xây dựng được những giải pháp cụ thể nếu không thể được sử dụng những giải pháp dành cho các VĐV bình thường, khoẻ mạnh. Điều này đòi hỏi quy trình ra quyết định phải tích hợp được những triển vọng và nhu cầu của nhóm này.

Sự nghiệp của các VĐV, thường từ độ tuổi 10 - 12 trở đi, là điểm bắt đầu của chiến lược đạt thành cao và hành động của các tổ chức thể thao. Cần phải xem xét một cách thận trọng những thách thức cụ thể đối với các môn thể thao phải chuyên môn hóa từ sớm và bắt đầu đào tạo chuyên sâu ở độ tuổi còn trẻ. Mặc dù về mặt pháp lý, các hiệp hội và câu lạc bộ quốc gia được tự do áp dụng chính sách đào tạo của riêng mình và có thể

tự quyết định bắt đầu việc huấn luyện chuyên sâu trước đó hoặc sau đó, song trong mọi trường hợp thì sự phát triển thể chất và tinh thần mang tính cá nhân của trẻ em phải luôn là tâm điểm.

Điều cần thiết là quá trình lựa chọn các VĐV tài năng hay ưu tú và các quyết định tiếp theo về sự nghiệp kếp của các VĐV phải minh bạch và không có bất kỳ hình thức phân biệt đối xử hoặc loại trừ dựa trên giới tính, chủng tộc, tôn giáo hay xu hướng tình dục. Quy định về đạo đức nghiêm ngặt là cần thiết, cuộc sống riêng tư và những hoạt động bên ngoài thể thao nên được tôn trọng và sự cân bằng trong cuộc sống của VĐV được coi là quan trọng. Điều lệ cụ thể và các quy tắc đạo đức có thể hữu ích nếu chúng được quy định ví dụ thủ tục kháng cáo đối với các quyết định trong các tổ chức. Truyền thông và thông tin rộng rãi về các luật lệ và quá trình ra quyết định rõ ràng được khuyến khích.

Cần phải xây dựng chiến lược về VĐV trong cơ quan quản lý và tích hợp quan điểm của các VĐV trong quá trình ra quyết định. Trong quá trình nghỉ thi đấu của các VĐV, tổ chức thể thao có thể hỗ trợ các VĐV bằng cách bố trí cho họ một vị trí việc làm trong các hoạt động của tổ chức. Hệ thống thực hành tốt bao gồm các ủy ban về VĐV, quá trình tham khảo ý kiến của các VĐV trong việc ra quyết định, quy trình tuyển chọn cụ thể để đưa các VĐV vào cơ quan quản lý, các cơ sở hoặc chương trình của họ để hỗ trợ và phổ biến rộng rãi các quan điểm của VĐV, ưu tiên cho các VĐV được làm việc hoặc tham gia các hoạt động tình nguyện trong các chương trình của tổ chức thể thao và tham gia cùng với các tổ chức của VĐV và giải quyết vấn đề sự nghiệp kếp trong khuôn khổ đối thoại xã hội.

Về chiến lược, các cấu trúc và chương trình phát triển sự nghiệp kếp cho VĐV trong các giai đoạn khác nhau ở môn thể

thao cụ thể cần được xác định và mô tả rõ ràng, sao cho những giải pháp rõ ràng từ lúc bắt đầu thực hiện cho đến khi VĐV đạt đến trình độ cao nhất và nghỉ thi đấu đều được dự kiến trước. Những giải pháp như vậy cần linh hoạt và chấp nhận những nhu cầu khác nhau và tốc độ phát triển sớm hay muộn của các VĐV. Cách tiếp cận này cần được tất cả những người có vai trò liên quan chia sẻ, công nhận sự cần thiết phải thể hiện trách nhiệm và khả năng ra quyết định của các VĐV.

Trong các lịch trình huấn luyện và thi đấu, việc tham gia học tập và các hoạt động ngoài thể thao cần phải có kế hoạch và có sự kết hợp hài hòa, ví dụ vào thời kỳ không phải huấn luyện và thi đấu. Cần phải sắp xếp một cách thích hợp những hoạt động phát triển sự nghiệp kép khi các VĐV đi tập huấn và thi đấu ở nước ngoài trong một thời gian lâu hơn. Có thể thông qua các mối quan hệ quốc tế hiện có, bao gồm cả các Liên đoàn quốc tế, xây dựng và phát triển của mạng lưới giáo dục quốc tế có liên kết với huấn luyện thể thao thành tích cao, các địa điểm hoạt động thể thao để truyền bá nhận thức về các chương trình sự nghiệp kép hiệu quả.

Gần đây, IOC đã đưa đánh giá đánh giá về chương trình nghề nghiệp VĐV, có tích hợp giải pháp sự nghiệp kép vào đánh giá các Liên đoàn quốc tế của mình. Đây là một bước quan trọng, vì nó được xác định là một việc phải làm, các liên đoàn quốc tế sẽ phải đóng góp vào toàn bộ quá trình này.

Các tổ chức thể thao cần phải nhận thức được thực tế rằng các VĐV đang phải đối mặt với những đòi hỏi và những nhu cầu trái ngược nhau ở các trình độ phát triển khác nhau (thể thao, học tập, nghề nghiệp, tinh thần, tâm lý xã hội, xã hội, tài chính) qua mỗi giai đoạn phát triển của sự nghiệp kép. Sự linh hoạt của các tổ chức thể thao khi làm việc với các bên liên quan khác sẽ thúc đẩy sự hợp tác sâu rộng hơn.

2.2.2. Học viện thể thao và trung tâm huấn luyện thể thao thành tích cao

Ở các nước thành viên EU, Học viện thể thao tồn tại với nhiều mô thức khác nhau. Cùng với các trường học, học viện đa môn thể thao cấp địa phương không có cơ sở nội trú cung cấp các hoạt động thể thao bổ sung cho các VĐV tài năng và xác định tài năng trong một số môn thể thao. Các đô thị, trường học và các câu lạc bộ thể dục thể thao được tham gia vào các học viện này và thỏa thuận ở cấp địa phương với tất cả các bên liên quan là mấu chốt cho sự thành công của họ. Việc xác định các mục tiêu, các nhóm mục tiêu rõ ràng và liên kết với các chương trình bồi dưỡng và phát triển tài năng khu vực và quốc gia được khuyến khích.

Học viện thể thao cấp địa phương và khu vực thiết lập các câu lạc bộ (chuyên nghiệp) và các liên đoàn cho các VĐV tài năng được lựa chọn là khá phổ biến ở phần lớn các nước thành viên. Điều này chỉ hạn chế ở một số môn thể thao, mà các tổ chức tư nhân chứ không phải là các câu lạc bộ thể thao và Liên đoàn đang trực tiếp điều hành việc đào tạo các VĐV tài năng (chủ yếu là ở môn quần vợt, golf và trượt tuyết). Ngay cả trong những trường hợp đó, một sự pha trộn giữa các học viện tư nhân, các hiệp hội và câu lạc bộ quốc gia vẫn tồn tại và có thể khác nhau giữa nước này với nước khác. Bên cạnh việc đào tạo chuyên nghiệp các VĐV trẻ, điều đặc biệt phải chú trọng là mang đến sự phát triển cá nhân và giáo dục toàn diện cho các em với sự giúp đỡ của huấn luyện viên, giáo viên và các chuyên gia y tế. Học viện thể thao nên hoạt động theo lịch trình thời gian cho phép kết hợp hài hòa giữa mức cao nhất của huấn luyện thể thao với học vấn giáo dục.

Ở nhiều quốc gia thành viên, Ủy ban Olympic quốc gia hoặc các liên đoàn thể thao điều hành các Trung tâm huấn

luyện thể thao thành tích cao quốc gia (quốc tế) của các môn thể thao khác nhau. Sự tồn tại của các trung tâm huấn luyện quốc gia như vậy là điều cần thiết trong việc tổ chức đào tạo các VĐV ưu tú. Nói chung một số lượng lớn các VĐV tài năng của một quốc gia (bắt đầu từ độ tuổi 12) sẽ được tập trung tại một địa điểm hoặc ở một vài nơi và dành toàn bộ thời gian hoặc một phần thời gian cho việc luyện tập. Hiệp hội quốc gia đóng một vai trò quan trọng trong việc tổ chức đào tạo, trong khi việc quản lý trung tâm huấn luyện này có thể thuộc về các cơ quan khác nhau (Bộ Giáo dục, Ủy ban Olympic, công ty tư nhân). Các VĐV sẽ được hưởng lợi từ các tiêu chuẩn chất lượng cao đối với huấn luyện thể thao, kiểm tra sức khỏe, giáo dục và các dịch vụ hỗ trợ khác. Các thỏa thuận hợp lý và minh bạch sẽ được thực hiện trong nội bộ hoặc với các dịch vụ xung quanh khu vực của trung tâm. Các phòng thí nghiệm khoa học thể thao hoạt động phối hợp với các trường đại học có thể cung cấp sự hỗ trợ đáng kể. Chương trình đào tạo với số lượng VĐV đến từ nước ngoài ngày càng tăng, các trại tập huấn quốc tế và các khóa học ngoài trường thể thao có thể được tổ chức tại các trung tâm, mặc dù việc đưa giải pháp sự nghiệp kép cho các VĐV nước ngoài vẫn còn là một thách thức do nhu cầu và xuất phát điểm khác nhau của họ cũng như rào cản tiềm tàng về ngôn ngữ và pháp lý.

Trung tâm Thể thao thành tích cao Sant Cugat ở Tây Ban Nha cung cấp Dịch vụ Chăm sóc VĐV (SAE) tận tình đến từng cá nhân để những VĐV chuyên nghề có thể có triển vọng tốt trong quá trình cuộc sống của họ, đặc biệt là khi kết thúc hệ giáo dục trung học, kết thúc của giáo dục đại học, và khi nghỉ thi đấu thể thao. Những trải nghiệm làm việc đầu tiên được tạo điều kiện trong các công ty địa phương ở gần Trung tâm. Các trường trung học công lập (IES CAR) nằm bên trong các trung

tâm đào tạo cung cấp các bài học vào những thời gian thích hợp cho các nhóm đào tạo.

Viện thể thao Malmo thuộc Trường Đại học Malmo ở Thụy Điển hỗ trợ các VĐV ưu tú quốc gia trong năm đầu tiên giáo dục đại học của họ, do vậy tạo điều kiện cho quá trình chuyển đổi của họ trong hệ thống giáo dục đồng thời cũng chuyển đổi sự nghiệp của họ từ thể thao trẻ đến trình độ cao. Một tập hợp các dịch vụ hỗ trợ sự nghiệp kép bao gồm cả y tế, sinh lý, dinh dưỡng, tâm lý và hỗ trợ nghề nghiệp (ví dụ tư vấn và lập kế hoạch nghề nghiệp) có sẵn cho sinh viên-VĐV. Các gói tài trợ cung cấp cho những người sử dụng của chương trình cho phép họ có 25 giờ được các chuyên gia trợ giúp trong năm học dựa theo đánh giá các nhu cầu cá nhân hoặc lựa chọn cá nhân của họ.

Các Học viện thể thao và Trung tâm thể thao quốc gia (quốc tế) do các liên đoàn thể thao vận hành thường là một phần của các chính sách về thể thao của các cơ quan quản lý thể thao quốc gia và khu vực. Thông qua các khuôn khổ hoặc các quy định về tài chính, bao gồm cả những đặc điểm hoạt động và cơ chế kiểm soát chất lượng, tính minh bạch có thể đáp ứng liên quan đến quá trình làm việc và đầu ra của các trung tâm này. Đối với các học viện thể thao do các doanh nghiệp hoặc các câu lạc bộ chuyên nghiệp điều hành, thì các cơ chế này thường không tiện lợi, nhưng hệ thống cấp phép của các liên đoàn có thể cung cấp sự chỉ dẫn. Điều quan trọng là vị trí của các VĐV và nhân viên trong cộng đồng thể thao như vậy cần được quy định chặt chẽ, ví dụ nhờ giáo dục, bộ quy tắc ứng xử nội bộ, sự hiện diện của cán bộ Thanh tra hoặc đặc vụ mà có thể được thảo luận với họ những vấn đề riêng tư và tiếp xúc thường xuyên với các VĐV, đại diện của họ kể cả các hiệp hội VĐV.

Hơn nữa, phần giáo dục nghề nghiệp kép, đặc biệt là sau giai đoạn giáo dục bắt buộc, cần được quan tâm hơn nữa trong các học viện thể thao và trung tâm thể thao thành tích cao. Họ thường không cảm thấy phải chịu trách nhiệm đối với những hiểu biết và năng lực cần thiết cho một nghề sau khi rời khỏi thể thao thành tích cao. Như một hệ quả, việc gắn kết với giáo dục đại học và các trường dạy nghề được coi là sự cần thiết chứ không phải là một cơ hội. Hệ thống pháp luật, các văn bản hướng dẫn và cấp phép, nếu có, phải có cả việc thúc đẩy việc tiếp tục học tập sau khi học hết hệ giáo dục bắt buộc, đó mới là phù hợp với chiến lược quốc gia và châu Âu về học tập suốt đời, và cần phải đưa điều đó vào thỏa thuận với các bên liên quan trong các môn thể thao. Giáo dục và đào tạo tiếp theo nên là một phần của thỏa ước tập thể đối với các VĐV chuyên nghiệp trong các học viện thể thao, tương tự như trong các ngành nghề khác.

2.2.3. Huấn luyện viên và những thành viên khác của các đội

Các huấn luyện viên đóng một vai trò rất quan trọng vào lúc bắt đầu sự nghiệp của một VĐV thể thao có tiềm năng đạt thành tích xuất sắc (cùng với các nhà tuyển chọn chuyên môn và phụ huynh), là người xác định, dẫn dắt từng bước và phát triển tài năng của các VĐV trẻ. Họ nắm trong tay mình một phần tương lai của các VĐV trẻ, cả với tư cách là những VĐV và cả là con người, điều quan trọng là huấn luyện viên có đủ điều kiện ở mức độ thích hợp cho những vai diễn mà mình đảm nhận trong giai đoạn đầu sự nghiệp này của VĐV hay không. Họ cũng cần phải có năng lực để hiểu được các loại rủi ro khác nhau mà các VĐV có thể phải đối mặt, và không chỉ là những rủi ro liên quan trực tiếp đến huấn luyện thể thao. Lối sống của các VĐV có tài và có thành tích xuất sắc, sự phát triển lâu dài

về cuộc sống của các VĐV như một con người cần được đưa vào cách tiếp cận của họ với VĐV.

Ở giai đoạn sau, các chuyên gia sẽ do một huấn luyện viên trưởng hoặc nhà quản lý thể thao thành tích cao quản lý, bao gồm các loại khác nhau: các huấn luyện viên (trợ lý), nhân viên y tế (cận y tế) và các cán bộ nhân viên khác, hoạt động theo nhóm để hướng dẫn các hoạt động thể thao của một nhân vật thể thao có tài năng tiến tới trình độ xuất sắc. Theo đó, HLV trưởng hoặc người quản lý phải quản lý đội ngũ của mình và chăm sóc các VĐV để cải thiện không chỉ các khả năng chiến thuật, thể chất, tinh thần và kỹ thuật của họ, mà còn phát triển các năng lực xã hội và lối sống cá nhân của họ thông qua con đường giáo dục và nghề nghiệp. Tất cả các nhân viên của nhóm phải xem các VĐV là một con người trọn vẹn và thúc đẩy sự phát triển các kỹ năng sống (ví dụ như giao tiếp hiệu quả, ứng phó với thành công và thất bại, thời gian, quản lý sự căng thẳng, vv) theo cách mà những kỹ năng này không chỉ được biểu hiện trong thể thao, mà còn trong cuộc sống và phát triển sự nghiệp. Thi đấu công bằng và thành tích được cải thiện thông qua các phương tiện hợp pháp, được củng cố bằng triết lý chống doping rõ ràng, phải được phát huy.

Cách tiếp cận này đòi hỏi phải có sự thay đổi tư duy trong các cơ quan và tổ chức quản lý thể thao ở nhiều quốc gia thành viên, nhận ra vai trò của các tổ chức đại diện cho huấn luyện viên và các nhân viên phục vụ khác về triển vọng này. Một bộ quy tắc ứng xử, bao gồm các nguyên tắc phát triển sự nghiệp kép, có thể là một phần của thỏa thuận thương lượng tập thể, các hợp đồng cá nhân dành cho huấn luyện viên có trình độ cao và các thành viên khác được tuyển dụng để làm việc với các VĐV tài năng và VĐV ưu tú.

Các nước thành viên phải cập nhật các quy định của họ liên quan đến những yêu cầu cần thiết để trở thành một huấn luyện viên, đôi khi bao gồm cả các chuyên gia khác có liên quan đến thể thao (bằng cấp, chứng chỉ của các cơ sở giáo dục đào tạo, xác nhận đã trải qua các khóa học ngoài chính quy). Những thông tin cập nhật phải được dựa trên hồ sơ hành nghề hiện đại của các huấn luyện viên chuyên ngành và các thành viên khác trong nhóm làm việc dành cho các VĐV tài năng và ưu tú. Các hồ sơ, vai trò, nhiệm vụ và năng lực, các kỹ năng và kiến thức cần thiết được mô tả trong khuôn khổ tiêu chuẩn huấn luyện quốc tế do Hội đồng huấn luyện viên xuất sắc Quốc tế (ICCE) và Hiệp hội các Liên đoàn Olympic mùa hè Quốc tế (ASOIF) (2012) thiết lập, cũng như các tiêu chuẩn khung đối với huấn luyện viên quốc gia đã được phát triển ở một số nước thành viên EU. Trình độ chuyên môn đạt được thông qua các loại hình cơ sở giáo dục và các liên đoàn phải phù hợp với trình độ quốc gia.

Các tiêu chuẩn khung có tham chiếu từ khuôn khổ tiêu chuẩn trình độ Châu Âu (EQF) sẽ giúp cho việc sắp xếp năng lực huấn luyện phù hợp với các nhu cầu của các VĐV tài năng và ưu tú, làm cho họ biết rõ trong trường hợp huấn luyện viên và các thành viên khác của nhóm lựa chọn việc làm ở nước ngoài hoặc được tuyển dụng từ nước ngoài để tiến hành các chương trình đào tạo.

Huấn luyện viên và các thành viên khác của nhóm, dù là chuyên nghiệp hay tình nguyện viên, đều có nhu cầu về học tập nâng cao khi họ có đủ điều kiện và học không tập chung, không chỉ do các phương pháp huấn luyện mới mà còn do triển vọng môi trường thể thao sẽ thay đổi. Một số nước thành viên và các tổ chức thể thao đã xây dựng hệ thống giáo dục sâu hơn để hợp lệ giấy phép của các huấn luyện viên, nhưng hệ thống này

thường vẫn còn đang phát triển hoặc không được tổ chức một cách hấp dẫn và hiệu quả. Khái niệm học tập suốt đời cần phải được thực hiện trong chỉ đạo và huấn luyện thể thao, và cả các chủ đề sự nghiệp kép cũng cần được đưa vào.

Tại Vương quốc Anh điều kiện về trình độ chuyên môn để hỗ trợ cuộc sống cho VĐV tài năng (TAAS) đã được Chương trình học bổng VĐV tài năng (TASS) thiết lập. Trình độ này sẽ cung cấp những kỹ năng cần thiết cho phép các chuyên gia (ví dụ như huấn luyện viên và các nhà quản lý thể thao thành tích cao) hướng dẫn và hỗ trợ VĐV thông qua sự nghiệp kép của họ và có trình độ tương đương với Tiêu chuẩn trình độ đào tạo châu Âu (EQF) cấp 4. Tiêu chuẩn đào tạo chuyên môn này là một phần của một chiến lược phát triển chuyên môn liên tục cho các chuyên gia trong lĩnh vực này.

Nhiều VĐV ưu tú có tiềm năng và mong muốn trở thành huấn luyện viên hoặc thành viên của ban huấn luyện. Tuy nhiên, không nên cho rằng các cựu VĐV xuất sắc sẽ làm được như các huấn luyện viên xuất sắc. Có một nhu cầu về cách tiếp cận chủ động và có trình tự để hỗ trợ quá trình chuyển đổi từ VĐV ưu tú sang làm các ngành nghề khác trong thể thao, trong đó những kinh nghiệm có liên quan của các VĐV được công nhận.

Trong khi mà vị trí cán bộ thể thao thành tích cao và huấn luyện viên tại các trung tâm huấn luyện quốc gia, câu lạc bộ thể thao chuyên nghiệp và các tổ chức thể thao lớn thường là nghề nghiệp chính thức, điều này không có ở một số trường hợp khác và đặc biệt đối với huấn luyện viên của các VĐV thể thao người khuyết tật. Huấn luyện viên thường phải kết hợp việc huấn luyện của họ với công việc khác và phải đối mặt thách thức với người sử dụng lao động trong các buổi tập cụ thể và các giải đấu quốc tế ở nước ngoài. Huấn luyện viên thường làm

việc bán thời gian hoặc thậm chí chỉ được hoàn trả công tác phí của họ. Tính chất “pha trộn” trong vai trò của các huấn luyện viên này cho thấy sự cần thiết phải có giải pháp sự nghiệp kép đối với huấn luyện viên, bao gồm sắp xếp việc làm cụ thể tương xứng với tính chất chuyên sâu về vai trò của họ trong việc hỗ trợ các VĐV tài năng và ưu tú. Nếu có thể, điều này có thể đưa thành một chương trong thỏa ước lao động tập thể dành cho các huấn luyện viên chuyên nghiệp.

2.2.4. Các dịch vụ hỗ trợ

Hầu hết các VĐV chỉ có thể phát triển sự nghiệp kép nếu điều đó có lợi. Các yêu cầu trái ngược nhau của thể thao, học vấn và việc làm, khuôn khổ pháp lý và tài chính khác nhau, việc thiếu thời gian nói chung và áp lực của việc đạt thành tích cao như mong đợi trong môn thể thao khiến cho các dịch vụ hỗ trợ trở thành như một điều kiện tiên quyết cho sự thành công. Bằng chứng về học thuật đã nhấn mạnh tầm quan trọng của bộ phận hỗ trợ giúp các VĐV ưu tú đạt được tham vọng thể thao của họ là một phần chiến lược trong suốt cuộc đời.

Bộ phận hỗ trợ cần phải được tích hợp đầy đủ trong hệ thống thể thao, giáo dục, dạy nghề và lối sống của các VĐV chứ không phải duy trì tách biệt bên ngoài môi trường thể thao, phải hoạt động trên cơ sở tiếp xúc trực tiếp với các VĐV, các bậc cha mẹ, huấn luyện viên, người chỉ đạo thực hiện và các bên liên quan khác. Đối thoại giữa các nhân viên tư vấn, vật lý trị liệu, bác sĩ, huấn luyện viên và đại diện các cơ sở giáo dục cần được tổ chức để đạt được cam kết thông qua kế hoạch hành động cá nhân. Các thỏa thuận có thể đạt được với cha mẹ hoặc người đại diện gia đình của các VĐV trẻ, những người không chỉ là đại diện hợp pháp của con mình mà còn là người đã thường xuyên đầu tư đáng kể cho sự phát triển của chúng.

Không có một mô hình chung cho việc tổ chức các dịch vụ hỗ trợ sự nghiệp kép vì lịch sử, trách nhiệm khác nhau của các bên liên quan trong thể thao và những năng lực được công nhận trong các nước thành viên EU. Tuy nhiên, lợi ích của các VĐV sẽ là xuất phát điểm và cần phải tránh những xung đột về lợi ích giữa các tổ chức và VĐV. Các dịch vụ phải dựa trên cơ sở nghiên cứu khoa học hợp lý hoặc có sự ủng hộ của các chuyên gia khoa học. Dịch vụ giới thiệu thông qua một mạng lưới các chuyên gia (ví dụ tài chính, tâm lý, xã hội, pháp luật, an sinh xã hội) và các dịch vụ trực tuyến liên quan đến phát triển giáo dục và dạy nghề cần được phát triển. Cơ cấu tổ chức và các dịch vụ hỗ trợ liên quan đến lĩnh vực chính sách khác nhau cần phải có sự phối hợp.

Các dịch vụ hỗ trợ sự nghiệp kép nên được quảng cáo trong cộng đồng các VĐV, huấn luyện viên, các liên đoàn thể thao và các bên liên quan khác, đặc biệt đối với việc đào tạo chuyên môn ngoài giờ tập luyện của VĐV và các cơ cấu tổ chức thể thao dành cho các VĐV tài năng và ưu tú. Các VĐV ở ngoài phạm vi của các trường đào tạo chuyên môn và các trung tâm huấn luyện thể thao thành tích cao thường không biết đến sự tồn tại của các chương trình hỗ trợ cho họ.

Dịch vụ hỗ trợ cần được quan tâm hơn:

- Trợ giúp tâm lý bao gồm các khóa học đào tạo phát triển cá nhân, tìm kiếm việc làm, lập kế hoạch, phát triển và huấn luyện, quản lý lối sống, các kỹ năng chuẩn bị và đối đầu với việc chuyển đổi và thay đổi, can thiệp xử lý các tình huống khủng hoảng;

- Thông tin và hướng dẫn về giáo dục;

- Thông tin và hướng dẫn về việc làm, chuẩn bị cho một nghề mới.

Các huấn luyện viên, chuyên gia và tình nguyện viên làm việc trong ban huấn luyện và các chuyên gia làm việc trong các cơ cấu tổ chức dịch vụ sự nghiệp kép (dù là độc lập hay làm việc cho một tổ chức thể thao, một viện nghiên cứu hoặc một đại lý tư nhân) phải có thẩm quyền và đủ điều kiện như nhau để làm việc với các VĐV tài năng và ưu tú. Họ phải tôn trọng tính nguyên vẹn của các VĐV và không được có bất kỳ tiền sự nào liên quan đến trẻ em, lạm dụng thể chất hoặc tình dục và có chuyên môn liên quan đến những thách thức mà các VĐV phải đối mặt trong và sau khi kết thúc sự nghiệp thể thao của họ. Nhân viên tư vấn cũng có thể là những cựu VĐV ưu tú đã được đào tạo để làm công việc này thông qua con đường học tập thích hợp.

2.3. Giáo dục

Phần giáo dục nghề nghiệp kép là một thách thức cho nhiều VĐV, nên sự hỗ trợ cá nhân cho các VĐV dưới dạng cố vấn, dạy kèm và các hệ thống hỗ trợ học tập cá nhân đã được xác định là có hiệu quả tốt đối với việc động viên, khích lệ các chương trình học tập của họ. Cần phải tìm ra giải pháp hoàn toàn thích hợp cho các VĐV (một nhóm nhỏ), bởi vì sự đa dạng của các môn thể thao và các các bước chuẩn bị khác nhau cần thiết cho từng môn thể thao, các giai đoạn phát triển của các VĐV đang đi qua, và sự đa dạng của các cơ sở giáo dục. Các dịch vụ hỗ trợ có thể thúc đẩy sử dụng các ưu đãi để khuyến khích những nhà thể thao trẻ hoàn thành cấp học của họ. Các thư mục chính trên web có thể cung cấp thông tin về các khóa học tập và dạy nghề ở cấp quốc gia và châu Âu, các nguồn tài nguyên giáo dục và sắp xếp linh hoạt, cơ sở vật chất, huấn luyện viên và thông tin về thành tích cao cho các môn thể thao cá nhân. Công cụ tài nguyên này sẽ tạo điều kiện cho các VĐV ưu tú dễ dàng lựa chọn khóa học và lập kế hoạch tiến về phía trước.

Mặc dù đã có những biện pháp tích cực được thực hiện để hỗ trợ cá nhân các VĐV - sinh viên (và cha mẹ của họ), song vẫn cần đến các biện pháp cụ thể về chuyên môn và tổ chức. Nhiều quốc gia thành viên đã giải quyết những thách thức này một cách nghiêm túc bằng cách hỗ trợ các tổ chức giáo dục chuyên môn, các chương trình và phương pháp để giúp các nhà thể thao trẻ cân bằng giữa con đường học vấn và thể thao của họ. Những biện pháp này không những thúc đẩy việc thực hiện sự nghiệp kép, mà còn hỗ trợ gián tiếp cho chiến lược về giáo dục và thể thao của các nước thành viên (lực lượng lao động có trình độ cao, công tác phòng chống bỏ học sớm). Hơn nữa, với sự thâm nhập sâu rộng vào thể thao, các trường học có thêm nhiều cơ hội để nâng cao vị thế của mình và thu hút nhiều sinh viên hơn.

2.3.1. Giáo dục trong nhà trường

Hiện tại có một số cách kết hợp giáo dục trong nhà trường và huấn luyện thể thao cho các VĐV trẻ trên toàn Liên minh châu Âu. Nhiều nước thành viên đã ban hành quy chế cụ thể về trợ cấp cho các VĐV được hưởng học bổng, thời gian biểu và ngày thi linh hoạt, và cho phép họ được vắng mặt trong các cuộc thi đấu.

Một phần lớn các nước thành viên quy định các lớp học thể thao trong các trường học bình thường phải có hồ sơ thể thao. Đối với hầu hết các môn thể thao, hồ sơ thể thao của nhà trường, bao gồm cả giáo dục thể chất ngoại khóa và các hoạt động thể dục thể thao hàng ngày, có một ảnh hưởng tích cực đối với trẻ em. Chú ý đặc biệt hơn đối với một số môn thể thao chỉ được cho các em từ 10 tuổi trở lên tham gia tập luyện. Ở những nước thành viên có các câu lạc bộ thể thao địa phương đang hoạt động, các hoạt động này có thể được tổ chức với sự hợp tác chặt chẽ giữa nhà trường và các câu lạc bộ. Mặc dù hầu

hết các trường cho phép học sinh có thêm các lớp học thể thao mỗi tuần, các lớp này không nhằm mục tiêu cụ thể là VĐV ưu tú, do đó chúng không phù hợp với trình độ huấn luyện.

Tuy nhiên, các VĐV tài năng được hưởng lợi ít nhất là từ việc huấn luyện chuyên sâu hơn và được chăm sóc về y tế, trong khi vẫn được hưởng lợi từ việc sắp xếp linh hoạt giữa tập luyện và học tập.

Trong các môn thể thao chuyên môn hóa sớm, việc huấn luyện chuyên sâu hơn bắt đầu nói chung trong độ tuổi từ 6 đến 11 và có thể cần có sự thu xếp đặc biệt ở cấp tiểu học, tương tự như những người theo học khiêu vũ hoặc múa ballet. Sự kết hợp giữa thể thao và giáo dục thường xuyên có thể được tổ chức một cách tự nhiên vì không có những giai đoạn huấn luyện và thi đấu kéo dài ở nước ngoài theo lịch trình, trong khi không có bài tập phải làm ở nhà và các kỳ thi, nhưng có thể vẫn cần đến những thiết bị chuyên môn và nơi cư trú thích hợp.

Nghiên cứu về sự phát triển của VĐV ở các môn thể thao này nhấn mạnh một số lợi ích của chuyên môn hóa sớm (ví dụ như sử dụng những giai đoạn thuận lợi trong sự phát triển động lực, có nhiều thời gian hơn để chuẩn bị cho những yêu cầu của việc đạt trình độ thành tích cao) và cũng có một số thứ phải trả giá (ví dụ như gia tăng rủi ro về cuộc sống bị gò bó, chấn thương, kiệt sức, và bỏ học sớm). Do đó, nếu các chương trình phát triển sự nghiệp kép cụ thể liên quan đến các trường tiểu học được tổ chức, thì các điều kiện dành cho VĐV trẻ nên được nhằm vào mục tiêu tăng cường những lợi ích và bù đắp cho những thứ phải trả giá do việc thực hiện chuyên môn sớm.

Những điều kiện này có thể bao gồm một môi trường chuyên môn trong đó có những huấn luyện viên chuyên nghiệp được đào tạo trong quá trình huấn luyện các VĐV trẻ một cách

toàn diện, có sự hợp tác chặt chẽ với gia đình của các VĐV trẻ, lịch học tập và huấn luyện được điều chỉnh thích hợp, hài hòa với nhau, hợp tác chặt chẽ với các câu lạc bộ địa phương, các dịch vụ hỗ trợ nghề nghiệp kếp và hệ thống giám sát chú trọng vào việc bảo vệ sự phát triển về thể chất cũng như tinh thần của trẻ, phòng ngừa thương thương và tập luyện quá sức.

Các VĐV Quân vợt, Bơi lội và Thể dục dụng cụ trẻ ở Flanders (Bỉ) có thể được hưởng quy chế "VĐV trẻ có triển vọng" cho phép họ được vắng mặt ở trường tiểu học 6 giờ một tuần để tập luyện và được vắng mặt 10 buổi (nửa ngày) mỗi năm để tham gia thi đấu thể thao.

Nhiều nước thành viên ủng hộ việc kết hợp giữa đào tạo các môn thể thao và đào tạo về học vấn trong các trường phổ thông chuyên thể thao, các trường cao đẳng chuyên thể thao (thường ở hệ giáo dục trên phổ thông), ở đó các VĐV trẻ tuổi có thể hưởng lợi từ chương trình giáo dục phù hợp với quá trình huấn luyện thể thao của họ. Chương trình giáo dục được dạy xoay quanh các buổi tập và các giai đoạn huấn luyện. Cách tổ chức này cho phép sự linh hoạt, thuận tiện vì mỗi môn thể thao có yêu cầu khác nhau. Tuy nhiên, học sinh phải tuân theo chương trình giáo dục tương tự như ở các trường học thông thường và các cơ sở giáo dục không phải là luôn luôn dễ tiếp cận đối với những VĐV, học sinh khuyết tật. Đối với các VĐV, các dạng thức thỏa thuận riêng khác nhau có giá trị lớn (ví dụ như việc học tập được trải ra cả một năm, có người hướng dẫn hoặc điều phối việc học tập riêng, dạy kèm thêm ở trường và qua mạng viễn thông, các chương trình bạn cùng học, giao bài làm riêng và tổ chức thi và kiểm tra thích hợp với điều kiện thời gian của VĐV, học sinh). Khuyến khích các trường sử dụng các công cụ Internet và các kênh thông tin liên lạc giữa

học sinh và giáo viên để theo sát những VĐV ở lại nước ngoài trong những thời gian dài hơn.

Tại Đan Mạch, một ngày nghỉ học để tham gia các hoạt động của các liên đoàn quốc gia sẽ có một giờ dạy kèm thêm tại trường do đội tuyển và NOC Đan Mạch được hỗ trợ kinh phí.

Ở Thụy Điển, có 51 trường thể thao trên phổ thông dành cho các VĐV từ 16 đến 19 tuổi do Hiệp hội các Liên đoàn thể thao Thụy Điển bảo trợ đang hoạt động trên toàn quốc. Những trường này được điều chỉnh theo yêu cầu của các môn thể thao cụ thể, phối hợp lịch trình huấn luyện và học tập của sinh viên, VĐV, tạo cơ hội cho các VĐV đi du lịch trong thời gian đến các cuộc thi đấu, các trại tập huấn, đồng thời có các cơ sở, trang thiết bị thể thao tốt và sự hỗ trợ từ các huấn luyện viên chuyên nghiệp. Các chương trình giáo dục tại các trường học cho phép các VĐV tiếp tục theo đuổi con đường học vấn của họ sau khi tốt nghiệp ở bậc đại học.

Qua kết quả đánh giá các trường thể thao và các lớp học thể dục thể thao hiện có chỉ ra rằng sinh viên-VĐV không phải luôn luôn có kết quả học tập và thể thao tốt hơn so với các VĐV tài năng tại các trường học thông thường. Sự thành công của các trường và các lớp học thể thao phụ thuộc vào nhiều yếu tố bao gồm chất lượng của việc sắp xếp linh hoạt, sự hợp tác với các liên đoàn thể thao về hồ sơ cá nhân và trình độ của huấn luyện viên và các nội dung của chương trình đào tạo. Chất lượng cũng còn phụ thuộc vào việc lựa chọn trường học và cơ chế giám sát tại chỗ. Một hệ thống kiểm định chất lượng cho các trường quan tâm đến chức năng hoạt động như các trường thể thao có thể được xem xét. Việc trao đổi kinh nghiệm trong và giữa các nước thành viên, có tính đến vị thế đặc biệt của

trường dạy học và thể thao trong mỗi hệ thống thể thao và giáo dục quốc dân, có thể cải thiện tính hiệu quả của các trường thể thao và các trường đại học chuyên biệt. Vị trí của các VĐV khuyết tật ưu tú thường bị bỏ quên trong các đánh giá của các hệ thống khác nhau, nên là một phần của việc trao đổi kinh nghiệm này.

2.3.2. Giáo dục và Đào tạo nghề

Cơ hội để thực hiện sự nghiệp kép trong giáo dục và đào tạo nghề (VET) cần được tìm hiểu thêm. Đối với nhiều VĐV tài năng, giáo dục nghề nghiệp tạo thành một bộ phận giáo dục trong sự nghiệp của họ. Do đó cần phải có những thỏa thuận cụ thể mà lý tưởng là nên đưa vào khuôn khổ pháp lý, chính sách cho tất cả các cơ sở giáo dục và đào tạo nghề tại mỗi nước thành viên. Học sinh cần phải được phép kéo dài thời gian học tập và đào tạo nghề của họ do phải cống hiến cho thể thao đỉnh cao. Điều này đòi hỏi cả người lao động và các tổ chức giáo dục có một thái độ linh hoạt. Các cơ sở giáo dục và đào tạo nghề phải có trách nhiệm chính trong việc đảm bảo cho những kế hoạch học tập cá nhân được xây dựng trên cơ sở có sự hợp tác với người dụng lao động và sinh viên. Trong trường hợp có nhu cầu dạy kèm cặp thêm để đảm bảo học sinh đạt được các năng lực cần thiết, thì cơ sở giáo dục đó phải luôn sẵn sàng tổ chức việc dạy thêm này.

Những kinh nghiệm tích cực của các nước thành viên mà học viện thanh thiếu niên của các câu lạc bộ thể thao chuyên nghiệp đã hợp tác với các cơ sở giáo dục và đào tạo nghề, đào tạo ra những chuyên ngành liên quan đến thể thao như hướng dẫn thể thao hay huấn luyện viên, cho thấy những thỏa thuận về phát triển sự nghiệp kép không chỉ giới hạn ở tính linh hoạt, mà còn có thể bao gồm cả chương trình đào tạo nghề nghiệp trong thể thao.

Trường đại học Johan Cruyff College cung cấp các chương trình đào tạo thích hợp cho các VĐV ưu tú của nhiều môn thể thao. "Trung tâm Giáo dục Dạy nghề khu vực" trực thuộc Bộ Giáo dục Hà Lan quản lý. Các VĐV- sinh viên và VĐV đã giải nghệ có thể được đào tạo thành huấn luyện viên (trợ lý HLV), nhà tổ chức sự kiện hoặc một chuyên ngành về tiếp thị thể thao (cấp 3 và 4 theo chuẩn châu Âu- EQF).

Các cơ sở viện giáo dục và đào tạo nghề đôi khi cung cấp các yếu tố quan trọng đối với sự phát triển của các VĐV chuyên nghiệp, ví dụ các dạng lý thuyết ứng dụng về huấn luyện, hợp đồng và các điều kiện lao động, ngoại ngữ, giao tiếp và truyền thông, chăm sóc y tế, phòng ngừa chấn thương vv .Thông qua hệ thống giáo dục nghề nghiệp, học nghề cơ bản trong lĩnh vực thể dục thể thao đã được phát triển ở một số nước thành viên. Đào tạo tại chức trong khuôn khổ hợp đồng làm việc với người sử dụng lao động (ví dụ: một ngày học và bốn ngày làm việc mỗi tuần) và thực tập ở nước ngoài có thể là những mô thức khác cho phép các VĐV theo đuổi sự nghiệp kép được hưởng lợi từ việc đào tạo nghề.

Ở Anh Hội đồng Kỹ năng Ngành- "Kỹ năng hoạt động" đưa dạy nghề nâng cao trong giáo dục nghề nghiệp vào chương trình thể thao thành tích cao, trong đó tập trung đào tạo có tổ chức và phát triển đan xen với số môn thể thao cho các VĐV tài năng trẻ (tuổi từ 16 - 19), những người có tiềm năng và cơ hội để vượt trội trong môn thể thao của họ, hoặc là thi đấu quốc tế hoặc bảo đảm một hợp đồng chuyên nghiệp. Chương trình này hiện đang phục vụ khoảng 2.500 VĐV ở 20 môn thể thao, bao gồm cả thể thao người khuyết tật. Nó được thiết kế để tăng cường khả năng của các VĐV trong việc lập kế hoạch, áp dụng và đánh giá sự phát triển của mình về các mặt các kỹ thuật, chiến thuật, thể chất và tâm lý thích hợp của môn

thể thao này và cũng giải quyết các vấn đề rộng lớn hơn như lối sống, phát triển nghề nghiệp, giao tiếp sức khỏe an toàn.

Trong thực tế không nhiều cơ sở giáo dục và đào tạo nghề trong các nước thành viên cung cấp các chương trình dạy nghề để trở thành một VĐV ưu tú với tư cách một nghề vì sự nghiệp của một VĐV chuyên nghiệp là rất ngắn ngủi, song các cơ sở khác như học viện thanh thiếu niên của các câu lạc bộ chuyên nghiệp lại làm được điều này. Sự hợp tác được chính thức hóa bằng luật giữa các bên liên quan từ câu lạc bộ, đội chuyên nghiệp, các sở giáo dục và đào tạo nghề đang gia tăng và cần được quảng bá rộng rãi.

Xuất phát điểm để có sự hợp tác như vậy phải là mô tả được cụ thể những năng lực cần thiết (tri thức, các kỹ năng và trách nhiệm) đối với một VĐV chuyên nghiệp ưu tú. Các tổ chức VĐV quốc gia (ví dụ các thành viên của ủy ban VĐV EU, Liên đoàn cầu thủ chuyên nghiệp quốc tế và các ủy ban VĐV) có thể được mời đóng góp, xây dựng những hồ sơ mô tả như một phần của đối thoại xã hội liên quan đến các cơ sở giáo dục và đào tạo nghề trong các nước thành viên. Hồ sơ phải bao gồm quá trình ra quyết định và trách nhiệm về phía các VĐV cũng như các kỹ năng có khả năng chuyển đổi mà chúng có thể phát huy được trong những khía cạnh cuộc sống khác của họ.

2.3.3. Giáo dục đại học

Sự kết hợp giữa giáo dục và đào tạo thường trở nên phức tạp khi các VĐV muốn kết hợp giáo dục đại học với sự nghiệp thể thao của họ. Có nhiều bước chuyển đổi này thường diễn ra ở độ tuổi này như sinh viên chuyển đến một thị trấn xa nhà và gia đình, bạn bè mới, thay đổi các câu lạc bộ và phải có những thỏa thuận mới về việc đào tạo và thể thao. Một khoản đầu tư đáng kể là cần thiết trong tất cả các lĩnh vực. Ở hầu hết các

nước thành viên, những cơ hội để theo đuổi một nền giáo dục học vấn và sự nghiệp thể thao thường là không có kế hoạch.

Các Khoa thể thao và Giáo dục thể chất trong các nước thành viên được áp dụng đào tạo môn học hoàn toàn liên quan đến thể thao. Họ thường đào tạo các nghề như giảng dạy, huấn luyện thể thao và giáo dục thể chất.

Một số quốc gia chỉ có các khoa thể thao là nơi để cho các VĐV tiếp tục học lên. Trong một số trường hợp, trở thành một giáo viên thể thao có thể không phải là con đường tốt nhất để theo đuổi như một sự nghiệp kép. Nếu có nhiều môn thể thao trong chương trình học, thì các môn chuyên ngành riêng của các VĐV có thể bị ảnh hưởng do sự quá tải về tập luyện thể lực và chấn thương, gây ảnh hưởng tiêu cực đến thi đấu thể thao của VĐV. Tuy nhiên, cần phải được kiểm tra xem liệu trong khuôn khổ của bằng cử nhân về môn thể thao được đào tạo, việc trang bị kiến thức khoa học của các VĐV chuyên nghiệp có thể được công nhận là một thành phần của chương trình giảng dạy hay không.

Trong chương trình thạc sĩ giáo dục thể chất của mình, Trường đại học Vrije Brussel đã phát triển giải pháp nghiên cứu "Sự nghiệp thể thao đỉnh cao" được cá nhân hóa. Giải pháp nghiên cứu này cho phép các VĐV ưu tú không chỉ tránh được sự quá tải về thể chất có thể xảy ra và các chấn thương liên quan đến khóa học đòi hỏi sự nỗ lực cao về thể chất, mà còn dạy cho họ phương pháp áp dụng những kiến thức lý thuyết và kỹ năng có được trong các khóa học của chương trình Giáo dục thể chất của mình (ví dụ như tâm lý học thể thao, sinh lý học, giải phẫu học, sinh cơ học, quản lý học thể thao) để phân tích, đánh giá và tiếp tục phát triển các khía cạnh khác nhau của sự nghiệp kép của riêng mình. Bằng cách này, các VĐV ưu

tú không chỉ chuẩn bị cho sự nghiệp hậu thể thao của mình ví dụ như huấn luyện viên, nhà quản lý thể thao, giáo viên giáo dục thể chất hoặc quản lý các phòng tập thể hình, mà còn sử dụng có hiệu quả các năng lực đã có được để tối ưu hóa sự nghiệp kép của riêng họ khi học tại trường đại học này. Các sinh viên-VĐV ưu tú đã chứng minh được rằng họ đã đạt được kết quả học tập tốt hơn so với số học sinh nói chung tại Trường đại học Vrije Brussel.

Hầu hết các nước thành viên cho phép các VĐV ưu tú được hưởng lợi từ lợi thế cụ thể có tính đến tính chất đặc thù trong điều kiện của họ. Nhưng các trường đại học lại hoạt động theo chế độ tự chủ và do đó có quyền điều chỉnh quy chế và sự hỗ trợ được phân bổ cho các VĐV ưu tú và thiết lập các thỏa thuận riêng của họ về sự linh hoạt trong thời gian biểu, học từ xa, trợ giảng vv. Một số trường đại học trên khắp các quốc gia thành viên có những chính sách hoặc chương trình riêng thuận tiện, tạo điều kiện cho các VĐV ưu tú được nhập học. Hoặc là Bộ thể thao hoặc là Bộ Giáo dục, tùy theo mỗi nước thành viên, đã đưa ra nhiều chính sách thuận lợi. Các VĐV phải đáp ứng các tiêu chí cụ thể mới được thi vào vòng xét tuyển theo yêu cầu đầu vào đã được tạo điều kiện; yêu cầu này là khác nhau giữa các quốc gia thành viên nhưng thường tập trung vào nhóm 3 người xếp hạng đầu tiên trong các Thế vận hội Olympic, giải vô địch thế giới hay giải vô địch châu Âu. Một số nước thành viên có chương trình khuyến khích: “thưởng” điểm, dựa trên thành tích thể thao, có thể gộp thêm vào những yêu cầu đầu vào.

Quy chế tuyển sinh của Pháp yêu cầu các trường đại học ưu tiên tuyển các VĐV ưu tú. Họ có thể được hưởng lợi từ vị thế là những sinh viên đã được tuyển dụng, từ việc gia hạn thời gian học tập của họ, từ việc được cộng điểm cho các kỳ thi,

hoặc từ việc được phép vắng mặt. Hơn nữa, mỗi năm có 20 suất VĐV ưu tú có quyền được tuyển vào các trường có tổ chức các khóa đào tạo kỹ thuật viên vật lý trị liệu mà không phải thi đầu vào, công nhận đó là những kinh nghiệm học tập không chính thức của các VĐV. VĐV ưu tú cũng có thể được hưởng lợi từ những thỏa thuận riêng để được vào vòng thi xét tuyển, cấp chứng chỉ quốc gia của giảng viên thể thao. Tuy nhiên, họ chỉ có thể đủ điều kiện cấp Giấy chứng nhận nếu họ hoàn thành các yêu cầu chung liên quan đến kỳ thi sát hạch.

Thực tế cho thấy các biện pháp hiện tại là không đủ (không có chính sách của các trường đại học, phụ thuộc quá nhiều vào thỏa thuận cá nhân) và nhiều VĐV ưu tú không thể học tập một cách hiệu quả nếu họ muốn đạt trình độ ưu tú xuất sắc về thể thao, đặc biệt là nếu họ đang “bị trừng phạt” bằng các biện pháp hạn chế liên quan đến thời gian gia hạn việc học tập. Điều này có thể được quan tâm ở những nước không có luật pháp chặt chẽ cho việc đi đến một thỏa thuận chung giữa các bên liên quan với thể thao, các cơ sở giáo dục đại học và quy chế xác định một sinh viên-VĐV trong giáo dục đại học, được tất cả các đối tác chấp nhận và tôn trọng. Điều này sẽ làm tăng tính minh bạch để các VĐV có thể biết được sẽ trông đợi những thỏa thuận cụ thể nào, khi nào và ở đâu.

Ngoài ra một hệ thống kiểm định chất lượng có thể được phát triển để xác định và lựa chọn các học viện hoặc các khoa của giáo dục đại học, có thỏa thuận phát triển sự nghiệp kép thích hợp tại chỗ. Việc sử dụng các dịch vụ thể thao sinh viên trong khuôn viên trường đại học đào tạo các ngành học thông thường có thể là một trong những yếu tố của những thỏa thuận này.

2.3.4. Đào tạo từ xa

Sự phát triển của một loạt các hình thức giáo dục linh hoạt là rất quan trọng nhằm đáp ứng nhu cầu của sinh viên-VĐV trong tất cả các loại hình giáo dục. Đào tạo từ xa (hoặc học tập không tập chung) đặc biệt có thể cung cấp cho sinh viên - VĐV sự linh hoạt về thời gian, địa điểm tập luyện thể thao và các hoạt động học tập. Sinh viên-VĐV có thể được hưởng lợi ngang nhau từ sự phát triển của môi trường học tập ảo (VLEs) ở nhiều cơ sở giáo dục và sự ra đời của các phương tiện hữu dụng và chi phí rẻ, cung cấp sự hỗ trợ hướng dẫn học tập thông qua Internet. Tuy nhiên, các chương trình đào tạo từ xa đòi hỏi phải có đầu tư lớn các nguồn lực để phát triển và kiểm nghiệm các tài liệu trước khi cho ra đời một mô-đun. Chi phí có thể được giảm nếu chính quyền và các cơ sở giáo dục cùng phối hợp phát triển các nền tảng, ngành học và các chương trình.

2.4. Việc làm

2.4.1. Sự kết hợp giữa làm việc và huấn luyện thể thao

Là một phần trong các chính sách về việc làm và thể thao của công việc, các nước thành viên đều có cơ cấu tổ chức chặt chẽ để tư vấn và hỗ trợ cho các VĐV hoạch định nghề nghiệp của họ, bao gồm cả các chương trình có những thỏa thuận đã được dàn xếp giữa công ty và nhân viên- VĐV để cân bằng yêu cầu về lịch trình huấn luyện, thi đấu thể thao với nhu cầu công việc.

Một số nước thành viên phân một số vị trí công việc trong lĩnh vực cụ thể cho các VĐV. Ở một số nước, các VĐV hàng đầu có thể làm việc cho chính phủ và các tổ chức công cộng, hoặc các vị trí có sẵn trong quân đội, cảnh sát biên phòng, ngành lâm nghiệp hoặc dịch vụ hải quan. Các mô hình khác nhau tồn tại, thay đổi do những VĐV được đào tạo để thực hiện những dịch vụ này đang có một công việc bán thời gian hoặc là

đang có hợp đồng tiếp thị và quảng cáo. Nói chung, các VĐV rất tích cực nắm bắt những cơ hội này. Tuy nhiên, việc giải nghệ thể thao thường cũng khiến cho họ phải rời khỏi các dịch vụ công do thiếu tiền đồ nghề lâu dài.

Sự ra đời của hệ thống hỗ trợ tài chính cho các VĐV trong các nước thành viên đã tạo điều kiện cho ngày càng nhiều nhà thể thao trở thành VĐV chính quy toàn thời gian. Tuy nhiên, một số lớn các VĐV ưu tú vẫn cần phải kiếm được một khoản thu nhập ổn định thông qua một công việc bán thời gian hoặc toàn thời gian để bổ sung nguồn kinh phí liên quan đến thể thao. Đối với các VĐV, sự linh hoạt trong việc làm ăn là điều cần thiết để kết hợp thể thao, việc làm của họ và đạt được sự cân bằng. Tuy nhiên, việc kết hợp giữa theo đuổi tập luyện thể thao trình độ cao với công việc làm ăn trong một lĩnh vực phi thể thao là một thách thức lớn. Những người sử dụng lao động có thể không hiểu được những áp lực và những yêu cầu về mặt chất mà thể thao trình độ cao đặt lên một VĐV và nỗi lo sợ nguy cơ chấn thương thể thao có thể ảnh hưởng đến thành tích và sự tham gia lao động sản xuất của các VĐV tại nơi làm việc của họ. Về mặt thể thao, áp lực về thành tích tự mình đặt ra và áp lực từ huấn luyện viên có thể làm hạn chế lớn đến tính năng động và sự hiểu biết đối với công việc bên ngoài thể thao. Để thành công, cần phải có sự linh hoạt của cả hai bên – cả người sử dụng lao động và cả huấn luyện viên.

Ở nước Đức, một hồ bơi quốc gia của các công ty cung cấp các vị trí thực tập và việc làm thích hợp với các môn thể thao thi đấu toàn thời gian. Quỹ viện trợ thể thao cung cấp khoản bồi thường tài chính do việc mất thu nhập cho các công ty có sử dụng các VĐV.

Hiệp hội Điện kinh Ireland và Hiệp hội các cầu thủ Ireland hợp tác trong một chương trình phúc lợi VĐV cho phép

các cầu thủ bóng đá và các cầu thủ bóng chày Ireland trên khắp đất nước Ireland được tham gia chương trình phát triển nghề nghiệp trong đó bao gồm một "dự án khởi nghiệp trọn gói", một "dự án phát triển nghề nghiệp trọn gói", " Tư vấn Kinh doanh ", " Khởi nghiệp & phát triển doanh nghiệp " và " nâng cao tay nghề ".

Các ưu đãi cần phải dành cho những công ty tuyển dụng các VĐV, đặc biệt chú ý đến các VĐV ưu tú, là nữ và VĐV hoặc VĐV khuyết tật. Các VĐV cần phải được đào tạo để hiểu biết về thị trường lao động và cách thức mà họ có thể đóng góp tích cực để hoàn thành mục tiêu của người sử dụng lao động thông qua năng lực và kinh nghiệm học tập trong thể thao của mình. Các doanh nghiệp đang bị thu hút bởi những giá trị chung và cam kết tài trợ trong thể thao. Để tiếp cận các nhà tài trợ phi thể thao và các hiệp hội doanh nghiệp, các tổ chức thể thao có thể tìm kiếm sự giúp đỡ của các phòng thương mại, hiệp hội doanh nghiệp và các công ty đã từng làm việc với các VĐV. Hợp đồng tài trợ lý tưởng là phải có điều khoản giao ước về sự nghiệp kép, với các doanh nghiệp cam kết cung cấp các cơ hội nghề nghiệp để các nhà thể thao hoàn thành những yêu cầu của hồ sơ. Trước mắt, các tổ chức thể thao cần phát triển một gói lợi ích (ưu đãi, gia tăng quảng cáo vv) để tận dụng sự tham gia của họ cùng với các doanh nghiệp mà ở đó giá trị gia tăng của các VĐV ưu tú thu về cho người sử dụng lao động phi thể thao, các quảng cáo thương mại của các công ty sử dụng VĐV cũng như việc chuyển các kỹ năng mềm của VĐV thành các kỹ năng kinh doanh được đẩy mạnh.

Team Denmark đã hợp tác với "trang mạng vàng" của một loạt các công ty, cung cấp những việc làm linh hoạt cho các VĐV đẳng cấp thế giới.

Hợp tác chặt chẽ với Ủy ban Olympic ở một số quốc gia thành viên, Adecco cung cấp các vị trí công việc bán thời gian với cách sắp xếp linh hoạt có tính đến lịch trình tập luyện và thi đấu của VĐV'.

2.4.2. Chuyển sang sự nghiệp hậu thể thao

Việc chuyển sang sự nghiệp hậu thể thao hoặc giải nghệ thể thao là một quá trình chuyển đổi không thể tránh khỏi đối với các VĐV từ môi trường thể thao (ví dụ, chấm dứt hoạt động thể thao vì nhiều lý do khác nhau, thỏa mãn với sự nghiệp thể thao) sang môi trường không liên quan đến thể thao để bắt đầu một cuộc sống mới. VĐV đã giải nghệ phải chấp nhận giải nghệ và điều chỉnh cho đúng vị thế của một cựu VĐV, bắt đầu hoặc tiếp tục học tập hoặc làm việc, xem xét lại bản thân mình, làm quen với lối sống và mạng lưới xã hội mới. Quá trình ra quyết định sẽ phải chịu trách nhiệm cho quyết định chấm dứt sự nghiệp thể thao của mình là rất “nặng nề” đối với một VĐV. Trong đó có một số yếu tố liên quan đến thể thao (ví dụ không được chọn, thành tích trì trệ, chấn thương) và những vấn đề khác về cuộc sống tương lai (ví dụ công việc mời gọi, muốn bắt đầu một gia đình). VĐV giải nghệ trong bối cảnh đã được lên kế hoạch cho tương lai càng tốt, thì quá trình giải nghệ của họ sẽ càng nhẹ nhàng hơn.

Các nguồn lực hỗ trợ VĐV trong quá trình chuyển đổi sự nghiệp hậu thể thao cần phải có:

- (a) Lập kế hoạch trước cho việc giải nghệ (tức là khi các VĐV vẫn còn hoạt động thi đấu thể thao);
- (b) Tự nguyện chấm dứt;
- (c) Có bản sắc cá nhân đa năng và kinh nghiệm tốt trong những vai trò khác hơn ngoài vai trò VĐV (ví dụ như một sinh viên hoặc một nhân viên);

(d) Sự hỗ trợ xã hội có hiệu quả từ gia đình, huấn luyện viên, đồng nghiệp, các hiệp hội VĐV và các tổ chức thể thao.

Tất cả những điều này có thể làm cho VĐV dễ dàng kiểm soát bản thân trong quá trình giải nghệ và có được biện pháp ứng phó tích cực với những vấn đề nảy sinh trong bước chuyển đổi lớn lao này. Ngoài ra, nếu bản tính thể thao ở VĐV quá mạnh sẽ có thể gây ra khủng hoảng về tính cách (nghĩa là tự hiểu sai về mình), cộng với việc thiếu sự hỗ trợ của huấn luyện viên, các đồng nghiệp thể thao, các tổ chức của VĐV và các tổ chức thể thao có thể dẫn đến khó khăn thêm cho kế hoạch giải nghệ và càng khó thích nghi hơn.

VĐV càng tập trung hoàn toàn cho thể thao (ví dụ làm việc theo hợp đồng chuyên nghiệp), càng dễ bị tổn thương trong quá trình chuyển đổi sự nghiệp hậu thể thao. Những phát hiện này khẳng định sự cần thiết phải có các chương trình sự nghiệp kép cho phép các VĐV đang trong sự nghiệp thể thao của họ chuẩn bị cho sự nghiệp hậu thể thao của mình, tạo thuận lợi cho việc thích ứng với cuộc sống sau khi đã giải nghệ và giúp họ tránh được những tình huống khủng hoảng.

Ở hầu hết các nước thành viên, càng ngày người ta càng nhận thức được rằng mặc dù phần lớn các VĐV đã chuyển đổi thành công sang một cuộc sống hoặc nghề nghiệp mới, song vẫn cần có biện pháp để tránh sự khủng hoảng cá nhân và mất mát những giá trị cho xã hội và thị trường lao động. Các VĐV thường xuyên phải đối mặt với những thách thức tài chính và việc hội nhập vào thị trường lao động của họ cũng có thể đi kèm với cuộc đấu tranh tâm lý do lối sống thay đổi và sự chú ý của công chúng đã giảm đi rất nhiều. Công chúng thường chỉ biết đến những VĐV đại diện cho đất nước trong đội tuyển quốc gia mà không chú ý tới các VĐV đội thể thao chơi ở các

giải chuyên nghiệp, những người thường xuyên có một mức lương vừa phải và không có liên hệ thường xuyên với các tổ chức thể thao quốc gia. Đối với các VĐV làm việc này, các hiệp hội cầu thủ có thể đóng một vai trò quan trọng.

Một số nước thành viên cung cấp đảm bảo việc làm hoặc tuyển dụng ưu đãi dựa trên thành tích thể thao. Không có quốc gia EU nào có chính sách tuyển dụng các VĐV ưu tú đã nghỉ hưu ở khu vực công do những vị trí này được dành cho những nhà thể thao hiện tại chứ không phải là động viên đã giải nghệ. Rất ít quốc gia thành viên EU cung cấp ưu đãi trực tiếp (ví dụ ưu đãi thuế) cho các công ty tư nhân sử dụng các cựu VĐV.

Phần lớn các nước thành viên ủng hộ sáng kiến của các tổ chức thể thao, các trang mạng của các học viện và Ủy ban Olympic trong lĩnh vực dịch vụ hỗ trợ, đặc biệt với các công ty giới thiệu việc làm và nhà tài trợ chính. Các dịch vụ này có thể được tiếp tục và tăng cường:

- Cung cấp cho VĐV ưu tú (đã nghỉ hưu) cơ hội gặp gỡ và ra mắt nhà tuyển dụng, có được thông tin về việc làm, kỳ vọng và yêu cầu trong các doanh nghiệp;

- Theo dõi những công việc có sẵn và đăng tải thông tin có sẵn cho VĐV ưu tú (giải nghệ);

- Thiết lập các mối quan hệ với các bộ phận nguồn nhân lực của các nhà tuyển dụng quan tâm;

- Tạo cơ hội thực tập linh hoạt, việc làm (bán thời gian), việc làm thời gian ngắn, các chương trình thực tập sinh sau đại học và tư vấn bởi các nhà quản lý kinh doanh cao cấp;

- Thiết lập mạng lưới các đối tác địa phương và khu vực với các doanh nghiệp quan tâm, với mạng lưới các đối tác tuyển dụng;

- Xác định những khả năng có thể cho các VĐV ưu tú phát triển năng lực nghề của mình khi họ đang ở một vùng, quốc gia khác (ví dụ: các trại huấn luyện, sau khi chuyển câu lạc bộ, trong thời kỳ thi đấu kéo dài)

- Tổ chức các sự kiện riêng (ví dụ các cuộc hội thảo, hội nghị, sự kiện qua mạng, hội chợ việc làm) để hỗ trợ các VĐV hiểu sâu hơn về kết hợp sự nghiệp thể thao với học nghề, hoặc học nghề sau sự nghiệp thể thao của họ.

"Trang mạng Học viện Thể thao" Phần Lan thông báo cho các VĐV về các dịch vụ có sẵn cho họ bao gồm cả tư vấn về các dịch vụ giới thiệu việc làm.

2.4.3. Đối thoại xã hội

Các đối tác xã hội đóng một vai trò không thể thiếu trong việc xây dựng chính sách và thực hiện chương trình sự nghiệp kép. Khi muốn tiếp tục đào tạo nghề, các nhân viên trong môn thể thao được các hiệp hội VĐV và người sử dụng lao động giới thiệu có thể tham gia bằng cách thương lượng tập thể, tham gia vào các ủy ban chung hoặc hội đồng quản trị tổ chức có thể được thiết kế để quản lý sự nghiệp kép.

Đối thoại xã hội để không phát triển thể thao đỉnh cao giống như trong các lĩnh vực thương mại hóa và chuyên nghiệp hóa khác là hiện tượng tương đối mới ở nhiều môn thể thao. Ở cấp độ châu Âu, Ủy ban đối thoại xã hội ngành nghề châu Âu tồn tại trong lĩnh vực bóng đá và đề xuất một giai đoạn thử nghiệm cho một ủy ban đối thoại xã hội ngành nghề trong ngành thể thao khắp châu Âu. Tại một cuộc gặp gỡ đối thoại xã hội châu Âu không chính thức vào tháng 6 năm 2011, các đối tác xã hội châu Âu, EASE (Hiệp hội những người sử dụng lao động thể thao châu Âu) và UNI Europa Sport, đồng ý đưa các chủ đề về sự nghiệp kép vào chương trình làm việc trong tương

lai của họ. Có rất nhiều ví dụ về các quy định phát triển nghề nghiệp kép trong đời sống xã hội ở cấp quốc gia.

Các Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD) chỉ ra rằng những thất bại về thị trường nảy sinh trong đào tạo ngăn chặn việc chia sẻ hiệu quả về chi phí và lợi ích của việc đào tạo giữa nhà tuyển dụng và người lao động. Cùng với những người lao động ít được đào tạo và già hơn, việc đưa thêm VĐV cấp cao vào các danh sách người lao động bị ảnh hưởng là thích hợp. Điều này là do tính chất ngắn hạn của sự nghiệp thể thao. Tổ chức sử dụng lao động thể thao lý tưởng nên cung cấp thời gian cho các VĐV theo đuổi việc tập luyện và học tập lấy một nghề cho sự nghiệp sau khi kết thúc sự nghiệp thể thao của họ, nhưng mục tiêu này khó đạt được trong thực tế vì nó không mang lại lợi nhuận cho người sử dụng lao động hiện tại.

Khi lợi ích về thương mại trong tổ chức sử dụng lao động và cơ quan quản lý tăng lên, thì áp lực về thành tích trở nên ngắn hạn (đối với cả các VĐV và các tổ chức thể thao). Áp lực này cũng làm giảm khả năng mà thời gian hay năng lượng sẽ được dành cho những ưu tiên dài hạn như sự nghiệp kép. Động lực này có thể trở nên trầm trọng thêm do huấn luyện viên tăng áp lực về thành tích thi đấu, vì họ có thể nhận thấy bất kỳ hoạt động nào không tập trung hướng tới thành công trên sân đấu. Không nên kỳ thị cá nhân VĐV nếu họ dành một số công sức hoặc thời gian cho lợi ích hoặc việc học tập ngoài nơi làm việc của thể thao.

Đối với các VĐV chuyên nghiệp, việc ký kết một thỏa thuận thương lượng tập thể áp dụng cho tất cả các môn thể thao, có thể được thảo luận giữa các tổ chức thể thao châu Âu đại diện cho câu lạc bộ và các VĐV ưu tú với sự hợp tác của các phong trào thể thao. Điều này sẽ làm giảm sự khác biệt tồn tại giữa các hợp đồng do các VĐV trẻ ưu tú khác nhau thực

hiện, qua đó họ có thể được bảo vệ một cách hiệu quả hơn xét về các khía cạnh xã hội.

2.5. Sức khỏe

Sức khỏe tinh thần và thể chất, an toàn và phúc lợi của các VĐV là nền tảng cho sự nghiệp kếp của họ. Bệnh tật và chấn thương có thể hạn chế khả năng đối phó với vấn đề học tập và huấn luyện thể thao của họ. Chúng có tác động nghiêm trọng đến cảm xúc (trầm cảm, lo lắng, chán nản, xa lánh môi trường đồng đội) cũng như những hậu quả về tài chính (mất đi khoản tiền thi đấu, tiền thưởng, các khoản phí khác). Cần phải có biện pháp đảm bảo cho các VĐV không gặp phải những rủi ro không đáng có. Các nhà chức trách thể thao có nhiệm vụ chăm sóc VĐV cũng nên tôn trọng quyết định của bản thân các VĐV

2.5.1. Hỗ trợ về mặt tâm lý

Bên cạnh việc chuyển đổi có thể dự định trước, VĐV cũng phải đối mặt với quá trình chuyển đổi vì lý do bất khả kháng như bị chấn thương nghiêm trọng kéo dài, sự thay đổi HLV, gián đoạn do những mục đích ưu tiên đã thay đổi như mang thai, hoặc hậu quả kiểm tra doping dương tính, cũng như quá trình chuyển đổi đã từng là hy vọng nhưng đã không thành hiện thực, chẳng hạn như được vào Thế vận hội Olympic. Đôi khi các VĐV bắt buộc phải dừng sự nghiệp của họ hoặc là nạn nhân của nạn quấy rối tình dục. Quá trình chuyển đổi như vậy có thể có một tác động rất lớn đến chất lượng cuộc sống và việc tham gia thi đấu của VĐV. Do đó các VĐV phải học cách ứng phó với quá trình chuyển đổi nghề nghiệp. Sự can thiệp của giáo dục và phòng ngừa có thể giúp các VĐV nhận thức tốt hơn về quá trình chuyển đổi và phát triển sắp tới nhờ vào những nguồn lực hợp lý một cách kịp thời để đối phó với chúng. Những biện pháp can thiệp xử lý khủng hoảng sẽ giúp các

VĐV phân tích tình huống khủng hoảng và tìm cách tốt nhất có sẵn để theo đuổi một chiến lược hiệu quả.

Hỗ trợ về mặt tâm lý là một bộ phận quan trọng của dịch vụ hỗ trợ đang phát triển nhanh chóng trong tâm lý học thể thao ứng dụng, nhằm giúp các VĐV vượt qua những hiệu ứng chuyển tiếp trong sự nghiệp của họ bên trong và bên ngoài thể thao thông qua các biện pháp can thiệp cụ thể. Kết hợp thể thao với các hoạt động khác trong cuộc sống, cân bằng lối sống để giảm bớt căng thẳng và tăng cường sức khỏe, coi sự nghiệp thể thao chỉ là một phần của sự nghiệp cả đời, là một trong những nguyên lý trung tâm của việc hỗ trợ sự nghiệp. Sự hỗ trợ này cần phải tập trung vào việc dạy cho vận động các kỹ năng sống có thể áp dụng cả trong và ngoài thể thao và tăng cường sự hỗ trợ và tư vấn.

2.5.2. Hỗ trợ về y tế

Hỗ trợ y tế là rất quan trọng và phải bao gồm cả việc thường xuyên theo dõi và kiểm tra sức khỏe đầy đủ để xác định dấu hiệu của các vấn đề sức khỏe mà không thể nhận thấy được "trên sân". Một số nước thành viên đã cụ thể hóa các quy phạm pháp luật về điều tra y tế trong khi những nước khác lại không có bất kỳ quy định bắt buộc nào và việc tiến hành điều tra là tùy theo ý của các tổ chức thể thao. Về dinh dưỡng, chỉ có một vài nước thành viên có quy định; những quy định này thường được các tổ chức thể thao ban hành. Cần chú ý đến tình trạng rối loạn ăn uống ở các VĐV trẻ (nữ) trong những môn thể thao mà cơ thể thanh mảnh là một lợi thế, như thể dục dụng cụ, trượt băng nghệ thuật, thể thao sức bền và các môn thi đấu theo hạng cân nặng.

Việc bảo vệ sự phát triển sức khỏe của các VĐV trẻ, đặc biệt là những người trong độ tuổi đi học tiểu học và các VĐV

khuyết tật, nên có sự ưu tiên cao. Cần có biện pháp để cung cấp cho các em dịch vụ chăm sóc y tế thường xuyên và tiến hành giám sát dinh dưỡng, ngăn ngừa các em dính phải doping. Khi xét thấy những thay đổi có khả năng xảy ra trong môi trường và xung quanh quá trình sự nghiệp của VĐV, các cơ quan công quyền có thể xem xét ban hành hồ sơ sức khỏe phân phát cho mỗi VĐV ưu tú từ khi bắt đầu bước vào huấn luyện thể thao trình độ cao của mình và sẽ được giữ như là vật sở hữu của VĐV.

Đối với những VĐV thể thao kết hợp với làm việc, các cơ quan có trách nhiệm về chương trình y tế công cộng cần phải đưa ra những biện pháp bổ sung bằng cách thừa nhận các chấn thương thể thao hoặc tình trạng sức khỏe xấu liên quan đến việc tham gia thể thao (viêm xương khớp, đau lưng) trong môi trường làm việc ngoài thể thao. Không được từ chối bảo hiểm hoặc bồi thường cho các chấn thương này như một "tai nạn lao động" do sự tồn tại của điều kiện trước đó là kết quả của việc tham gia tích cực trong thể thao.

2.5.3. Các chương trình dự phòng

Một khía cạnh không thể tránh khỏi của thi đấu và tập luyện ở trình độ cao nhất là nguy cơ và sự xuất hiện của tập luyện quá sức, kiệt sức và các chấn thương, trong đó có thể bao gồm các mức từ vi chấn, căng thẳng trong ngắn hạn, đến yêu cầu phải phục hồi chức năng lâu dài hay thậm chí là tình trạng suy nhược gia tăng trong cuộc sống sau này.

Ý nghĩa của việc nhanh chóng được chăm sóc thích hợp với chất lượng cao để giảm thiểu ảnh hưởng lâu dài là vấn đề sống còn đối với bất cứ VĐV nào đã bị chấn thương hoặc tập luyện qua sức. Các chi phí và khoảng cách địa lý theo các điều khoản quy định không phải là yếu tố làm giảm khả năng để một VĐV

thành tích cao được tiếp cận chăm sóc. Tuy nhiên, việc điều trị không phải là mối quan tâm duy nhất. Giảm nguy cơ gây chấn thương hoặc khủng hoảng cần phải được coi là điều quan trọng hàng đầu. Các phương pháp chẩn đoán hình ảnh có thể xác định những điểm yếu dẫn đến tăng nguy cơ chấn thương. Việc khắc phục sau đó có thể được thực hiện để giải quyết những yếu kém như vậy và do đó có tác động tích cực đến thành tích thi đấu. Ngoài ra, việc giáo dục về kỹ thuật, hồi phục từ việc tham dự, đi lại, sử dụng các thiết bị và sản tập an toàn và chất lượng cao cùng chế độ dinh dưỡng hợp lý sẽ giúp các VĐV đối phó với những ảnh hưởng về thể lực của môn thể thao mà họ tham gia, kể cả sau khi kết thúc sự nghiệp thể thao của họ, và do đó cần phải được đưa vào phần giáo dục nghề nghiệp kép của họ.

2.6. Ưu đãi về tài chính cho các VĐV

Nhiều báo cáo và nghiên cứu xác nhận rằng các VĐV thành tích cao và gia đình của họ thường xuyên phải đối mặt với những thách thức về tài chính dài hạn. Tập luyện và trang thiết bị thể thao đòi hỏi đầu tư lớn, thường được cung cấp hoàn toàn hoặc cha mẹ phải hỗ trợ một phần. Thời gian đáng kể dành cho việc luyện tập và thi đấu cũng thường xuyên làm giảm đi khả năng kiếm tiền. Học bổng, lệ phí và các biện pháp bồi thường khác thường không thể thiếu đối với những VĐV trẻ tài năng mà gia đình không thể đủ khả năng để thu xếp cho cuộc sống xa nhà của họ.

Có hàng loạt mô hình khác nhau về cách VĐV có thể nhận được hỗ trợ tài chính trong các nước thành viên EU, dựa trên các khuôn khổ (pháp lý) về bồi thường chi phí, học bổng, thu nhập tối thiểu hoặc thu nhập phụ thuộc vào thành tích thể thao, và tài trợ. Trong giai đoạn giáo dục phát triển sự nghiệp kép, học bổng và chi phí riêng đối với những VĐV tài năng đã được

công nhận là nguồn thu nhập chính. Đối với những VĐV ưu tú, các mô hình thu nhập khác có thể là do các hợp đồng, các khoản tiền thưởng và tài trợ. Ngược lại, an sinh xã hội, lương hưu và bảo hiểm là một mối quan tâm lớn do sự nghiệp của một VĐV hay có những thay đổi bất thường, có khả năng phải nghỉ thi đấu khi còn trẻ tuổi và những căng thẳng trong thi đấu thể thao, mà thường không phù hợp với sức khỏe tiêu chuẩn và chương trình an sinh xã hội.

2.6.1. Học bổng

Phần lớn các quốc gia thành viên đều có học bổng thể thao cho sinh viên để hỗ trợ họ về tài chính, cho phép họ kết hợp theo đuổi giáo dục đại học với tham vọng thể thao của mình. Xét về bản chất, dù là học tập hay chơi thể thao hoặc cả hai, thì học bổng là không thể thiếu để đảm bảo cho các VĐV phát triển sự nghiệp kép có thể tập trung vào hai lĩnh vực chính của họ - thể thao và giáo dục.

Học bổng sự nghiệp kép có thể được tăng lên. Ngoài tiêu chí đủ điều kiện nhất định, việc tăng học bổng sẽ phải tuân thủ các quy tắc nhất định liên quan đến thành tích học tập hoặc thành tích thể thao. Không nên cấp học bổng cho một VĐV có vị thế đặc biệt hoặc được đối xử ưu ái hơn các sinh viên khác mà đó không phải là điều cần thiết để giúp VĐV đó cân bằng thách thức mà họ phải đối mặt trong việc theo đuổi sự nghiệp kép. Các yếu tố sau đây có thể được xem xét:

- Hỗ trợ tài chính cho các chi phí nhất định liên quan đến thể thao (ví dụ như trang thiết bị tập luyện hoặc đi lại trong quá trình thi đấu thể thao);
- Thanh toán học phí cho các chương trình giáo dục cụ thể;
- Các dịch vụ hỗ trợ.

Các chương trình học bổng có thể đưa ra những tiêu chí khuyến khích các VĐV phấn đấu đạt thành tích xuất sắc trong học tập hoặc trong thể thao để đổi lấy phần thưởng. Cũng có thể bao gồm các khoản chi cho sinh viên-VĐV có kế hoạch đi nước ngoài (đề tu nghiệp thể thao hoặc học tập). Những đóng góp của các doanh nghiệp tư nhân cho quỹ học bổng có thể được thúc đẩy thông qua các khoản khấu trừ thuế.

Trường Đại học Lisbon hỗ trợ sinh viên đồng thời có được thành công học tập và thể thao bằng cách cung cấp cho họ một suất học bổng hàng năm (€ 400). Để nhận được khoản hỗ trợ tài chính này, học sinh phải vượt qua các năm học và giành được danh hiệu "quốc gia" hay "châu Âu" vô địch thể thao Đại học khi đại diện cho các trường Đại học của Lisbon. Tại "gala thể thao các trường đại học hàng năm" Hiệu trưởng nhà trường sẽ trao học bổng cho những sinh viên được công nhận đạt thành tích xuất sắc trong thể thao và học tập.

Chương trình học bổng dành cho VĐV tài năng (TASS) là chương trình học bổng của Vương quốc Anh hướng tới những VĐV tài năng ở độ tuổi 16 trở lên đang theo đuổi cả thể thao cũng như học tập đều đạt mức xuất sắc. Học bổng này được cấp thông qua mạng lưới các trường đại học, các trường cao đẳng, phổ thông và trên toàn quốc, kết hợp với các liên đoàn quốc gia và các tổ chức giáo dục, cung cấp các giải pháp, phát triển đội ngũ nhân viên và kinh phí để hỗ trợ các VĐV theo đuổi sự nghiệp kép. Một học bổng thông thường sẽ bao gồm phần hỗ trợ tài chính cho các chi phí thi đấu, đi lại, thiết bị thể thao và huấn luyện, cùng với một mạng lưới dịch vụ hỗ trợ trong các lĩnh vực huấn luyện thể lực, vật lý trị liệu và hỗ trợ y tế, bảo hiểm, lối sống, hỗ trợ giáo dục .

2.6.2. Hỗ trợ tài chính

Ở một số nước, những VĐV không được nhận học bổng hoặc không có thu nhập thường xuyên sẽ được hỗ trợ từ chương trình quốc gia dành cho các VĐV ưu tú, VĐV còn lại sẽ nhận được hỗ trợ từ xã số kiến thiết.

Sport Aid của Áo hỗ trợ 460 VĐV Olympic và phi Olympic trong 5 hạng mức khác nhau, có cả hạng mức đặc biệt dành cho thiếu nhi và phụ nữ.

Khoảng 3.800 VĐV tài năng và ưu tú ở Đức nhận được hỗ trợ từ Sport Aid với tổng kinh phí khoảng từ 10 triệu € và 12 triệu USD mỗi năm (65% từ sự đóng góp, các sự kiện, tài trợ, 20% từ xã số kiến thiết và 15% từ phát hành tem thể thao).

Tại Bulgaria, VĐV nằm trong chương trình VĐV ưu tú quốc gia để chuẩn bị cho Thế vận hội Olympic sẽ nhận được một khoản hỗ trợ hàng tháng (tùy thuộc vào huy chương đã giành được). Người giành được huy chương Olympic sẽ được một suất trợ cấp hưu trí thể thao.

Ở hầu hết các nước thành viên, VĐV có thể chỉ được nhận một khoản phí hoặc bồi thường nếu các nguồn lực tài chính khác được giới hạn và nếu họ ký kết hợp đồng. Đôi khi các hiệp hội quốc gia hoặc các câu lạc bộ thể thao cũng cấp học bổng cho các VĐV trẻ. Trong thể thao chuyên nghiệp, các hợp đồng được ký kết trong khuôn khổ thỏa ước thể thao tập thể và các khoản bồi thường sẽ được câu lạc bộ chi trả. Ở một số môn thể thao và một số nước, những VĐV trẻ có hợp đồng với các hiệp hội quốc gia của họ trong khi ở các nước khác, khoản bồi thường có thể do Nhà nước trả cho các VĐV dưới hình thức cấp kinh phí căn cứ theo thành tích thể thao hoặc được cấp học bổng độc lập từ các kết quả thi đấu thể thao hoặc thanh toán khi tham gia các cuộc thi đấu. Trao đổi kinh nghiệm tốt và các nguyên tắc cơ bản của hệ thống hỗ trợ quốc gia khác nhau có thể giúp cơ quan

quản lý thể thao và các bên liên quan để thiết lập, hoặc tiếp tục phát triển một cơ chế chặt chẽ hơn về hỗ trợ tài chính mà trong đó các giai đoạn khác nhau của sự nghiệp kép được công nhận, kể cả quãng thời gian giới hạn khi các dịch vụ hỗ trợ được tiếp tục trở lại sau khi VĐV đã nghỉ thi đấu.

2.6.3. Kế hoạch an sinh xã hội, bảo vệ sức khỏe và hưu trí

Mặc dù nhận thức của công chúng về các VĐV ưu tú, chuyên nghiệp được trả lương cao, thực tế cho thấy rằng chỉ có một số rất ít VĐV có thể độc lập về tài chính. Hầu hết các VĐV sẽ phải dựa vào sự hỗ trợ công cộng ở một số giai đoạn sự nghiệp thể thao của họ hoặc chuyển đổi sang nghề khác. Nguồn gốc của nguy cơ này bao gồm: hợp đồng lao động không ổn định hoặc các dòng vốn ngắn hạn dựa trên thành tích dẫn đến sự phụ thuộc vào việc làm, hỗ trợ thất nghiệp hoặc tài trợ gia đình; chấn thương làm rút ngắn hoặc cản trở sự nghiệp thể thao và có thể trở thành mãn tính, cũng ảnh hưởng tới sự nghiệp việc làm hậu thể thao và dẫn đến chi phí chăm sóc sức khỏe tăng cao trong quá trình duy trì cuộc sống của VĐV; và thiếu nguồn lực tài chính trong quá trình chuyển đổi từ sự nghiệp thể thao tích cực sang thị trường lao động, có thể dẫn đến sự phụ thuộc vào nguồn tài trợ thất nghiệp để hỗ trợ và đào tạo lại.

Thể thao đỉnh cao đòi hỏi phải nỗ lực nhiều thể chất, VĐV trẻ có thể thường xuyên phải chịu đựng các chấn thương và tai nạn dẫn đến việc kết thúc một sự nghiệp có thể xảy ra. Khảo sát về điều kiện làm việc năm 2008 của cầu thủ Bóng rổ chuyên nghiệp do Ủy ban Châu Âu tài trợ đã công bố có hơn 50% các cầu thủ đến độ tuổi 31-35 đã phải chịu một chấn thương lớn cần phải bỏ tập luyện, thi đấu 6 tuần hoặc nhiều hơn. Do đó, các tác giả đã khuyến cáo rằng tất cả các nước thành viên cần phải có biện pháp hiệu quả để đảm bảo an sinh xã hội của các VĐV tài năng khi họ còn đang tập luyện và thi đấu.

Ở một số quốc gia thành viên không có quỹ hoặc phương án riêng để hỗ trợ cho các VĐV trẻ trong trường hợp họ bị chấn thương trong thời gian huấn luyện. Ở các nước khác, có thể có quỹ Nhà nước, các chương trình thông qua các hiệp hội thể thao, các quỹ công cộng hay tư nhân khác, hoặc hợp đồng bảo hiểm tư nhân. Cho dù bảo hiểm tư nhân là rất tốn kém cho một VĐV trẻ, cũng cần phải được phân tích xem đã là đủ hay không.

Một cách khác để bảo vệ các VĐV tài năng và ưu tú có thể là công nhận những VĐV được đề cập ở trên và đưa vào danh sách dạng hoạt động của các hiệp hội thể thao có liên quan, sắp xếp theo quy định cụ thể tương đương với những công việc có thể vận dụng, ví dụ, ở Pháp sắp xếp tương đương với lính cứu hỏa. Điều này sẽ dẫn đến bảo hiểm tốt hơn.

Ở một số nước có cách làm tốt đối với những trường hợp chấn thương theo sáng kiến của Nhà nước hoặc Ủy ban Olympic, ở đó các VĐV ưu tú, khi đã được cấp giấy hoạt động phép thể thao, sẽ được hưởng bảo hiểm chấn thương, có thể thông qua các hiệp hội thể thao có thẩm quyền hoặc câu lạc bộ của họ.

Ở Luxembourg, Nhà nước mua bảo hiểm bảo vệ tất cả các VĐV có giấy phép được một hiệp hội thể thao quốc gia cấp. Bảo hiểm này bao gồm cả chấn thương liên quan đến hoạt động thể thao.

Ủy ban Olympic Italia (CONI) đã giới thiệu Quỹ tiết kiệm để bảo hiểm cho VĐV (SPORTASS), cung cấp thanh toán bảo hiểm và phúc lợi cho các trường hợp chấn thương thể thao. SPORTASS áp dụng đối với các VĐV chuyên nghiệp là các thành viên của “Câu lạc bộ Olympic”.

Quy định về chủ đề này khác nhau ở mỗi nước và cần phải nỗ lực để vươn tầm bảo vệ các VĐV trẻ bằng các chính sách bảo hiểm. Ví dụ, các nước thành viên có thể chọn chương trình bảo hiểm tối thiểu để các hiệp hội thể thao tham gia (mua) , để bất kỳ VĐV nào bị chấn thương sẽ được một khoản bồi thường. Cũng có thể lựa chọn một hệ thống trong đó phần thưởng là học bổng buộc phải có bảo hiểm y tế.

Đối với các VĐV và các môn thể thao chuyên nghiệp, loại giải pháp này có thể là một chủ đề cho các cuộc đối thoại xã hội và có thể được đưa vào thỏa ước tập thể áp dụng đối với các VĐV chuyên nghiệp châu Âu.

Về các chương trình bảo đảm xã hội và trợ cấp hưu trí, ở một số nước thành viên, VĐV chuyên nghiệp trẻ được thụ hưởng từ các chương trình chung về bảo đảm xã hội, đôi khi ngay từ độ tuổi 15. Đối với các tài tử, hầu hết các nước không có bất kỳ kế hoạch cụ thể nào liên quan đến an sinh xã hội và trợ cấp hưu trí cho họ. Tại Cộng hòa Séc, tiền đóng phí bảo đảm xã hội và bảo hiểm y tế cho học sinh, sinh viên do Nhà nước chi trả, kể cả đối với các sinh viên - VĐV. Ở những nước thành viên khác đã có quy định cụ thể dành cho các VĐV ưu tú. Có các chế độ an sinh xã hội cụ thể cho các môn thể thao chuyên nghiệp như Bóng đá, Xe đạp và Bóng rổ.

Tại Đan Mạch, các VĐV chuyên nghiệp có thể đăng ký vào các chương trình trợ cấp hưu trí với quy định về thuế thuận lợi và bỏ tiền vào một chương trình giáo dục hoặc để thành lập doanh nghiệp của riêng mình. Một số quốc gia bắt buộc các VĐV trẻ tuổi phải tham gia hợp đồng bảo hiểm tư nhân hoặc các chương trình trợ cấp hưu trí. Chính phủ Pháp đã phát động một chương trình tài trợ trong năm 2011 để hỗ trợ các VĐV nghiệp dư cao cấp bằng cách trả tiền an sinh xã hội và đóng góp lương hưu trong sự nghiệp thể thao của họ. Khoảng 2500

đến 3.000 VNĐ sẽ được hưởng lợi từ quy định này. Hệ thống này sẽ bồi thường cho những VĐV “bị mất” sự nghiệp thể thao chính quy, khi không có khoản đóng góp trợ cấp hưu trí nào có thể được thanh toán.

3. Khuôn khổ châu Âu trong sự nghiệp kép trong thể thao

3.1. Huấn luyện và học tập ở nước ngoài

VĐV là một trong những bộ phận di chuyển trên trường quốc tế nhiều nhất của dân số châu Âu. Họ thường xuyên đi ra nước ngoài để huấn luyện thể thao và trong các giai đoạn, các cuộc thi (bao gồm cả các giải đấu kéo dài) hoặc học tập. Các hoạt động quốc tế đang gia tăng ở tất cả các môn thể thao và bắt đầu ở độ tuổi còn trẻ, như Thế vận hội Olympic trẻ (15-18 tuổi) và giải vô địch trẻ quốc tế ở nhiều môn thể thao. Các VĐV thường xem việc di chuyển này chỉ là tạm thời, luôn có ý định quay trở lại xứ sở của mình. Kết quả là, nhiều lĩnh vực của việc phát triển sự nghiệp kép đều có khuôn mẫu EU.

Việc thiếu sự hợp tác giữa các liên đoàn thể thao và các cơ sở giáo dục ở cấp độ châu Âu thường làm cho sự kết hợp giữa giáo dục, đào tạo nghề với huấn luyện thể thao gặp nhiều khó khăn. Khó khăn đang phải đối mặt của các VĐV và huấn luyện viên trong các bộ môn thể thao là một tần số buổi tập cao, VĐV các môn có nhu cầu về trang thiết bị chuyên môn trong những thời kỳ tạm thời kéo dài (ví dụ như các môn thể thao mùa đông, các giải đấu quốc tế ở môn thể thao cá nhân như quần vợt), VĐV các môn thể thao đồng đội cộng với sự đa dạng về nền tảng giáo dục và những VĐV đến từ các nước nhỏ hơn EU. Họ không thể hòa hợp cách thức ưa thích về giáo dục và thể thao của họ tại đất nước của họ vì thiếu phương tiện chất lượng cao (trong thể thao hoặc giáo dục đại học). Đôi khi các VĐV tài năng mang hộ chiếu nước ngoài không có quyền tiếp cận các

trường học và các dịch vụ chuyên môn trong các chương trình phát triển tài năng trong các nước thành viên.

Sinh viên-VĐV thường trải qua những rào cản về mặt tổ chức để tiếp tục sự nghiệp kép của họ ở nước ngoài. Ví dụ, khi đi lại vì lý do liên quan đến thể thao, nhiều sinh viên-VĐV phải mất một đợt nghỉ học hoặc cố gắng tự học vì khó có thể tìm được hỗ trợ học tập ở các nước khác. Khi trở lại với môi trường giáo dục của họ ở trong nước, những sinh viên-VĐV thường thấy mình đã bị tụt lại đằng sau các học sinh khác và thường phải chịu sự thiếu thông cảm và hỗ trợ từ chính các trường đại học của họ. Mặt khác, khi sinh viên-VĐV đi ra nước ngoài vì mục đích học tập, họ có thể lại thiếu cơ hội để tiếp tục tập luyện môn thể thao của mình ở tại các quốc gia mới. Khi trở về quê hương, họ cảm thấy mình đã ở sau các đồng nghiệp thể thao của mình và thường xuyên phải chịu sự thiếu hiểu biết và hỗ trợ từ các huấn luyện viên và các tổ chức thể thao của họ. Hậu quả là học sinh sớm rời bỏ việc tập luyện thể thao hoặc thậm chí học vẫn cũng không đầy đủ dẫn đến khả năng có việc làm thấp.

Liên minh châu Âu và các tổ chức thể thao châu Âu đang thúc đẩy sự hợp tác chặt chẽ hơn giữa các trung tâm huấn luyện thể thao thành tích cao và giữa các trung tâm này và các cơ sở giáo dục đã được lựa chọn hoặc được công nhận tại các nước thành viên EU có thể tăng cường và tạo điều kiện cho sự di chuyển của các VĐV tài năng và ưu tú. Bằng cách này, họ có thể hoàn thành sự nghiệp kép của họ tại các địa điểm đào tạo sự nghiệp kép riêng của châu Âu. Việc hợp tác giữa thể thao và các cơ sở giáo dục có thể được đăng ký tại một cơ sở dữ liệu có sẵn cho các VĐV, huấn luyện viên và các tổ chức thể thao.

Thanh Hương, Thu Hà, Hồng Hạnh và Phương Ngọc
tổng hợp (theo EU Guidelines on dual careers of athletes)

ĐỊNH HƯỚNG NGHỀ CHO VĐV CỦA MỘT SỐ QUỐC GIA TRÊN THẾ GIỚI

TRUNG QUỐC

1. Giới thiệu

Trung Quốc mới lần đầu tiên tham dự Thế vận hội kể từ năm 1984, song đã có những tiến bộ lớn trong cam kết về thể thao. Ngày nay, Trung Quốc là một trong những quốc gia thể thao hàng đầu trên thế giới. Tuy nhiên, số lượng VĐV được đăng ký càng tăng lên, thì số lượng VĐV giải nghệ cũng càng gia tăng mỗi năm. Điều đó đã trở thành một vấn đề lớn cho cả chính quyền trung ương và chính quyền địa phương về việc làm thế nào để sắp xếp những VĐV đã nghỉ thi đấu, những người đã từng cống hiến tuổi trẻ của mình cho đất nước.

Báo cáo này sẽ phân tích hệ thống thể thao của Trung Quốc và hoàn cảnh hiện tại của các VĐV đã nghỉ thi đấu ở Trung Quốc. Sau đó, dựa trên tình hình hiện nay của Trung Quốc, tỉnh Quảng Tây đã đề xuất mô hình doanh nghiệp xã hội, được gọi là Trung tâm thể thao Tian Xing Jian, được xem là phương thức để giúp các VĐV đã nghỉ thi đấu được tái sử dụng và là nguồn lực lượng lao động lành nghề, được đào tạo cho xã hội.

Một số dịch vụ sẽ được cung cấp cho các VĐV đã nghỉ hưu theo sở trường và khả năng của họ, ví dụ, các khóa học về đầu tư, xin vay tiền lãi suất thấp, các lớp theo sở thích và tập huấn kỹ năng giao tiếp, nhằm giúp các VĐV hội nhập tốt hơn vào xã hội sau khi đã nghỉ thi đấu. Cuối cùng, bằng việc tiến hành phân tích SWOT (Thế mạnh, Điểm yếu, Cơ hội và Thách thức), đề xuất một kế hoạch tài chính và kế hoạch dự phòng,

tính khả thi của ý tưởng về Trung tâm thể thao Tian Xing Jian sẽ được kiểm chứng và tin rằng Trung tâm thể thao Tian Xing Jian là hữu ích trong việc giải quyết các vấn đề của các VĐV đã nghỉ hưu ở Trung Quốc.

2. Phân tích vấn đề

Với sự phát triển nhanh chóng của Trung Quốc, lợi thế cạnh tranh của Trung Quốc trong lĩnh vực thể dục thể thao quốc tế đã được nâng cao và Trung Quốc đã từng bước leo lên vị trí hàng đầu trong bảng tổng sắp huy chương. Năm 1988, Trung Quốc cũng đã có 4 huy chương Olympic Seoul. Năm 2008, Trung Quốc đã giành được 100 huy chương, trong đó có 51 huy chương vàng tại Olympic Bắc Kinh. Điều đó cho thấy rằng Trung Quốc đã có bước phát triển rất lớn trong lĩnh vực thể thao. Tuy nhiên, đằng sau những vinh quang đó đã có nhiều hy sinh của các VĐV. Các VĐV Trung Quốc phải tập trung luyện tập căng thẳng trong các trường thể thao từ khi còn ở độ tuổi rất trẻ (khoảng 5 - 6 tuổi) và phải bỏ lại việc học tập và thậm chí cả tuổi thơ của họ. Tuy nhiên, hầu hết trong số họ không nhận được những gì mà họ xứng đáng được hưởng sau khi nghỉ thi đấu, ngay cả đối với những người đã từng là nhà vô địch.

Trường hợp của cựu vô địch Cử tạ quốc gia Zou Chunlan là một ví dụ. Cô đã được đặt tựa đề: một VĐV Trung Quốc bị “vắt chanh bỏ vỏ” trong một bài báo. Khi bắt đầu bước vào cuộc đời thể thao của mình, Zou nhận được sự bảo đảm về cuộc sống của huấn luyện viên rằng, cuộc sống của cô sẽ được đảm bảo suốt đời, nhưng rồi cô đã trắng tay sau khi nghỉ thi đấu. Cơ thể cô đã nổi rõ cục u hạt đầu và mọc râu do đã dùng thuốc nội tiết tố để tăng cường sức mạnh của mình cho Cử tạ. Cùng với trình độ học vấn thấp của mình (chỉ có 65% -70% các VĐV đã nghỉ thi đấu có thể hoàn thành tốt nghiệp tiểu học) và kỹ năng

hạn chế, cô chỉ có thể làm việc tại nhà tắm và phải đối mặt với những thách thức trong thế giới thực.

Không nghi ngờ gì nữa, hệ thống thể thao của Trung Quốc có thể vắt kiệt sức lực của nhiều VĐV xuất sắc để nắm giữ những tấm huy chương tại Olympic nhưng đồng thời cũng tạo ra ngày càng nhiều "VĐV bị vắt chanh bỏ vỏ". Tham khảo trên báo Thể thao hàng ngày của Trung Quốc, gần như 80% trong số 300.000 VĐV đã nghỉ thi đấu ở Trung Quốc đang phải đối mặt với tình trạng thất nghiệp, tàn tật và thiệt thòi. Và nhiều VĐV đã nghỉ thi đấu đang phải mang trên mình những di chứng của chấn thương và bệnh tật về sức khỏe do hậu quả của một quá trình huấn luyện khắc nghiệt. 45% các VĐV đã nghỉ thi đấu không thể có được vị trí làm việc do cơ quan quản lý thu xếp. 47% các VĐV trong các đội thể thao thậm chí còn không có được một sự công nhận chính thức, có nghĩa là họ không được hưởng bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế sau khi nghỉ thi đấu.

Rõ ràng là vấn đề giải quyết cuộc sống cho VĐV đã nghỉ thi đấu đang là tình trạng nghiêm trọng ở Trung Quốc đại lục. Đây là hồi chuông báo động đối với công chúng. Một mô hình doanh nghiệp xã hội có tên là Trung tâm Thể thao Tian Xing Jian được đề xuất để làm bệ đỡ cho những VĐV đã nghỉ thi đấu củng cố bản thân và gia nhập lại lực lượng lao động đang được kỳ vọng sẽ đem đến những điều tốt đẹp cho các VĐV trong tương lai.

a. Hệ thống thể thao ở Trung Quốc

Hệ thống thể thao đang vận hành của Trung Quốc được gọi là "hệ thống quốc gia". Hệ thống này xem lợi ích quốc gia làm điểm đến. Do đó hệ thống này bám sát ý tưởng sử dụng các nguồn lực từ khắp nơi trên đất nước để chinh phục một hoặc

một số lĩnh vực cụ thể hơn là chinh phục tất cả các lĩnh vực thể thao. Ngoài ra, trong hệ thống này, chính phủ có quyền chi phối tất cả các vấn đề, do hệ thống được điều hành hoàn toàn bởi chính phủ.

Theo hệ thống này, các VĐV ở Trung Quốc phải trải qua các khóa đào tạo khắc nghiệt do việc được thi đấu ở đội hạng nhất quốc gia không phải là dễ dàng, mà đó lại là ước mơ của tất cả các VĐV. Để trở thành một thành viên trong đội hạng nhất quốc gia, trước hết VĐV cần phải được tuyển vào các trường thể thao, và sau đó được chọn vào đội tuyển cấp huyện, tiếp theo là đội cấp thành phố và cấp tỉnh. Sau khi ở đội tỉnh, những VĐV tiềm năng sau đó sẽ được chọn vào đội tuyển hạng hai quốc gia và nếu họ có đủ thành tích tốt, họ sẽ được thăng lên đội tuyển hạng nhất quốc gia. Vì vậy, là một VĐV ở Trung Quốc, bạn cần phải chuyên nghiệp. Tuy nhiên để trở thành một VĐV chuyên nghiệp không phải là dễ dàng. Theo các dữ liệu cho thấy, "Mỗi năm, có khoảng 100.000 học viên tốt nghiệp từ "trường thể thao ". Và mỗi năm, chỉ có khoảng 2.700 chỉ tiêu có thể tuyển vào các đội chuyên nghiệp. Cơ hội được là một VĐV chuyên nghiệp là dưới 3%." (Huang, Li Sheng), do đó sự cạnh tranh ở Trung Quốc thực sự gay gắt.

Tình hình ở trường thể thao của Trung Quốc đang được mô tả qua các video trên YouTube. Các cảnh quay này cho thấy các em được nhận vào trường thể thao phải đối mặt với những chương trình huấn luyện khắc nghiệt ngay ở độ tuổi rất trẻ. Các khóa đào tạo trong các trường thể thao được định hướng thành tích là chủ yếu, có thể mang đến cho các em nhỏ một số chương trình huấn luyện rất căng thẳng. Ngoài ra, cũng trong đoạn video này, một VĐV nước ngoài đã nhận xét về điều kiện của các trường thể thao Trung Quốc như là nhà tù ở thế kỷ 19",

trong đó một số tình huống trong các trường thể thao thực sự khủng khiếp.

- **Ưu điểm của hệ thống thể thao này**

Khi hệ thống được chính phủ điều hành, mục tiêu cuối cùng của hệ thống chắc chắn có thể đạt được hiệu quả, vì chính phủ có thể đảm bảo cho hệ thống có được lợi thế từ sức mạnh tổng thể của đất nước, như chính phủ có thể sử dụng tập hợp hiệu quả nhất về con người, nguồn lực tài chính và vật chất, để thúc đẩy sự phát triển các môn thể thao thi đấu của Trung Quốc.

Bên cạnh đó, vì các VĐV phải trải qua rất nhiều cuộc tuyển chọn, do đó khả năng của các VĐV trong đội hạng nhất quốc gia có thể được đảm bảo. Với các VĐV có chất lượng cao, họ chắc chắn có thể làm tăng khả năng cạnh tranh của Trung Quốc và do đó Trung Quốc có thể đạt được kết quả tốt trong các cuộc thi đấu quốc tế. Ví dụ, ở Thế vận hội Bắc Kinh năm 2008, Trung Quốc đã giành được tổng số huy chương vàng nhiều nhất và điều đó đã viết lên một chương mới trong lịch sử Olympic.

Hơn nữa, hệ thống này bao gồm nhiều cuộc tuyển chọn, tạo ra các VĐV có chất lượng cao, điều đó giúp Trung Quốc gây dựng được ảnh hưởng quốc tế lớn hơn trong thể thao. Khi mà các nước hiện nay không chỉ có đầy đủ quyền lực cứng, mà còn có cả quyền lực mềm, như tính cạnh tranh trong thể thao, do vậy bằng cách phát triển các môn thể thao thi đấu, tạo ra các VĐV có chất lượng cao và đạt được kết quả đáng kể trong các sự kiện thể thao quốc tế, ảnh hưởng quốc tế của Trung Quốc được tăng cường.

- **Nhược điểm của hệ thống thể thao này**

Do tất cả mọi vấn đề đều được chính phủ thu xếp, các thiết chế hoặc các tổ chức thể thao đều phải phụ thuộc rất nhiều vào các cơ quan chính phủ. Sự phê duyệt của cơ quan chính phủ là

cần thiết để nhận được tài trợ phát triển, xây dựng mức lương nhân viên, ấn định giải đấu thể thao của các VĐV, nhận được chi phí xây dựng các công trình, vv. Điều này có thể gây ra hiệu quả làm việc thấp trong hệ thống. Khi mà chỉ một vấn đề duy nhất cũng cần phải trải qua một số thủ tục hành chính nên hệ thống này có thể phát sinh vấn đề lãng phí thời gian.

Bên cạnh đó, sự lưu động của các VĐV cũng đã bị hạn chế. Theo hệ thống quản lý phân chia về mặt hành chính, các VĐV có thể đạt được sự lưu động ở mức đỉnh điểm bằng luyện tập chăm chỉ, nhưng sự lưu động mở rộng là gần như không thể. Hạn chế này là việc lưu động tự do của tài năng đã mang lại những vấn đề lãng phí nguồn nhân lực để đào tạo các VĐV, những người đang chơi các môn thể thao mà là thực sự không phải là thích hợp nhất đối với mình. Ngoài ra, nó cũng có thể làm phương hại đến quyền tự chủ của các VĐV, khi họ không được phép lựa chọn môn thể thao mà họ nghĩ là thích hợp nhất cho họ.

Hơn nữa, đó là vấn đề của các VĐV đã nghỉ thi đấu, vấn đề sẽ được tập trung trong báo cáo này. Do có một số lượng lớn các VĐV đã nghỉ thi đấu, nên cũng cần thiết phải có rất nhiều dịch vụ hỗ trợ hoặc sắp xếp công việc để duy trì cuộc sống sau khi đã nghỉ thi đấu của họ. Tuy nhiên, theo cách làm thực tế của chính phủ trong hiện nay, chỉ chi trả khoản tiền trợ cấp một lần cho các VĐV đã nghỉ thi đấu là không đủ.

b. Tình hình hiện tại của các VĐV đã nghỉ hưu

Do tất cả các hoạt động đào tạo và tuyển chọn đều phải tuân thủ theo hệ thống toàn quốc, nên có một đặc tính chung đối với các VĐV đã nghỉ thi đấu như sau.

- **Trình độ học vấn thấp**

Nói chung, tất cả các VĐV chuyên nghiệp ở Trung Quốc được yêu cầu phải học tại trường thể thao để đào tạo họ ở độ tuổi rất trẻ và phù hợp, nhưng tất cả đều thuộc ba loại trường khác nhau dành cho những đứa trẻ bắt đầu sự nghiệp thể thao của chúng.

Loại thứ nhất là trường thể thao "hoàn toàn tập trung" học sinh dành hầu hết thời gian của họ ở tại trường, bao gồm việc học tập, tập luyện các môn thể thao và ăn ở sinh hoạt tại trường. Đây là loại trường thuận tiện cho việc quản lý, giờ tập luyện dồi dào và cố định, và vì vậy các VĐV đạt thành tích tốt nhất trong ba loại trường. Mô hình đào tạo này cũng được chấp nhận ở khắp nơi trên đất nước. Trong số các trường thể thao cấp huyện, tỷ lệ trường học "hoàn toàn tập trung" là khoảng 50%, ở cấp thành phố là gần hai phần ba, và tất cả các trường thể thao của tỉnh đều thuộc mô hình này.

Loại thứ hai là trường thể thao nghiệp dư. Học sinh học tại các trường tiểu học và trường trung học như bình thường, nhưng đến tập luyện tại trường thể thao nghiệp dư từ 1 đến 1,5 giờ sau khi tan học.

Loại thứ ba là các trường thể thao được tổ chức bởi các trường tiểu học hoặc trường trung học thông thường bằng cách đưa chương trình đào tạo VĐV trở thành một trong những bộ phận của chương trình giảng dạy của nhà trường. Thành tích của các VĐV từ hai loại trường này thường ít thỏa mãn hơn so với thành tích của những VĐV được đào tạo tại các trường "hoàn toàn tập trung" nhưng lại tốt hơn về khía cạnh học thuật. Song loại thứ nhất vẫn là chủ đạo trong tất cả 3 loại trường.

Mặc dù trường thể thao "hoàn toàn tập trung" hoạt động rất tốt trong hệ thống thể thao của Trung Quốc, song nó cũng làm nảy sinh một số vấn đề. Giáo dục các môn học văn hóa chung là vấn đề lớn nhất gây ra bởi "toàn tập" trường thể thao. Trong

những trường này, học sinh phải dành hầu hết thời gian của họ ở trường dưới sự quản lý quân sự hóa. Họ có một thời gian biểu cố định do nhà trường sắp xếp với ít thời gian để học văn hóa và gần như không có thời gian để giải trí. Theo khảo sát được thực hiện tại thành phố Phủ Điền, chỉ có 65% -70% học sinh có thể hoàn thành tốt nghiệp tiểu học bắt buộc.

- **Điều kiện vật chất sau khi nghỉ thi đấu**

VĐV là một nghề có tỷ lệ mắc bệnh cao ngay cả trong điều kiện huấn luyện khoa học và an toàn, tỷ lệ mắc bệnh của các VĐV là hơn 20% (trong khi đó, tỷ lệ mắc bệnh của cảnh sát là 6%). Thông thường cuộc đời sự nghiệp của các VĐV sẽ dừng lại nếu họ bị chấn thương nghiêm trọng và ngay cả sau khi kết thúc sự nghiệp thể thao, những hệ lụy của nó cũng có thể khiến cho các VĐV đã nghỉ thi đấu phải chịu nhiều phiền phức.

Hơn nữa, hệ thống thể thao Trung Quốc, đã sử dụng những chương trình huấn luyện thiếu khoa học để có được một kết quả tốt hơn trong ngắn hạn. Có những trường hợp như sử dụng các nội tiết tố androgen tăng cường sức mạnh cho nữ VĐV Cử tạ hoặc huấn luyện quá tải trọng đã gây ra biến dạng xương. Do đó các VĐV luôn cần có bảo hiểm chắc chắn cho họ để cuộc sống của họ được dễ dàng hơn nếu điều này xảy ra. Nhưng tình hình hiện tại về phúc lợi đối với các VĐV sau khi nghỉ thi đấu là khá tồi tệ. 45% các VĐV đã nghỉ thi đấu không được sắp xếp việc làm mà lẽ ra họ phải có được. 47% các VĐV đang tập luyện trong các đội thể thao thậm chí còn không có được sự công nhận chính thức, có nghĩa là họ không thể được hưởng bảo hiểm xã hội, y tế miễn phí sau khi nghỉ thi đấu.

- **Nạn tham nhũng**

Nạn tham nhũng xuất hiện thường xuyên trong chính phủ Trung Quốc, trong các cơ quan quản lý thể thao cũng vậy. Khi

sắp xếp, bố trí công việc cho các VĐV đã nghỉ thi đấu, thì những công việc tốt hơn sẽ được các nhà lãnh đạo phân phối, thông thường là theo các mối quan hệ thân thích hoặc sự trao đổi lợi ích. Hầu hết các VĐV đều không xuất thân từ những gia đình giàu có và vì lý do đó, họ thường nhận được một phần khá ẻo uột sau khi nghỉ thi đấu.

3. Các chính sách và giải pháp hiện tại

Có bốn hướng sắp xếp công việc chính của chính phủ dành cho các VĐV đã nghỉ thi đấu.

a. Huấn luyện viên

Nếu là VĐV rất xuất sắc trong sự nghiệp của mình, ví dụ như Liu Guoliang, cầu thủ Bóng bàn nổi tiếng, người đã được tuyển dụng làm huấn luyện viên của đội tuyển Bóng bàn quốc gia Trung Quốc, thì họ rất có khả năng được tuyển dụng làm huấn luyện viên cho đội tuyển quốc gia, đội tỉnh, vv. Tuy nhiên, các vị trí tuyển dụng làm huấn luyện viên một đội là rất hạn chế và phụ thuộc rất nhiều vào uy tín và thành tích của VĐV. Đối với hầu hết các VĐV đã nghỉ thi đấu, họ có thể không có cơ hội để trở thành một huấn luyện viên.

b. Cho đi học lên cao hơn

Thay vì được tuyển dụng làm huấn luyện viên, một số VĐV sẽ được chọn để tiếp tục học tập trong các trường đại học hoặc các trường đào tạo chuyên nghiệp sau khi nghỉ thi đấu. Tuy nhiên, việc học lên cao hơn đòi phải có trình độ học vấn nhất định. Do hầu hết các VĐV có trình độ học vấn rất thấp, điều đó sẽ là khó khăn cho họ để học tập. Ngoài ra, học phí cũng sẽ là một gánh nặng lớn đối với họ vì hầu hết các VĐV đã nghỉ thi đấu đều không có nhiều tiền.

c. Công việc hành chính

Vị trí sắp xếp khác là làm một số công việc hành chính trong các cơ sở thể thao, doanh nghiệp xã hội và các tổ chức công cộng. Các công việc hành chính đòi hỏi một số kỹ năng nghiệp vụ cơ bản và kỹ năng giao tiếp. Chỉ có một số nhỏ các VĐV đã nghỉ thi đấu được trang bị kỹ năng như vậy và có thể thực hiện được công việc này. Do đã bó hẹp với việc tập luyện, thi đấu kéo dài, hầu hết các VĐV có khó khăn trong giao tiếp với người khác và có một số trong số họ thậm chí không biết viết. Đối với các VĐV, công việc hành chính có thể không phải là một lựa chọn tốt.

d. Trợ cấp một lần

Hiện tại, cách phổ biến nhất để sắp xếp các VĐV đã nghỉ thi đấu là cho họ được hưởng tiền trợ cấp một lần mà không cần bất kỳ sự đảm bảo nào sau đó. Hầu hết, khoản tiền trợ cấp này sẽ dao động từ 10.000 đến 100.000 nhân dân tệ (tương đương từ 35 đến 350 triệu Việt nam đồng) tùy thuộc vào thành tích họ giành được trong sự nghiệp của mình. Trợ cấp một lần là dễ dàng cho chính phủ trong việc quản lý nhưng nó không phải là hữu ích cho các VĐV. Nếu không được đào tạo về học vấn và kỹ năng, một khi họ đã tiêu hết số tiền trợ cấp đó thì cuộc sống của họ sẽ thay đổi đáng kể. Mặc dù có một số người trong số họ có thể có mức trợ cấp rất cao do thành tích tuyệt vời của họ, song do không có kỹ năng quản lý tiền bạc và kiến thức, họ sẽ sớm trở thành người nghèo. Vì vậy, trợ cấp một lần không thể giải quyết được vấn đề này một cách căn cơ.

Hồng Hạnh tổng hợp

(theo A Probe into the Training Pattern of Juvenile Athletes of China, Bring elite athletes together with great companies và www.athletes.adecco.com)

HONG KONG

GIÁO DỤC, NGHỀ NGHIỆP VÀ KỸ NĂNG SỐNG

1. Tư vấn và cho ý kiến

Để cung cấp sự hỗ trợ cần thiết cho các VĐV trong quá trình chuyển đổi sự nghiệp của họ, tư vấn ban đầu nhằm giúp xác định các phương án lựa chọn có thể là mục tiêu tiếp theo của họ sau khi hết thành tích thi đấu là điều cần thiết. Các VĐV cũng được khuyến khích tham dự các hội thảo về giáo dục, phát triển nghề nghiệp, rèn luyện kỹ năng sống hoặc chương trình trải nghiệm thực tế (cùng được sắp xếp theo Chương trình đào tạo và phát triển nghề nghiệp cho VĐV Hongkong -HKACEP và đối tác hỗ trợ) để trang bị cho họ định hướng nghề nghiệp hoặc là tiếp tục học tập hoặc tham gia lực lượng lao động. Như:

- Đưa ra quyết định và lập kế hoạch bước tiếp sau các giải đấu lớn.
- Chia sẻ kinh nghiệm với các VĐV đã nghỉ thi đấu về việc chuyển đổi nghề thể thao.
- Cập nhật thị trường việc làm.
- Lập kế hoạch đào tạo - giáo dục và nghề nghiệp.

Các cuộc gặp gỡ tiếp theo với các VĐV và các tổ chức hỗ trợ để có sự xem xét lại và có những lời khuyên về nghề nghiệp.

2. Giáo dục và học bổng

Để nâng cao trình độ học vấn cho VĐV khi tham gia thị trường nghề nghiệp tương lai, các VĐV được khuyến khích lựa

chọn tham gia các buổi thuyết trình về giáo dục và các khóa học nâng cao về ngôn ngữ để xác định có thể tiếp tục con đường học tập và nâng cao trình độ học vấn của họ hay không.

Hiện có nhiều mức học bổng giáo dục khác nhau dành cho việc tiếp tục học tập của các VĐV đủ điều kiện.

- Khóa học tiếng Anh phổ thông tích hợp (E-01)
- Chương trình học bổng cho hệ Giáo dục sau Trung học phổ thông & Đào tạo Kỹ năng nghề (EC-03)
- Khóa học Ngôn ngữ nâng cao (E-04)
- Chương trình học bổng cho bậc Đại học đại cương (E-05)
- Đề án tăng cường sau trung học phổ thông và Đại học đại cương (E-06)

3. Định hướng nghề nghiệp

Bằng cách hỗ trợ lẫn nhau giữa các đối tác, HKACEP cung cấp cho các VĐV các hoạt động hỗ trợ về nghề nghiệp khác nhau, từ tư vấn phát triển nghề nghiệp, chương trình trải nghiệm thực tế, các cuộc thuyết trình tuyển dụng, phù hợp với công việc, thông tin thị trường lao động để hướng dẫn nâng cao học vấn nhằm hỗ trợ các VĐV lập kế hoạch cho con đường sự nghiệp tương lai của họ.

Để trang bị cho các VĐV khi tham gia lực lượng lao động, các lớp huấn luyện kỹ năng mềm có liên quan sẽ được tổ chức:

- Cuộc phỏng vấn giả định.
- Lập hồ sơ.
- Kỹ năng giao tiếp và thuyết trình.

4. Huấn luyện kỹ năng sống

Trong xã hội vận động nhanh chóng và lấy tri thức làm nền tảng thì có được những tổ hợp kiến thức và kỹ năng là cần thiết để các VDV đạt được thành công trong bước chuyển đổi sự nghiệp. HKACEP sẽ phấn đấu tạo dựng những cơ hội đào tạo kỹ năng sống để VDV có thể hội nhập vào xã hội một cách suôn sẻ và phát triển nghề nghiệp tương lai của họ.

Các cuộc hội thảo sẽ được các tổ chức hỗ trợ và HKACEP tổ chức, bao gồm (nhưng không giới hạn):

- Giải quyết vấn đề và ra quyết định Sáng tạo.
- Giao tiếp hiệu quả.
- Quản lý thời gian.
- Lãnh đạo & tạo dựng nhóm làm việc.
- Các kỹ năng thuyết trình.
- Tổ chức, điều hành các buổi lễ (MC).

Những cơ hội trải nghiệm thực tế sẽ được cung cấp cho những VDV thích hợp làm người phát ngôn hay MC của Liên đoàn; Chương trình Đại sứ; Huấn luyện kỹ năng phát biểu trước công chúng, truyền thông, các VDV được chọn sẽ được mời để chia sẻ những câu chuyện của họ cho công chúng thông qua các nhà trường và các khu vực cộng đồng.

5. Sử dụng mạng xã hội

Thông qua các cuộc hội thảo, hội nghị và các hoạt động khác, các VDV sẽ được sắp xếp để gặp gỡ với đại diện của các đối tác hỗ trợ và các nhà tài trợ, mở rộng mạng lưới quan hệ cá nhân của VDV.

Hồng Hạnh biên dịch
(theo www.hkacep.com)

NHẬT BẢN

CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC HƯỚNG NGHIỆP CỦA ỦY BAN OLYMPIC

Chương trình giáo dục hướng nghiệp của Ủy ban Olympic Nhật bản tổ chức các hội thảo và tư vấn giúp các VĐV hàng đầu vượt qua quá trình chuyển đổi nghề nghiệp khác nhau từ thời gian hoạt động thể thao tích cực sang giai đoạn sau khi nghỉ thi đấu và giúp họ phát triển như những hình mẫu cho nhiều VĐV khác đồng thời cũng chuyển giao lại các kỹ năng đa dạng và phẩm chất cá nhân mà họ đã đạt được trong quãng đời hoạt động thể thao cho xã hội sau khi đã nghỉ thi đấu.

Các mục tiêu cụ thể bao gồm việc phát triển các kỹ năng giải quyết việc chuyển đổi nghề nghiệp từ những năm còn trẻ tuổi, phát triển các kỹ năng hỗ trợ nghề nghiệp với tư cách hướng dẫn viên, các bậc cha mẹ và những người tham gia đào tạo VĐV, xây dựng một hệ thống hỗ trợ để tiếp tục sự nghiệp và phát triển sự nghiệp mới sau khi nghỉ thi đấu.

Các dự án lớn bao gồm

(1) Các chương trình hội thảo dành cho VĐV, giáo viên và phụ huynh;

(2) Tư vấn nghề nghiệp cho các VĐV;

(3) "Athnavi," hỗ trợ việc làm để tiếp tục cơ hội nghề nghiệp; và

(4) Hỗ trợ việc làm và học tập sau khi nghỉ thi đấu. Các dự án hỗ trợ những VĐV hàng đầu trong việc giải quyết các vấn đề khác nhau liên quan đến sự nghiệp của họ mà họ phải đối mặt trong quá trình nâng cao năng lực cạnh tranh mình.

Thu Hà biên dịch và tổng hợp (theo www.joc.or.jp)

NEW ZEALAND

CHƯƠNG TRÌNH HỖ TRỢ CUỘC SỐNG VDV CỦA NHỮNG LĨNH VỰC HỖ TRỢ CHÍNH

Cuộc sống của VDV thường tập trung vào bốn lĩnh vực chính đối với một VDV thành tích cao. Chúng ta đều hiểu rằng các VDV sẽ có những mức độ thành thạo và các yêu cầu khác nhau trong các lĩnh vực này và chúng tôi sẽ làm rõ sự phát triển chuyên môn đối với mỗi cá nhân để cung cấp mức hỗ trợ cao nhất có thể.

- Phát triển năng lực lãnh đạo cá nhân
- Quản lý Phong cách sống thể thao
- Quản lý tài chính
- Quản lý sự nghiệp và học tập

Phát triển năng lực lãnh đạo cá nhân

Quản lý thời gian và năng lượng

Thời gian là thứ mà tất cả chúng ta đều có cùng một lượng. Bạn không thể mua được nhiều thời gian hơn so với người khác, cũng không thể quay lại thời gian đã trôi qua. Bạn chỉ có thể ưu tiên thời gian hiệu quả hơn của bạn so với người khác để đạt thành tích tốt hơn.

Bạn là người duy nhất chịu trách nhiệm về việc bạn đã tiêu tốn thời gian ra sao.

Lập kế hoạch

Là một VDV thành tích cao bạn thiết lập các mục tiêu, mục đích và sau đó lập ra một kế hoạch làm thế nào bạn sẽ đạt được mục tiêu của mình. Nhưng đôi khi mục tiêu của bạn chỉ có thể

đạt được nếu bạn có một kế hoạch thay thế thích hợp và vững chắc (Kế hoạch B) và bạn có kỹ năng để thích ứng với những thay đổi mà bạn đang phải đối mặt.

Làm thế nào để bạn thường xuyên có một kế hoạch mà bạn đã phải thay đổi - chấn thương, một chiếc thuyền không được chuyển đến kịp cho một cuộc đua, hoặc đội mà bạn đã không được chọn vào?

Có một kế hoạch thích hợp sẵn sàng cho những tình huống dở dở rào cản tiềm năng có thể đảm bảo cho bạn luôn đi đúng hướng để đạt được mục tiêu của bạn. Điều này đòi hỏi phải là những nhà hoạch định lớn hơn hẳn các nhà lập kế hoạch tốt.

Giao tiếp

Có rất nhiều phương pháp khác nhau để giao tiếp với những người xung quanh chúng ta – đích thân, qua điện thoại, văn bản, email, Facebook, bằng thư từ và internet.

Với kỹ năng giao tiếp tốt trong tất cả các lĩnh vực, tiềm năng thành công của bạn ở cương vị một VĐV trong và ngoài đấu trường thể thao có thể đạt được ở mức tối đa.

Cố vấn của bạn có thể hỗ trợ bạn trong sự nghiệp thể thao chuyên nghiệp của bạn.

Một số điều quan trọng để giao tiếp có hiệu quả bao gồm:

Truyền đạt thông tin cần có cả người gửi và người nhận. Thực sự lắng nghe, thực sự cố gắng để hiểu được những thông điệp mà đối tác đang truyền đạt.

Truyền đạt thông điệp của bạn một cách rõ ràng. Chọn từ và âm điệu chuẩn xác tốt cùng phương pháp biểu đạt của bạn. Khi giao tiếp cần xem xét trên 3 quan điểm: bạn nhìn nhận điều đó thế nào, họ có thể nhìn nhận điều đó thế nào, và với người thứ ba có thể nhìn nhận điều đó thế nào.

Quản lý Phong cách sống thể thao

Quản lý các mối quan hệ

Là một VĐV, quản lý tốt các mối quan hệ có thể giúp bạn thành công trên bình diện cá nhân và nghề nghiệp. Hiểu những người xung quanh mình và biết cách làm việc tốt nhất với họ sẽ làm gia tăng sự hỗ trợ xung quanh bạn. Thi đấu thể thao thành tích cao đòi hỏi không chỉ đối với các VĐV, mà đối với cả cuộc sống của VĐV - đối tác, bạn bè và gia đình. Bạn có thói quen nghiêm khắc, và những chương trình mà có thể làm cho người khác đôi khi cảm thấy cuộc sống là tất cả thuộc về bạn. Mọi người muốn nhìn thấy bạn thành công nhưng điều này sẽ luôn luôn có những khó khăn phát sinh và thách thức sự thể thiện bản thân của bạn. Chúng ta đã thấy có những bước cải thiện mà có thể xảy ra trong các mối quan hệ khi mà VĐV có được sự tự chủ và các kỹ năng giao tiếp để chia sẻ tốt hơn kinh nghiệm và thách thức của họ với người khác một cách đầy đủ hơn ngay cả khi mệt mỏi và đói khát!

Quản lý sự thay đổi

Thay đổi đôi khi xảy ra trong cuộc sống của tất cả chúng ta và cách thức chúng ta quản lý quá trình thay đổi sẽ khác nhau cho dù sự thay đổi đó là theo kế hoạch và theo sự mong muốn hoặc không tự nguyện như không được tuyển lựa hoặc chấn thương.

Những trường hợp ngoài tầm kiểm soát của chúng ta có thể buộc chúng ta phải đối phó với sự thay đổi tức thời trong chu kỳ huấn luyện, thi đấu mà có thể chúng ta không mong muốn, nhưng là cần thiết.

Tính chuyên nghiệp

Là một VĐV thực thụ bạn phải thể hiện được tính chuyên nghiệp trong thái độ và hành vi của mình thông qua quản lý

cuộc sống cá nhân và thể hiện trên những bước đường thành công trong thể thao mà bạn đạt được. Điều đó mang lại những kỳ vọng và trách nhiệm cũng như cơ hội để trở thành một nhà vô địch thế giới hay một VĐV Olympic.

Một số phẩm chất cần phát triển để quản lý cuộc sống cá nhân với tư cách một VĐV thành tích cao bao gồm:

- Đáng tin cậy, khả năng đáp ứng, và tôn trọng trong hệ thống thể thao thành tích cao
- Thể hiện sự tôn trọng của bản thân mình đối với cơ quan quản lý thể thao, phương tiện truyền thông và người hâm mộ.
- Thích nghi với sự thay đổi và chấp nhận những lời chỉ trích mang tính xây dựng
- Chịu trách nhiệm với chính mình và làm tất cả những gì cần phải làm.
- Sử dụng thông tin phản hồi và làm việc với tinh thần xây dựng với những người khác.
- Giao tiếp rõ ràng, mạch lạc và phù hợp trong bối cảnh thực.

Quản lý sự nghiệp và việc học tập

Sự nghiệp

Là một VĐV bạn có một loạt các kỹ năng cho phép đạt thành tích ở đỉnh cao trong môn thể thao của mình, cùng với việc quản lý cuộc sống của bạn, các dịch vụ hậu cần và những thách thức luôn song hành với nó. Những kỹ năng này có thể được chuyển giao cho các ngành nghề khác mà bạn có thể sẽ theo đuổi trong tương lai. Năm 2006, Đại học Victoria (Wellington) đã khảo sát việc sử dụng lao động để xác định 10 kỹ năng thiết yếu nhất và những thuộc tính mà họ tìm kiếm ở

những sinh viên mới tốt nghiệp. Đa số trong đó là những kỹ năng mà bạn có, do VĐV thường luyện tập là phù hợp với đời sống thể thao của mình.

<i>Các kỹ năng</i>	<i>Một vài cách có thể sử dụng chúng với tư cách một VĐV ...</i>
1. Các kỹ năng tiếp xúc cá nhân	Làm việc với các giáo viên, cố vấn, huấn luyện viên
2. Các kỹ năng giao tiếp bằng ngôn ngữ lời nói	Với đồng đội, các nhà tài trợ, phương tiện truyền thông vv
3. Các kỹ năng giao tiếp bằng văn bản	Làm việc với trang web, blog, làm báo cáo gửi tới NSO của bạn
4. Phong cách "Có thể làm", linh hoạt và thích ứng	Thích hợp với những lĩnh vực cuộc sống khác nhau
5. Kết quả học tập tốt, có kiến thức vững chắc	Học tập trong khi tập luyện và thi đấu
6. Có động cơ cá nhân, tự khởi nghiệp	Tập luyện vào lúc 5h sáng, hai lần mỗi ngày hoặc trước, sau giờ làm việc
7. Phối hợp đồng đội	Thường xuyên làm việc cùng với những người khác
8. Có năng lượng và nhiệt tình	Dẫn đến thành công
9. Kỹ năng giải quyết vấn đề	Hậu cần, tổ chức, tài chính hoặc những vấn đề khác
10. Kỹ năng phân tích và khái niệm	Phân tích chiến thuật để đạt được những thành tích của mình

Việc học tập

Là một VĐV có thể bạn vẫn muốn được theo đuổi các mục tiêu học tập của mình và chúng tôi có thể giúp đỡ, hỗ trợ bạn tìm ra con đường để đạt được nguyện vọng của mình. Điều này có thể bao gồm các khóa học bán thời gian, ngắn hạn, hoặc cần hoàn thành các kỳ thi trong khi đang tập huấn, thi đấu ở nước ngoài.

Trong khi còn đang thi đấu, nhiều VĐV đã trải qua các khóa đào tạo nghề, các khóa học ngắn hạn, có kinh nghiệm hoạt động nghề nghiệp hoặc học tập ở trình độ đại học, ở New Zealand và cả ở nước ngoài.

Nhiều sinh viên học bán thời gian hoặc ở khóa học được tổ chức ngoài trường đại học cho phép sự gián đoạn tối thiểu phù hợp với các kế hoạch học tập và thi đấu của họ. Cố vấn cuộc sống có thể hỗ trợ bạn tìm ra sự kết hợp đúng đắn cho bạn.

Bạn cũng có thể có ít nhất 9 trong số 10 kỹ năng mà các nhà tuyển dụng cần tìm nhiều nhất.

Xem xét tất cả những mục tiêu lớn như Thế vận hội Olympic, Đại hội Thể thao Khôỉ thịnh vượng chung hay giải vô địch thế giới là khó, nhưng càng đạt được đến gần hơn những mục tiêu đó thì thời điểm mà bạn cần phải suy nghĩ về những gì xảy ra tiếp theo càng gần hơn. Tại sao không đem những kỹ năng và cách xử lý đã cho bạn sự tự tin để đạt được trong thể thao của mình áp dụng cho kế hoạch nghề nghiệp của bạn?

"Sau khi hoàn thành một khóa đào tạo sau đại học ngành Tài chính trong kỳ Olympic trước đó tôi đã tự tin lựa chọn nghề nghiệp tiếp theo của mình. Tôi đã biết tận dụng thời gian trước các Đại hội, tôi đã vẫn tiếp tục việc học tập và làm việc trên mạng kết nối sau kỳ Thế vận hội để tận dụng lợi thế của bất cứ cơ hội nào mà tôi muốn nắm bắt. Điều đó cũng có nghĩa là tất

cả thời gian trong vòng chung kết tận dụng được đã được tập trung tốt nhất từ thời điểm đó chứ không phải là nhân mạnh về những thứ bên ngoài mục tiêu cuối cùng của tôi là một huy chương Olympic.

“Từ đó, tôi đã rất tự tin bước vào cuộc đua”- (*Nathan Twaddle VĐV Rowing New Zealand, người đã giành được huy chương Olympic cho biết*).

Hệ đào tạo qua mạng thân thiện với vận động viên

Hệ đào tạo qua mạng của các trường đại học New Zealand (NZ) đồng ý hỗ trợ các VĐV thành tích cao NZ đã được HPSNZ phát triển. Đại học Massey dẫn đầu về phương thức ký kết thoả thuận “đào tạo qua mạng thân thiện với VĐV” tiếp theo là Đại học Victoria, Đại học AUT và Đại học Waikato, Viện Công nghệ Waiariki và Đại học Bách khoa Otago.

Trong khi có nhiều trường đại học đã cung cấp những khóa học linh hoạt để các VĐV có thể tham gia theo từng trường hợp, thì “Hệ đào tạo qua mạng thân thiện với VĐV” sẽ cho phép các VĐV và cả các cán bộ đại học theo học một cách có hệ thống và hiệu quả hơn.

Người quản lý Cuộc sống VĐV Susan Thomason cho biết: "Chúng tôi đã nhận thấy một tác động rất tích cực từ mạng này qua các cuộc thảo luận về sự cân bằng giữa thể thao và theo đuổi việc học tập của VĐV".

Quản lý tài chính

Một yếu tố quan trọng của thành công trong thể thao là có một niềm tin không thể lay chuyển đối với mục tiêu cuối cùng của bạn, hiểu được bạn đã tiến gần tới nó như thế nào và cần phải làm gì để đạt được nó. Mặc dù việc quản lý tài chính của bạn có thể là một thách thức gây thất bại bất kể ở giai đoạn phát triển thể thao nào thì việc sử dụng giải pháp định hướng cùng

hướng tới mục tiêu đưa đến thành công của bạn trong môn thể thao với các mục tiêu tài chính của bạn vẫn có giá trị.

Cố vấn cuộc sống của bạn có thể giúp xác định bạn đang ở giai đoạn nào và cách sử dụng vốn tốt nhất của bạn (thời gian, tài năng, tiền bạc) để đạt được mức tài chính tiếp theo trong sự nghiệp thể thao của bạn.

Một số câu hỏi cần xem xét:

- Bạn đánh giá khả năng của mình như thế nào để lên kế hoạch và tìm kiếm nguồn ngân sách?
- Bạn đánh giá hiểu biết về tài chính của những người cho bạn lời khuyên như thế nào?
- Bạn đang ở giai đoạn nào của sự nghiệp thể thao của mình?

Những mối quan hệ bạn có thể phát triển để làm tăng nguồn tài chính của bạn cho giai đoạn tiếp theo.

Học bổng VĐV của Thủ tướng

Chương trình học bổng VĐV của Thủ tướng Chính phủ (PMAS) là một sáng kiến của chính phủ do Hội đồng Thể thao thành tích cao New Zealand (HPSNZ) quản lý. Học bổng được gắn kết với chiến lược của SPARC và chiến lược Thể thao thành tích cao của HPSNZ và phải có tác động đến sứ mệnh phát triển thành tích cao của SPARC: Ngày càng có nhiều VĐV New Zealand giành thắng lợi trên vũ đài thế giới. Mục đích của học bổng này là tạo điều kiện cho những VĐV mới nổi và tài năng người New Zealand đồng thời theo học đại học và phát triển sự nghiệp thể thao đẳng cấp ưu tú. Điều này sẽ giúp cho việc giữ được những VĐV tài năng ở lại môn thể thao của họ tại New Zealand và giúp chuyển các VĐV sang con đường nghề nghiệp.

Chương trình sẽ hợp nhất với Học bổng Cấp Vàng, sẵn sàng dành cho các VĐV khi họ giải nghệ hoặc thôi tham gia thi đấu quốc tế; trường hợp nào xảy ra trước sẽ được cấp.

Học bổng đã được các VĐV sử dụng để theo học và đạt được trình độ đào tạo với nhiều bằng cấp khác nhau, bao gồm bằng đại học, các văn bằng, chứng chỉ, học nghề, nơi đào tạo làm việc, các khóa học ngắn hạn và các trình độ sau đại học.

Mỗi suất học bổng dành cho chi phí học tập mỗi năm tối đa lên đến 10.000 \$. Những VĐV đáp ứng tiêu chuẩn tối thiểu để được vào học chính quy cũng có thể nhận trợ cấp An sinh.

Học bổng được trao tặng hàng năm và các đơn từ, hồ sơ phải được thực hiện trực tuyến tại www.hpsnz.org.nz. Các ứng viên cần phải làm quen với trách nhiệm giải trình liên quan đến chương trình học bổng, cùng với các chi tiết về điều kiện, xác nhận, và các quy trình quản lý có sẵn trong chương trình hướng dẫn này có thể xem và tải về thông qua website: www.hpsnz.org.nz của HPSNZ.

Sự tài trợ

Cô vẫn An sinh của bạn có thể hỗ trợ bạn trong việc tạo dựng một chiến lược tài trợ. Điều quan trọng là phải xác định nhu cầu so với mong muốn và các giai đoạn sự nghiệp của bạn.

Khi bạn có được thành công và có khả năng nhiều nhà tài trợ muốn được tham gia, áp lực để cân bằng các mối quan hệ giữa tài trợ với đào tạo, hồi phục và thi đấu cũng tăng lên. Điều quan trọng là phải xem xét giá trị của mối quan hệ trước khi bạn cam kết, ví dụ bạn sẽ xem xét một đôi giày chạy đôi lấy 5 bài phát biểu mỗi năm có quá nhiều hoặc là một thỏa thuận công bằng hay không? Đó là toàn bộ thời gian có thể được chi tiêu cho việc tập luyện và hồi phục. Tuy nhiên nếu có tiềm năng để mối quan hệ đó phát triển do kết quả của bạn có sự cải

thiện và việc tiếp xúc với các nhà tài trợ tăng lên, thì điều đó có thể là có giá trị. Điều này nên được xem xét trong cả hai kịch bản ngắn hạn và dài hạn. Cố vấn An sinh của bạn có thể giúp bạn xem xét những vấn đề này và giúp đưa ra các giải pháp để có được ủng hộ.

MPAL -Tối đa hóa cuộc sống của VĐV tiềm năng)

Hỗ trợ các nguồn lực dành cho VĐV chính quy cấp 1

HPSNZ đã tạo ra chương trình tối đa hóa cuộc sống của VĐV tiềm năng (MPAL) với mục đích cung cấp dịch vụ cao cấp, các cơ hội phát triển cá nhân và chuyên nghiệp, được thiết kế cho các VĐV hàng đầu của New Zealand. Được sự dẫn dắt của cựu VĐV Rowing, huy chương Olympic và vô địch thế giới Nathan Twaddle, MPAL được phân phối thông qua một mạng lưới các doanh nghiệp, các nhà cung cấp và các chuyên gia trải rộng các lĩnh vực kỹ năng sống của VĐV. Mạng lưới này sẽ đảm bảo cho VĐV có thể phát huy tối đa mọi cơ hội để tăng cường đội ngũ hỗ trợ lối sống thể thao của mình.

Ví dụ về cách Chương trình sẽ tận dụng các nguồn lực dành cho các VĐV đã được cấp thẻ bao gồm:

1. VĐV chuyên nghiệp: quan hệ, thời gian và quản lý năng lượng
2. Vận động làm doanh nghiệp: truyền thông, tài chính và tài trợ
3. Phát triển nghề nghiệp: hỗ trợ quá trình chuyển đổi và tư vấn nghề nghiệp
4. Sử dụng mạng lưới giới thiệu chuyên gia: các chuyên gia bên ngoài về tài chính, truyền thông, các ngành nghề và lối sống thể thao.

Chương trình phát triển sự nghiệp vận động của IOC

Chương trình phát triển sự nghiệp vận động của Ủy ban Olympic Quốc tế (IOC) đã được thiết kế đặc biệt để giúp các VĐV ưu tú tận dụng những kỹ năng độc đáo của họ và tìm thấy sự liên kết giữa thể thao và những khát vọng nơi làm việc.

Adecco là cơ quan tuyển dụng quốc tế đã hợp tác với IOC để hỗ trợ các VĐV tìm kiếm việc làm. Cũng như hàng loạt các nhà tuyển dụng cao cấp trong sổ đăng ký của họ, Adecco cũng cung cấp một gói phần mềm đào tạo qua mạng. Cho dù bạn đang tìm kiếm một vị trí tạm thời, một sự thay đổi hay một nghề mới, Adecco có thể hỗ trợ bạn. Để bắt đầu, hãy liên hệ với Cố vấn An sinh VĐV của bạn.

Cách thức làm việc với các môn thể thao và các huấn luyện viên

Chương trình An sinh VĐV không chỉ hướng tới làm việc trực tiếp với các VĐV, mà còn kết hợp với các môn thể thao và các huấn luyện viên để giúp các VĐV tối đa hóa thành tích của họ trên và ngoài lĩnh vực này. Điều này bao gồm việc gặp gỡ các huấn luyện viên để tìm ra cách thức có thể hỗ trợ cho chương trình một cách hiệu quả hơn, giảm thiểu bất kỳ hạn chế nào mà bạn có thể gặp phải trên con đường đi đến thành công.

Trong chương trình Bơi, Cố vấn Susan Thomason luôn ở trên sàn hồ bơi hàng tuần trò chuyện với các VĐV trong môi trường của họ. Trong môn thể thao đồng đội như bóng đá thì nhóm hỗ trợ sẽ phối hợp làm việc chặt chẽ với nhau.

Wellington Phoenix

Wellington Phoenix là đội bóng đá chuyên nghiệp của New Zealand thi đấu ở Giải Hyundai A. Những lợi ích chuyên nghiệp và phát triển của cầu thủ cả ở trong và ngoài bóng đá" được đảm bảo thông qua chương trình "Sự nghiệp bóng đá của tôi",

chương trình khuyến khích các cầu thủ chủ động quản lý cuộc sống và sự nghiệp.

Chương trình được Cố vấn An sinh VĐV thuộc HPSNZ Helen Regan triển khai tại Wellington. Ngoài việc tham gia các cuộc hội thảo và các chương trình chung (triển khai đến tất cả các câu lạc bộ của Giải Hyundai A), các cầu thủ sẽ trao đổi với Helen về những lợi ích và cuộc sống bên ngoài bóng đá của họ.

"Ngoài thời gian ở trên sân, các cầu thủ còn tham gia vào một số dự án kinh doanh cũng như các tổ chức từ thiện và những sở thích cá nhân khác. Họ mang đến niềm đam mê và sự tận lực khiến cho họ, những cầu thủ bóng đá thành công đối với bất cứ điều gì họ làm, vì vậy dễ dàng để thấy lý do tại sao họ làm tốt ", Helen nói.

Đội ngũ tư vấn An sinh VĐV

Thể thao thành tích cao New Zealand có đội ngũ Cố vấn An sinh VĐV trải rộng từ Auckland đến Invercargill. Trong đội của mình, chúng tôi có các cựu VĐV ưu tú ở một số môn thể thao, ngành nghề, các chuyên gia, và những nhân sự được đào tạo các kỹ năng tâm lý. Một trong những cách chúng tôi làm việc với các VĐV trong vai trò hướng dẫn Cuộc sống thể thao là sử dụng các công cụ 3D cung cấp giải pháp dẫn dắt cuộc sống thể thao nhằm hỗ trợ các VĐV đạt tới một lối sống và duy trì được thành tích cao ở mức tối ưu. Các Cố vấn và các VĐV cùng phối hợp làm việc để thiết lập các nghi thức hỗ trợ và thói quen mà đó là sự kết hợp thắng lợi cho thể thao và cuộc sống.

Mạng lưới tra cứu

Chương trình An sinh VĐV cũng có một mạng lưới tra cứu thêm mà các VĐV có thể truy cập để sử dụng cho các lĩnh vực chuyên ngành về kế toán và thuế, tài trợ, truyền thông, hoặc kế

hoạch nghề nghiệp. Chúng tôi có thể giới thiệu bạn đến với chuyên gia về CNTT giúp và thiết lập một trang web, tạo ra các ấn phẩm và các trang tin cho những người hỗ trợ hay những chuyên gia về việc làm và tuyển dụng của bạn. Để biết thêm thông tin hãy liên hệ với Cố vấn An sinh VĐV của bạn.

Giao tiếp với đội ngũ tư vấn An sinh VĐV của bạn

Đội ngũ tư vấn An sinh VĐV sử dụng các phương pháp khác nhau để giao tiếp với các VĐV của mình. Bạn có thể liên lạc với Cố vấn của bạn trên email, điện thoại hoặc skype. Sử dụng trang web của chúng tôi hay Facebook cũng là một cách giữ liên lạc cập nhật với các VĐV thân thiết của bạn, kết nối với các cuộc phỏng vấn VĐV, tin tức và thông tin về các hội thảo sắp tới, các diễn đàn và nhiều thứ khác nữa.

Đội ngũ tư vấn An sinh VĐV là đội ngũ những cố vấn tuyệt vời luôn phấn đấu để làm được những điều tốt nhất cho các VĐV và huấn luyện viên mà họ hỗ trợ. Họ phối hợp chặt chẽ với nhau trong các môn thể thao dưới sự dẫn dắt của cố vấn chỉ ra những thế mạnh và tài năng trong đội. Họ mang theo niềm đam mê và sự tận lực với công việc của họ, luôn luôn sẵn sàng đi xa thêm nhiều dặm đường khi cần thiết. Công việc này thường được báo trước và công việc tốt nhất là khi VĐV cảm thấy họ đã làm điều đó! " (Susan Thomason -Nhà quản lý An sinh VĐV).

Đức Anh biên dịch
(theo www.hpsnz.org.nz)

AUSTRALIA

THỎA THUẬN VỀ CƯ TRÚ CỦA CÁC VĐV XUẤT SẮC GIỮA ỦY BAN THỂ THAO VỚI CÁC TỔ CHỨC THỂ THAO QUỐC GIA

Tiểu ban Phát hiện và bồi dưỡng Nhân tài (PE) có trách nhiệm phát triển và thực hiện giải pháp chiến lược tổng hợp để hỗ trợ các tổ chức thể thao quốc gia (NSO). Đặc biệt, PE hướng tới mục tiêu trao quyền cho các VĐV, giúp họ trong việc chọn lựa nghề nghiệp sau khi đạt thành tích thi đấu tốt.

PE sẽ phối hợp, hợp tác chặt chẽ với NSO và các đối tác trong hệ thống để nâng cao quy trình, cơ sở pháp lý về phúc lợi xã hội đối với VĐV sau khi họ giải nghệ.

Chiến lược phát hiện và bồi dưỡng nhân tài đa phương diện bao gồm:

- Cung cấp nghề nghiệp và đào tạo phát triển cho các VĐV.
- Nâng cao nhận thức về các vấn đề xã hội có tác động đến thành tích thể thao và cuộc sống.
- Trang bị cho các VĐV kỹ năng ra quyết định và cách hành xử chuyên nghiệp để đương đầu và định hướng đúng đắn trước những thách thức này.
- Trao quyền cho các VĐV để hành xử có trách nhiệm, nắm lấy trách nhiệm và thể hiện tính chuyên nghiệp trong cuộc sống hàng ngày của họ.

Các dịch vụ phát hiện và bồi dưỡng nhân tài bao gồm:

Mọi VĐV thuộc các tổ chức thể thao quốc gia (NSO) đang cư trú tại các khu nhà ở thuộc AIS có đủ điều kiện tham gia các dịch vụ sau:

- Giới thiệu hoặc định hướng chọn chỗ ở.
- Các dịch vụ làm thủ tục cư trú và giới thiệu chỗ ở thuận tiện nhất của PE thông qua giới thiệu theo nhóm hoặc cá nhân định hướng.
- Dịch vụ giám sát 24/7 trong các khu vực cư trú thuộc AIS.
- Điểm liên lạc đầu tiên của VĐV đối với các lĩnh vực không có dịch vụ khẩn cấp

Tất cả các VĐV thuộc NSO có quyền sử dụng các dịch vụ sau:

- Tư vấn nghề nghiệp.
- Tư vấn nghề nghiệp chuyên nghiệp để hỗ trợ các VĐV xác định con đường sự nghiệp và các mục tiêu cá nhân của họ
- Xác định một kế hoạch phát triển cá nhân với các VĐV.
- Kiểm soát thường xuyên tiến độ kế hoạch phát triển.
- Hướng dẫn nghề nghiệp
- Hướng dẫn nghề nghiệp chuyên nghiệp như tư vấn chuẩn bị chỗ làm việc (bắt đầu lại, tìm kiếm việc làm, hướng dẫn quy trình xin việc và hướng dẫn kỹ năng phỏng vấn);
- Tư vấn về đào tạo
- Tư vấn về giáo dục và hướng nghiệp kết hợp với lựa chọn trường, khóa học đại học và các tùy chọn cũng như tư vấn về đào tạo nghề
- Hỗ trợ và khuyến khích phát triển các kỹ năng mới và hành vi cần thiết để đáp ứng và vượt qua những thách thức phải đối mặt đối với những học sinh là VĐV.

- Được lựa chọn những ngành nghề chuyên nghiệp trong khuôn khổ PE cung cấp.

- Được trình bày hoặc tạo điều kiện tham gia các diễn đàn và hội thảo để giải quyết các vấn đề mà các VĐV ưu tú phải đối mặt (nghĩa là phương tiện truyền thông xã hội, thông tin tài chính, kỹ năng thuyết trình, điều chỉnh lối sống cân bằng, ra quyết định có hiệu quả, trách nhiệm và chịu trách nhiệm)

- Tư vấn về nghề nghiệp khi có yêu cầu

- Cung cấp sự hỗ trợ thường xuyên cho các VĐV để giúp họ lựa chọn việc nghỉ thi đấu hoặc từ bỏ lựa chọn đó.

Ghi chú: Xin lưu ý rằng việc cung cấp các dịch vụ này sẽ thay đổi khi chiến lược phát hiện và bồi dưỡng nhân tài được phát triển và thực hiện. NSO sẽ được thông báo bằng văn bản về bất kỳ sự thay đổi đáng kể nào.

Các dịch vụ thuộc PE sẽ không bao gồm:

- Vận chuyển các VĐV hoặc nhân viên NSO đến hoặc đi khỏi các khu vực cư trú trong mọi trường hợp

- Cung cấp các dịch vụ liên lạc với các tổ chức giáo dục, đào tạo

- Giám sát tiến trình VĐV trong các chương trình giáo dục cá nhân

- Dịch vụ Tuyển dụng - Tìm việc làm của VĐV

Nghĩa vụ của NSO

- Chịu trách nhiệm trợ cấp toàn bộ cho việc chuyển chỗ ở của các VĐV ở Canberra

- Là địa điểm tiếp xúc và liên lạc với phụ huynh và những người quan trọng khác.

- Cung cấp thông tin liên quan đến nhân viên PE trong khuôn khổ thời gian hợp lý cho phép cung cấp hiệu quả các dịch vụ.
- Xác định nhân sự của NSO phải liên hệ trực tiếp với các đối tác nhà trường.
- Truyền đạt thông tin về các thủ tục, nguồn lực và các chương trình của PE có liên quan đến cha mẹ , người giám hộ của các VĐV dưới 18 tuổi.
- Cung cấp các chi tiết kết nối hệ thống Quản lý leo thang 24/7 đối với những trường hợp khẩn cấp theo yêu cầu dưới đây.

Yêu cầu kết nối liên lạc theo tuyến

NSO sẽ cung cấp các chi tiết liên lạc cho các trường hợp khẩn cấp và các sự cố khẩn cấp. Những người được nêu tên sẽ sẵn sàng kết nối để liên lạc 24 giờ x 7 ngày. Những chi tiết liên lạc nhanh chóng sẽ được cung cấp tới các Giải đấu của AIS và các Trại huấn luyện Thể thao (ESC) khi xác nhận các chi tiết đặt phòng.

Trong trường hợp kết nối liên lạc lần thứ nhất (Điều phối viên NSO) không gặp được Nhân viên PE thì sẽ liên lạc với người có tên ở tuyến liên lạc thứ 2 (Giám đốc thể thao thành tích cao của NSO). Nếu trong tình huống mà liên lạc với tuyến 2 không thực hiện được thì các nhân viên PE sẽ liên lạc với người có tên ở tuyến kết nối liên lạc thứ 3, Giám đốc điều hành của NSO.

Các chi tiết yêu cầu:

- Tuyến liên lạc thứ nhất, Giám đốc , Điều phối viên NSO - tên, số điện thoại di động.

- Tuyển tiếp xúc thứ 2, Giám đốc thể thao thành tích cao của NSO - tên, số điện thoại di động.
- Tuyển tiếp xúc thứ 3, Giám đốc điều hành NSO - tên, số điện thoại di động.

Hồng Hạnh tổng hợp
(theo AIS Personal Excellence)

CHƯƠNG TRÌNH ĐỊNH HƯỚNG NGHỀ CỦA LIÊN ĐOÀN, HIỆP HỘI THỂ THAO TRÊN THẾ GIỚI

I. Chương trình định hướng nghề nghiệp của Ủy ban Olympic quốc tế (IOC) và Ủy ban Paralympic quốc tế (IPC)

1. Giới thiệu chung

Tiền thân của “Chương trình định hướng nghề nghiệp của Ủy ban Olympic quốc tế (IOC)” (hay còn được biết đến với tên gọi APC) là một diễn đàn cho các VĐV Olympic giải nghệ thành lập vào năm 2002, với mục đích chia sẻ các cơ hội việc làm, địa chỉ các nhà tuyển dụng, mức lương phù hợp cho từng vị trí việc làm... Trong thời kỳ này, các VĐV Olympic nhận thấy rằng họ gặp phải rất nhiều những khó khăn, bất cập trong quá trình định hướng việc làm do khoảng thời gian trước họ tập trung quá cao độ cho việc thi đấu thể thao chuyên nghiệp. Ban đầu, diễn đàn chỉ là nơi tập hợp của các VĐV Olympic khu vực Châu Âu. Dần dần, số lượng các thành viên tăng lên nhanh chóng, và số lượng các quốc gia đăng ký tham gia tại diễn đàn này lên tới 23 quốc gia.

Chương trình định hướng nghề nghiệp của Ủy ban Olympic quốc tế (APC) được chính thức đưa vào hoạt động công khai và trở thành một tổ chức hỗ trợ quyền lợi cho các VĐV Olympic kể từ năm 2005. Mục tiêu ban đầu khi các nhà quản lý thể thao công khai chương trình này chính là hỗ trợ các VĐV Olympic vượt qua dễ dàng hơn khoảng thời gian giải nghệ, định hướng nghề cho các VĐV đẩy thông qua các dự án, kế hoạch hỗ trợ kỹ năng, kiến thức và sắp xếp công việc làm phù hợp với từng đối tượng.

Trong khoảng thời gian từ năm 2005 đến hết năm 2009, hơn 5000 VĐV Olympic đến từ hơn 40 quốc gia của 5 châu lục đã trải qua và hoàn thành xuất sắc các chương trình đào tạo về định hướng nghề, tăng cường kỹ năng và sắp xếp việc làm. Cuối năm 2009, IOC đã phối hợp với tổ chức Adecco - một tổ chức phi chính phủ - trong việc phát triển mạnh mẽ hơn các nội dung của chương trình, hy vọng rằng sẽ gặt hái được nhiều thành công hơn trong định hướng nghề.

Song song với các chương trình hỗ trợ VĐV Olympic giữa IOC và Adecco, Ủy ban Paralympic quốc tế (IPC) cũng phối hợp với Adecco trong việc đưa ra các chương trình hỗ trợ VĐV Paralympic.

Hai vấn đề chính mà IOC, IPC và Adecco tập trung vào phát triển cho VĐV gồm: Phát triển kỹ năng nghề nghiệp (bao gồm cả giáo dục và đào tạo) và Định hướng nghề nghiệp. IOC và Adecco thống nhất rằng một VĐV Olympic, VĐV Paralympic nếu như phát triển được đồng đều 2 yếu tố trên sẽ có nhiều lợi thế hơn những VĐV bình thường khác xuyên suốt quá trình luyện tập, thi đấu thể thao, và ngay cả khoảng thời gian kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao. Vì dù ở môi trường và hoàn cảnh nào, họ biết cách thức ứng một cách nhanh nhất, cũng như luôn biết cách tận dụng mọi cơ hội xung quanh mình để tiếp tục cống hiến và phát triển.

2. Tiêu chí hoạt động của Chương trình định hướng nghề (APC)

Tiêu chí hoạt động cơ bản của Chương trình định hướng nghề (APC), với nguồn nhân sự là các chuyên gia, nhà quản lý thể thao nhiều kinh nghiệm, hướng vào việc xây dựng mối quan hệ hợp tác giữa VĐV và nhà tuyển dụng, giữa các tổ chức thể thao của quốc gia và doanh nghiệp. Để từ đây, VĐV sẽ biết

được những kỹ năng cần thiết mà họ cần phải có để phục vụ cho công việc tương lai sau khi giải nghệ, cũng như các tổ chức thể thao của quốc gia hiểu được nhu cầu tuyển dụng của các doanh nghiệp trong tương lai là gì để xây dựng được một lộ trình sự nghiệp cho các VĐV của mình. Với hai vấn đề chính mà APC tập trung vào triển khai gồm: “Phát triển kỹ năng nghề nghiệp” và “Định hướng nghề”, các kế hoạch, dự án, hoạt động được lên kế hoạch khá chi tiết và cẩn thận.

- **Phát triển kỹ năng nghề nghiệp:** được thiết kế với sự kết hợp của rất nhiều chương trình về phát triển nhân sự, đào tạo kỹ năng nhân sự... theo tiêu chuẩn “Xây dựng và Triển khai các giải pháp nguồn nhân sự” do tổ chức Adecco thực hiện. Với mục đích trau dồi và bổ sung nguồn kiến thức cần thiết về các kỹ năng cơ bản cho VĐV, Adecco hy vọng rằng các VĐV có thể dễ dàng thích ứng với công việc tương lai sau khi kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao.

- **Định hướng nghề:** Định hướng nghề cho VĐV đòi hỏi phải trải qua nhiều cấp độ khác nhau, tương ứng với từng tính chất công việc khác nhau. Adecco cho rằng, VĐV sẽ gặp được nhiều thuận lợi hơn trong quá trình thích ứng với công việc sau khi kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao khi và chỉ khi họ có thể chủ động làm được những việc sau:

Trong khoảng thời gian đang ở sự nghiệp thi đấu thể thao, VĐV đã từng làm những công việc bán thời gian, không gây ảnh hưởng đến chất lượng kết quả thành tích, được trau dồi và bổ sung thêm rất nhiều kiến thức và các kỹ năng “mềm”. Điều này giúp họ không những có thêm một khoản thu nhập ngoài, mà còn giúp họ hiểu được tính chất của môi trường làm việc bên ngoài, bên cạnh môi trường thể thao mà họ thường xuyên tiếp xúc.

Vào thời kỳ kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao, VĐV đây không ngại trong việc chủ động tìm kiếm công việc phù hợp với trình độ, khả năng, kỹ năng... của chính bản thân họ. Vì chỉ có chính VĐV mới hiểu rõ được điểm mạnh, điểm yếu của bản thân, cũng như niềm đam mê, sở trường trong từng lĩnh vực.

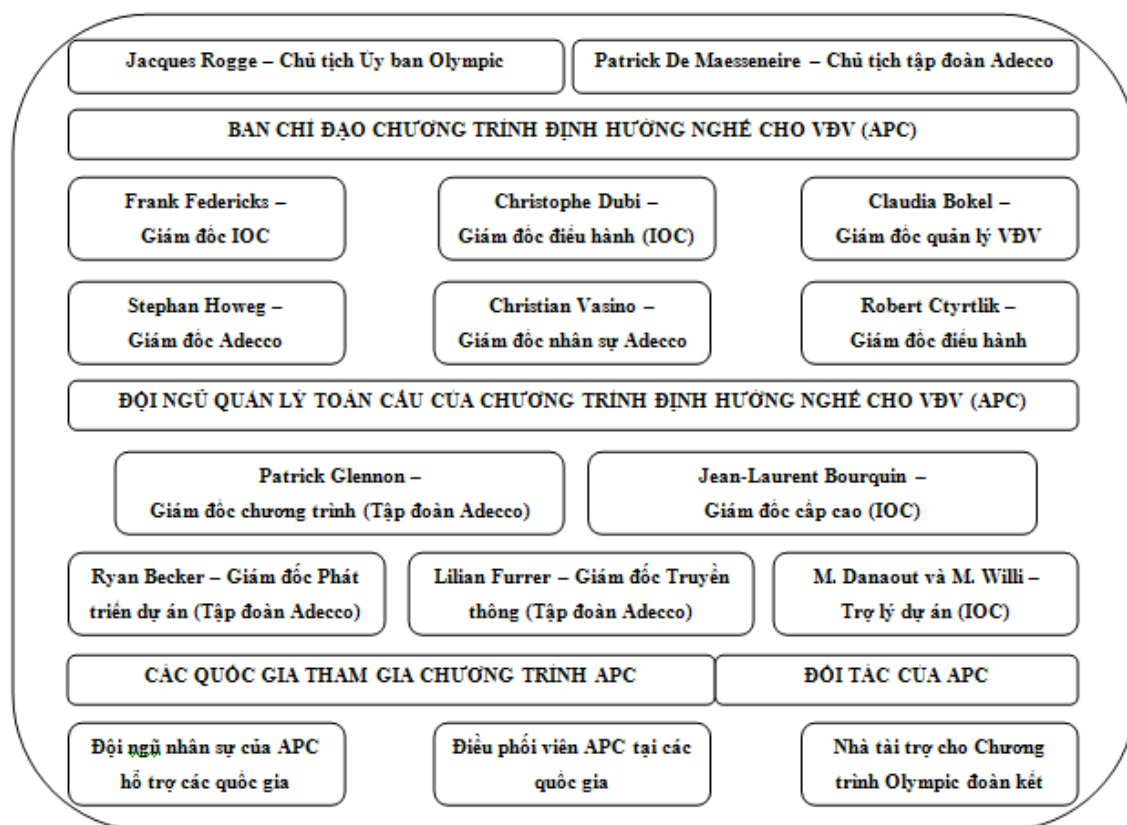
Danh sách các Ủy ban Olympic quốc gia phối hợp với IOC, IPC trong việc triển khai Chương trình định hướng nghề đối với VĐV sau khi giải nghệ gồm: Argentina, Brazil, Canada, Phần Lan, Cộng hòa Séc, Đan Mạch, Hồng Kông, Đức, Hungary, Italy, Mexican, Ma-rốc, New Zealand, Na Uy, Ba Lan, Bồ Đào Nha, Rumani, Serbia, Singapore, Slovakia, Slovenia, Nam Phi, Tây Ban Nha, Thụy Điển, Thụy Sĩ và Hoa Kỳ.

Danh sách các quốc gia chuẩn bị triển khai Chương trình định hướng nghề cho VĐV gồm: Croatia, Pháp, Vương quốc Anh, Ai Cập, Philippines, Nga, Các Tiểu vương quốc Ả rập thống nhất, Hàn Quốc, Tunisia.

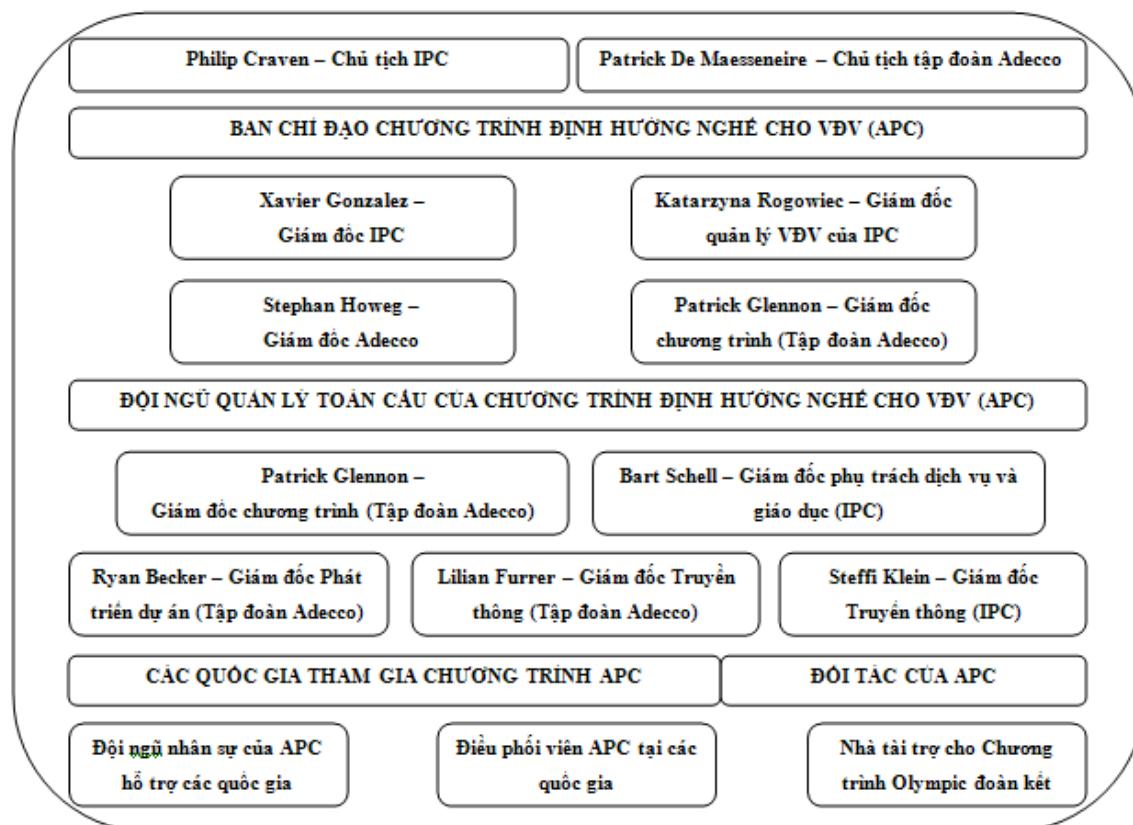
3. Tổ chức bộ máy và cơ cấu hoạt động

Mô hình tổ chức bộ máy của Chương trình định hướng nghề của VĐV sau giải nghệ (APC) của Ủy ban Olympic quốc tế (IOC) phối hợp với Tập đoàn Adecco được minh họa bằng hình dưới đây: (hình 1).

Mô hình tổ chức bộ máy của Chương trình định hướng nghề của VĐV sau giải nghệ (APC) của Ủy ban Paralympic quốc tế (IPC) phối hợp với Tập đoàn Adecco được minh họa bằng hình vẽ dưới đây: (hình 2).

Hình 1

Hình 2

4. Cơ hội việc làm của VĐV giải nghệ sau khi kết thúc Chương trình định hướng nghề (APC)

Các VĐV sau khi trải qua khóa huấn luyện và hỗ trợ của Chương trình định hướng nghề đều có cơ hội việc làm tương đối dễ dàng do kỹ năng và kiến thức của họ đều đã được trau dồi khá kỹ lưỡng. Danh sách các cơ hội việc làm gồm có:

- **Kinh doanh:**

- Nhân viên Truyền thông, Kinh doanh, Phát triển thị trường... tại các sự kiện thể thao lớn;

- Nhân viên phụ trách mảng dịch vụ tại các sự kiện thể thao do Ủy ban Olympic quốc tế hoặc Ủy ban Paralympic quốc tế tổ chức;

- Quản lý VĐV;

- Điều phối viên trong lĩnh vực TDTT hoặc tổ chức sự kiện tại các tổ chức, doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực TDTT;

- **Xây dựng thương hiệu**

- Đại diện hình ảnh cho các thương hiệu quần áo, trang thiết bị, dụng cụ TDTT...

- **Công tác giáo dục**

- HLV thể thao tại các CLB, các trường học...

Những con số minh họa cho thành công của Chương trình định hướng nghề giữa Tập đoàn Adecco và Ủy ban Olympic quốc tế, Ủy ban Paralympic quốc tế

- Tại Giải Vô địch Bóng đá Châu Âu Euro 2000, đã có hơn 3000 TNV đến từ Chương trình định hướng nghề APC tham gia sự kiện, với nhiều vai trò khác nhau như phiên dịch, phục vụ, tài xế, tổng đài viên, điều phối viên...;

- Tại Hội chợ Thể thao quốc tế tổ chức tại Hannover năm 2000, hơn 7000 VĐV của Chương trình định hướng nghề APC đã tham gia tích cực vào công tác tổ chức và vận hành sự kiện. Cũng nhân dịp sự kiện này, hồ sơ của hơn 30.000 ứng viên khác đã được thu thập;

- Chương trình định hướng nghề dành cho VĐV (APC) đã trở thành nhà cung cấp nhân sự chính cho sự kiện TVH Olympic Sydney năm 2000. Đội ngũ nhân sự mà APC cung cấp cho sự kiện này bao gồm từ đội ngũ các chuyên gia cao cấp, điều phối viên, nhân viên, tình nguyện viên... ở rất nhiều lĩnh vực như truyền thông, tài chính, quan hệ công chúng, pháp chế, nhân sự và cả công tác quản lý. Tổng cộng có hơn 2.500 nhân sự chính và hơn 70.000 tình nguyện viên của APC tham gia tại sự kiện thể thao quốc tế quan trọng này;

- Tại sự kiện Đại hội Thể thao Khối thịnh vượng chung năm 2002, hơn 1.000 TNV đến từ Chương trình định hướng nghề (APC) đã tham gia vào công tác tổ chức. Bên cạnh các lĩnh vực hoạt động phổ biến như tài chính, truyền thông, công tác tổ chức... thì tại sự kiện này, lần đầu tiên APC đã cử được nhân sự đến hỗ trợ một số các hoạt động mới như Y tế, Sơ cứu, Chăm sóc khách hàng...;

- Tại các giải đấu Quần vợt nằm trong khuôn khổ Giải Cúp Davis do Liên đoàn Quần vợt quốc tế (ITF) tổ chức, Chương trình định hướng nghề cho VĐV (APC) và Tập đoàn Adecco vinh dự trở thành đối tác chính thức và lâu dài của sự kiện kể từ năm 2001. APC và Adecco sẽ chịu trách nhiệm hoàn toàn trong mảng đào tạo, điều phối và sắp xếp nhân sự cho tất cả các giải đấu;

- Trong giai đoạn từ năm 2004 đến năm 2007, Chương trình định hướng nghề cho VĐV (APC) và Tập đoàn Adecco trở

thành đối tác chính thức với Liên đoàn Bóng rổ quốc tế (FIBA). Việc trở thành đối tác chính thức này bao gồm cả việc APC và Adecco xây dựng các chương trình đào tạo cho VĐV Bóng rổ chuyên nghiệp trong các lĩnh vực như giáo dục, nâng cao kỹ năng, định hướng nghề...;

- Chương trình định hướng nghề cho VĐV và Tập đoàn Adecco đã ký kết hợp đồng đối tác với CLB Bóng đá AC Milan trong việc đào tạo và định hướng nghề cho các cầu thủ của CLB này. Kể từ khi ký kết hợp đồng đến nay, cứ mỗi một mùa giải kết thúc, có hơn 150 cầu thủ (ở tất cả các tuyến) đã trải qua các lớp đào tạo của Adecco và APC. Hiện tại, có hơn 50 cầu thủ sau khi giải nghệ quay trở lại làm việc trực tiếp tại CLB AC Milan với vai trò nhà quản lý ở nhiều vị trí việc làm khác nhau;

- Tại TVH Olympic mùa đông Torino năm 2006, Chương trình định hướng nghề cho VĐV (APC) và Tập đoàn Adecco chịu trách nhiệm chính trong việc tuyển dụng và đào tạo 27.000 TNV cho sự kiện này;

- TVH Olympic mùa đông Vancouver năm 2010 và TVH Olympic Luân Đôn 2012 đều là những sự kiện mà đội ngũ nhân sự do APC và Adecco đào tạo đóng góp vai trò khá quan trọng trong quá trình vận hành và tổ chức hoạt động.

Phuong Ngọc biên dịch và tổng hợp
(theo www.olympic.org và www.adecco.com)

CHƯƠNG TRÌNH HƯỚNG NGHIỆP VẬN ĐỘNG VIÊN CỦA ỦY BAN OLYMPIC QUỐC TẾ VỀ THỂ THAO NGƯỜI KHUYẾT TẬT (IPC, ACP)

Năm 2007, IPC đã liên danh với Adecco xây dựng chương trình hướng nghiệp cho các vận động viên của mình. Chương trình hướng nghiệp vận động viên của ACP hướng dẫn và huấn luyện các vận động viên Olympic người khuyết tật ưu tú trên thế giới thực hiện thành công quá trình chuyển đổi khó khăn từ sự nghiệp thể thao sang một sự nghiệp mới. Năm 2012, IPC và Tập đoàn Adecco nhắc lại cam kết của họ thêm 8 năm cho đến năm 2020 để đáp ứng nhu cầu của các vận động viên Olympic người khuyết tật trong mọi giai đoạn cuộc sống của họ.

Nói về sự hợp tác

"Chương trình này là một cơ hội tuyệt vời cho các vận động viên Olympic người khuyết tật giải quyết những thách thức trong quá trình chuyển đổi từ sự nghiệp thể thao của họ sang cuộc sống nghề nghiệp mới một cách thành công. Ủy ban Olympic Quốc tế về thể thao người khuyết tật đánh giá cao sự tập trung mà Adecco đã thực hiện và rất mong sự hợp tác này sẽ thành công, mang lại những lợi ích tốt nhất cho các vận động viên. " *(Sir Philip Craven MBE, Chủ tịch Ủy ban Paralympic quốc tế).*

"Paralympic là niềm đam mê được thể hiện những gì tốt đẹp nhất với thế giới, để ngọn đuốc của đất nước họ được cháy sáng trên trường quốc tế. Chúng tôi tự hào là đối tác trong việc chuyển đổi nghề nghiệp của họ. Tự đánh giá, đào tạo, huấn

luyện và lập kế hoạch phát triển cá nhân là thành phần cốt lõi của chương trình này, tạo điều kiện cho các vận động viên có được một sự khởi đầu suôn sẻ khi bước vào cuộc sống nghề nghiệp của họ. " (*Patrick De Maeseneire, Giám đốc điều hành Tập đoàn Adecco*).

Đối với Người lao động

Đầu tư cho các nhân viên là một sự đầu tư đáng kể đối với một tổ chức, và việc tìm kiếm những ứng viên tận tâm, tận lực có thể là một thách thức. Những vận động viên có tinh thần đồng đội có mục tiêu đã được định hướng, có quyết tâm, lòng dũng cảm và đầy cảm hứng luôn rất khó tìm kiếm.

Nói về cơ hội

Vận động viên Paralympic có kinh nghiệm độc đáo và nhiều kỹ năng mong muốn được thể hiện. Tuy nhiên, nhiều người có một nền tảng mà không thể đưa ngay vào một nghề và cơ cấu công việc đã được công nhận theo cách thông thường. Việc tham gia Chương trình hướng nghiệp của IPC có thể cung cấp cho các công ty những nhân viên phi thường, có khả năng đóng góp kỹ năng đặc biệt và những bản sắc riêng mà họ đã minh chứng với tư cách vận động viên, họ đã phải vượt qua nhiều rào cản trước khi đạt được mục tiêu của họ, đó là những đức tính: Cạnh tranh quyết liệt, tinh thần đồng đội, mục tiêu có định hướng, đam mê cháy bỏng, sức chịu đựng bền bỉ, đã trải nghiệm ở tầm quốc tế, sẵn sàng học hỏi, làm việc chăm chỉ...

Hãy tưởng tượng những nhân viên có mong muốn khôn nguôi được làm những gì tốt đẹp nhất, kết hợp với tài năng và kỹ năng cho phép họ thực hiện được mong muốn đó ở mức xuất sắc. Chúng tôi giúp các vận động viên này mang những phẩm chất thể thao của họ vào sự nghiệp kinh doanh, làm việc của mình.

Thành công không phải là sự may mắn – chung quy là trải qua luyện tập có hệ thống và sự cống hiến, và vận động viên có những nét đặc thù về nhân cách để đạt được thành tích ở trình độ cao, cả trên các lĩnh vực thể thao và cả trong công việc làm ăn.

Chương trình Hướng nghiệp VĐV của IPC hỗ trợ cho các vận động viên Olympic thể thao người khuyết tật và ưu tú có cơ hội việc làm thông qua giải pháp sự nghiệp kép: Phát triển sự nghiệp và sắp xếp vị trí việc làm.

Phát triển sự nghiệp

Tập đoàn Adecco Group, cùng với IPC, IOC và các Ủy ban Paralympic, Olympic quốc gia (NPC và NOC) cụ thể, đã xây dựng một chương trình tùy chọn cho các vận động viên trong những lĩnh vực sau: xác định mục tiêu nghề nghiệp, tạo một công việc, sơ yếu lý lịch, kỹ thuật phỏng vấn và những giới thiệu việc làm qua mạng.

Vị trí việc làm

Nhu cầu việc làm của các vận động viên sẽ khác nhau ở các giai đoạn khác nhau trong sự nghiệp của họ. Khi còn thi đấu, nhiều người tìm những công việc bán thời gian, cho phép họ kết hợp giữa thể thao và đảm bảo nguồn thu nhập. Vào cuối của sự nghiệp thể thao của mình, họ cần phải thực hiện một bước chuyển quan trọng để gia nhập vào thị trường lao động và tìm việc làm toàn thời gian. Đó là lĩnh vực chuyên môn của Adecco, tạo ra sự thích hợp thực sự và đưa người lao động và vận động viên gần lại với nhau.

Xác nhận của các vận động viên

"Đối với tôi, làm việc không chỉ là để kiếm sống, mà nó còn là để tự hoàn thiện mình. Thông qua các cuộc gặp gỡ với Adecco, tôi đã xác định mục tiêu nghề nghiệp của mình và

tham dự các khóa đào tạo cơ bản và chuyên nghiệp, làm cơ sở cho việc đề xuất có hiệu quả hơn với các công ty. Ngày hoàn thành khóa đào tạo, tôi đã đạt được mục tiêu của mình và được nhận vào một công ty viễn thông hàng đầu". (*Antonella Cecilia, VĐV Đua ngựa khuyết tật, Ý*)

"Khi nghe nói về Chương trình Hướng nghiệp vận động viên, tôi đã liên lạc với chi nhánh Adecco ở Berlin và tháng 3 năm 2007, tôi bắt đầu làm việc với vị trí một quản lý cơ sở tại Đại sứ quán Thụy Sĩ ở Berlin, làm việc 28 giờ một tuần. Nhờ Adecco, tôi đã có thể tập trung vào việc chuẩn bị cho Paralympic Bắc Kinh. " (*Martin Rickmann, VĐV Bóng chuyền người khuyết tật, Đức*).

Hồng Hạnh biên dịch
(theo IPC Athletes Career Program)

ADECCO VÀ LIÊN ĐOÀN BÓNG RỔ NHÀ NGHỀ THỂ GIỚI (FIBA) QUAN TÂM TỚI CUỘC SỐNG SAU KHI KẾT THÚC SỰ NGHIỆP THỂ THAO CỦA VĐV

Các môn thể thao thi đấu đòi hỏi sự đầu tư cá nhân rất lớn do vậy các VĐV thường phải bỏ lại phía sau cả tương lai nghề nghiệp của mình sau khi hoàn thành sự nghiệp thể thao của họ. Năm 2000, Adecco quyết định bắt đầu một chương trình phát triển nghề nghiệp cho các VĐV và gần đây đã ký một thỏa thuận với FIBA bắt đầu cùng nhau phát triển chương trình này.

Adecco là một tổ chức thực sự quan tâm đến thể thao và coi nó như là một trong những kênh thông tin quan trọng nhất.

Giá trị và triết lý của thể dục thể thao phù hợp với các giá trị của Adecco. Tinh thần đồng đội, sự tận lực, cống hiến, mạnh mẽ, và hưởng thụ những giá trị hiện thân không chỉ trong thể thao, mà còn bởi các đồng nghiệp của Adecco.

Chúng tôi đang tạo dựng một mối liên kết mạnh mẽ với thể dục thể thao, vươn tới những đối tượng cộng tác và các khách hàng thông qua một loạt các dự án tài trợ thể thao. Chúng tôi đã có quan hệ đối tác chặt chẽ với các tổ chức thể thao khác nhau, ngoài FIBA.

Chúng tôi xem thể thao là một phương cách tốt để mừng tượng ra thế giới tại nơi làm việc. Thông qua chương trình sự nghiệp này, Adecco muốn chỉ ra cho các cầu thủ Bóng rổ và các VĐV khác kết nối với chương trình mà Adecco đã có và sẵn sàng hỗ trợ các VĐV, giúp họ chuyển đổi một cách suôn sẻ

nhất có thể từ sự nghiệp thể thao sang cuộc sống nghề nghiệp mới của họ.

Chúng ta đang sống trong một thế giới thay đổi, nơi mọi thứ đang tiến triển liên tục và sự phát triển của công nghệ đang diễn ra nhanh chóng hơn bao giờ hết. Thế giới chúng ta đang sống dường như có vẻ nhỏ hơn so với một vài năm trước đây, số người đi du lịch và di chuyển từ các quốc gia và châu lục này đến châu lục khác ngày càng nhiều hơn.

Trong một môi trường chuyên nghiệp, như môi trường thể thao, việc chuẩn bị cho tương lai, để sẵn sàng cho “trận đấu” tiếp theo là điều quan trọng. Những người chuẩn bị tốt nhất sẽ là những người có cơ hội thành công lớn nhất.

Ngoài việc lựa chọn một công việc, điểm quan trọng là cũng phải chọn một ông chủ tốt. Điều này đặc biệt quan trọng khi một VĐV lựa chọn công việc đầu tiên của mình. Đừng coi lương bổng là ưu tiên hàng đầu khi thực hiện quyết định này. Cuộc sống nghề nghiệp cũng tương tự như đời sống thể thao, trong đó một ông chủ tốt, giống như một huấn luyện viên tốt, một người nâng đỡ, một người thật sự quan tâm đến sự phát triển của nhân viên của họ. Kinh nghiệm cho thấy rằng các VĐV thành công thường là những VĐV đã được huấn luyện viên theo sát.

Có thể công việc đầu tiên này không phải là công việc mang lại mức lương cao nhất, nhưng về lâu dài, nó sẽ là sự đầu tư tốt nhất nếu các ông chủ có suy nghĩ đến những lợi ích tốt nhất của bạn. Như trong Bóng rổ, HLV tốt nhất của cầu thủ là người đã hướng dẫn, giáo dục và, chỉ bảo thì trong thế giới kinh doanh, ông chủ tốt nhất là người mà sẽ làm điều tương tự, giúp các cựu VĐV phát triển những kỹ năng hết sức quan trọng, cần thiết để thành công trong môi trường làm ăn mới.

Khi nộp đơn xin vào làm một công việc, một điều luôn luôn rất quan trọng là phải hình dung được những kỹ năng và kinh nghiệm trong công việc đó. Chúng ta biết rằng những kỹ năng mà các công ty thường tìm kiếm cũng giống như những kỹ năng cần thiết để thành công trên vũ đài thể thao.

Để trở thành một cầu thủ Bóng rổ tốt, người ta cần phải có những kỹ năng quan trọng:

- ✓ Thực hiện hoàn thành đủ số giờ huấn luyện;
- ✓ Có thể thực hiện ở mức vượt trội khi phải đối mặt với những kỳ vọng cao;
- ✓ Có sức mạnh tinh thần để chỉ tập trung vào bản thân trước một giải vô địch hoặc trận đấu quan trọng;
- ✓ Có khả năng dành ưu tiên một cách hiệu quả;
- ✓ Dám mạo hiểm và sử dụng các nguyên tắc mới để rèn luyện;
- ✓ Hồi phục tốt sau chấn thương;
- ✓ Có khả năng tập trung và phán đoán thời gian chính xác.

Những kỹ năng đó cũng sẽ có lợi cho các VĐV trong cuộc sống tương lai bên ngoài đấu trường thể thao. Đây cũng là những kỹ năng làm cho các ứng viên là cựu cầu thủ trở nên hấp dẫn đối với nhà tuyển dụng. Tuy nhiên. Điều đó không có nghĩa là, các cựu VĐV sẽ bắt đầu được giữ một chức vụ cao cấp trong công ty. Công ty cũng sẽ yêu cầu các kỹ năng quan trọng khác, chẳng hạn như năng lực và trình độ học vấn.

Khi lần đầu tiên khai lý lịch, đừng quên hình dung về những kỹ năng này và tất cả mọi thứ khác đã từng được học từ các đấu trường - đó cũng sẽ mang lại một lợi thế trong sự nghiệp hậu thể thao.

Mục tiêu của thỏa thuận giữa Adecco và FIBA là đặt trọng tâm vào các cầu thủ Bóng rổ và làm thế nào để họ có thể đảm bảo cuộc sống bên ngoài đấu trường khi sự nghiệp thể thao của họ đã kết thúc; không yêu cầu họ phải ngừng tập trung toàn bộ vào môn thể thao của mình, nhưng vì có rất nhiều giờ trong ngày khi họ không phải thi đấu hoặc tập luyện, nên cần phải thu xếp thời gian phụ để tính toán kế hoạch cho tương lai.

Chương trình của chúng tôi sẽ giúp chuẩn bị công việc làm ăn trong tương lai của họ bằng cách:

- ✓ Hỗ trợ và tư vấn phát triển nghề nghiệp;
- ✓ Hỗ trợ và tư vấn đào tạo;
- ✓ Các kỹ năng và điểm tiếp xúc mạng;
- ✓ Hướng dẫn cách tiếp thị các năng lực của VĐV và huấn luyện viên;
- ✓ Các công cụ tìm kiếm việc làm;
- ✓ Hướng dẫn cách phác họa tổ hợp các năng lực của VĐV thể thao hàng đầu.
- ✓ Hướng dẫn cách hình dung về các năng lực.

Chương trình hợp tác FIBA-Adecco đã bắt đầu thực hiện trong những tháng tới, bắt đầu khởi sự ở Tây Ban Nha, Ý, Slovenia, Đan Mạch, Thụy Điển, Na Uy, và Pháp. Chương trình sẽ mở rộng sang các nước khác vào cuối năm 2004 và đầu năm 2005.

Mục tiêu của chúng tôi là bắt đầu một cách từ từ ở giai đoạn ban đầu, hỗ trợ một số lượng ít các cầu thủ. Khi thời gian trôi qua, số lượng VĐV tham gia hy vọng sẽ tăng. Chương trình sẽ được thiết kế đặc biệt để đáp ứng các nhu cầu của các đối tượng VĐV khác nhau, nhưng nói chung, về cơ bản, chương trình sẽ:

✓ Bước đầu tiên là hội thảo về chuyển đổi nghề nghiệp, đề xuất việc hỗ trợ về mặt tâm lý để thực hiện việc tự phân tích.

✓ Những bước đầu tiên này bao gồm chuẩn bị các công cụ tự ứng cử như công văn, thư từ giới thiệu, và vị trí làm việc sẽ phỏng vấn.

✓ Bước thứ hai bao gồm bản phân tích cá nhân bao gồm động cơ, các kỹ năng, nhu cầu về đào tạo, tài chính, khoảng cách đi lại, và khả năng sẵn có.

✓ Bước thứ ba là thời gian dành cho việc xác định hồ sơ cá nhân của VĐV chuyên nghiệp, mục tiêu, và quá trình đào tạo cần thiết.

✓ Một kế hoạch phát triển cá nhân được xây dựng và các buổi phỏng vấn thực tế được tổ chức để chuẩn bị cho VĐV bước vào môi trường làm việc.

✓ Bước thứ tư là một bàn tay giúp định hướng công việc. Ứng viên được ghi danh vào các khóa đào tạo và do đó được giới thiệu với các chi nhánh của Adecco trong khu vực địa lý mà họ quan tâm. Họ được giới thiệu với các khách hàng của Adecco tại các chi nhánh liên quan và được đăng ký trên cơ sở dữ liệu ứng viên của Adecco. Tiếp theo là quá trình theo dõi của cá nhân bắt đầu.

Dù kết quả công việc được như thế nào thì việc chuẩn bị vẫn diễn ra, thông điệp đối với VĐV đó khi anh ta dám mạo hiểm bước vào thế giới làm ăn cũng giống như thông điệp mà một huấn luyện viên thường đưa ra hàng ngày cho cầu thủ của mình: hãy luyện tập và luyện tập chăm chỉ!

Adecco S.A. là công ty được tạp chí Forbes bình chọn trong Top 500 công ty hàng đầu và dẫn đầu toàn cầu về các giải pháp tạo nguồn nhân lực. Mạng lưới tập đoàn Adecco kết

nối liên lạc với 600.000 đối tác liên kết với các doanh nghiệp khách hàng mỗi ngày thông qua mạng lưới 28.000 nhân viên. và hơn 5.800 văn phòng tại 68 vùng lãnh thổ trên thế giới. Đăng ký tại Thụy Sĩ, và được quản trị bởi một đội ngũ đa quốc gia có chuyên môn cao về mở rộng thị trường toàn cầu, Tập đoàn Adecco cung ứng trên một phạm vi rộng lớn các nhân viên năng động và các nguồn lực phát triển nghề nghiệp cho các khách hàng doanh nghiệp và các cộng sự có năng lực.

Hồng Anh biên dịch
(theo Life after Sport Careers)

CHƯƠNG TRÌNH HỖ TRỢ VIỆC LÀM CHO VĐV CỬ TẠ SAU KHI GIẢI NGHỆ

1. Giới thiệu

Dựa trên tình hình thực tế cũng như các nghiên cứu của các nhà khoa học, chuyên gia và chiến lược gia trong ngành thể thao, các VĐV sau khi kết thúc sự nghiệp thể thao thường phải đối mặt với rất nhiều những khó khăn trong cuộc sống, bao gồm cả vấn đề tài chính cũng như việc phát triển sự nghiệp cá nhân. Chính vì lý do như vậy mà Liên đoàn Cử tạ quốc tế (IWF) đã phải cho xây dựng các chương trình, chính sách hỗ trợ cho đội ngũ VĐV trong việc định hướng nghề để không chỉ bản thân cá nhân mỗi VĐV biết cách đánh giá đúng trình độ, khả năng của bản thân, mà mỗi Liên đoàn, Hiệp hội Cử tạ quốc gia, khu vực nhận thức được tầm quan trọng trong việc phát triển nguồn nhân sự.

Theo nghiên cứu của các nhà khoa học và các chuyên gia thể thao, có rất nhiều lý do dẫn đến khó khăn của các VĐV sau khi giải nghệ, tập trung chính vào 3 vấn đề gồm:

- Khó khăn trong việc tìm kiếm việc làm mới phù hợp với trình độ và khả năng sau khi giải nghệ, với 2 phương pháp giải quyết, đây là:

- VĐV cần chuẩn bị kỹ lưỡng cho giai đoạn giải nghệ;

- Chủ động tìm kiếm các công việc, hoạt động phù hợp với hoàn cảnh cá nhân (giải nghệ do tác động chủ quan hay khách quan).

- Khó khăn trong việc tìm kiếm sự hỗ trợ, tư vấn đến từ các chuyên gia, những người có kinh nghiệm, những người làm việc trong công tác quản lý;

- Thách thức, khó khăn trong việc tái hòa nhập (không cảm thấy hứng thú với truyền thông, khó bắt kịp với xu hướng xã hội, trào lưu của cuộc sống, dễ bị lôi kéo bởi những tác nhân xấu như rượu/chất kích thích/cá cược phi pháp...)

Chính vì những nguyên nhân trên mà IWF đã đưa ra một chương trình hỗ trợ cho VĐV trong việc phát triển sự nghiệp cá nhân sau khi kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao chuyên nghiệp. Chương trình định hướng nghề cho VĐV của IWF được triển khai lần lượt qua 5 bước cơ bản, gồm:

- Giai đoạn chuẩn bị: Giúp VĐV hiểu được tầm quan trọng của việc ổn định sự nghiệp và cá nhân sau khi quyết định giải nghệ được đưa ra...;

- Giai đoạn đào tạo: Trau dồi thêm cho VĐV những kiến thức và kỹ năng cơ bản như các chương trình đào tạo chính quy, các kỹ năng máy tính văn phòng, kỹ năng xây dựng hình ảnh, quan hệ công chúng...;

- Giai đoạn hỗ trợ: Hỗ trợ các VĐV tối đa trong việc thu xếp thời gian để vừa học vừa luyện tập, vừa làm vừa luyện tập...;

- Giai đoạn phát triển: Sự hỗ trợ tối đa đến từ phía HLV, CLB, đội tuyển...;

- Giai đoạn thực hiện: Xây dựng một mạng lưới các chuyên gia, nhà quản lý trong lĩnh vực TDTT hiểu và hỗ trợ được về mặt tinh thần và chia sẻ được kinh nghiệm cho VĐV, để các VĐV cảm thấy được thoải mái nhất ngay cả khi họ đã chấm dứt sự nghiệp thi đấu thể thao.

2. Vai trò của IWF trong việc triển khai Chương trình định hướng nghề cho VĐV sau khi giải nghệ

Có thể nói rằng quan tâm đến cuộc sống sau khi giải nghệ của VĐV là một trong những việc làm mà IWF luôn đặt lên hàng

đầu. Hiểu được những khó khăn của VĐV, nhận thức được những khó khăn mà VĐV gặp phải, xây dựng các chương trình, dự án hỗ trợ VĐV trong việc tìm kiếm và phát triển sự nghiệp, từng bước hỗ trợ VĐV trong cuộc sống sau giải nghệ... là những việc làm đang được IWF triển khai hiệu quả trong suốt thời gian qua. Việc làm này của IWF khiến cho các Chính phủ, các Liên đoàn Cử tạ quốc gia và chính bản thân từng VĐV Cử tạ hiểu được tầm quan trọng của việc chăm lo sự nghiệp cá nhân.

Bên cạnh đấy, IWF còn đóng vai trò như một “cầu nối” giữa các tổ chức thể thao, các CLB, các Liên đoàn, Hiệp hội Cử tạ quốc gia, các Chính phủ trong việc điều tiết các chương trình, hành động cần thiết cho sự phát triển của VĐV trong suốt quá trình họ đang cống hiến cho thể thao chuyên nghiệp, cũng như sau khi kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao.

3. Định hướng nghề cho VĐV

Nâng cao sự hiểu biết của VĐV trong việc ổn định công việc sau khi kết thúc sự nghiệp thi đấu thể thao bằng cách cung cấp thông tin các khóa học, các buổi tư vấn hướng nghiệp ... chính là phần không thể thiếu được trong quá trình chuẩn bị tinh thần và đóng góp không nhỏ giúp khoảng thời gian khủng hoảng sau giải nghệ của VĐV được rút ngắn lại.

Không những thế, quá trình chuẩn bị này cho VĐV giúp VĐV hiểu được rõ hơn những điểm mạnh và điểm yếu của bản thân, nâng cao những kỹ năng cơ bản của cuộc sống, giảm bớt áp lực trong khi thi đấu, cũng như giúp họ cảm thấy không quá mệt mỏi trong quá trình tìm kiếm công việc trong tương lai.

4. Các kỹ năng hỗ trợ cho việc làm trong tương lai

VĐV có thể tận dụng những kỹ năng và kinh nghiệm họ có sẵn trong quá trình thi đấu thể thao chuyên nghiệp để phát triển

công việc tương lai, đặc biệt là vào thời điểm họ chấm dứt sự nghiệp thi đấu. Một số những kinh nghiệm, kiến thức có thể giúp các VĐV gồm: dinh dưỡng, sức khỏe, tiếp xúc với truyền thông, quản lý thời gian, hoàn thành mục tiêu, chịu được áp lực...

5. Môi liên kết tương hỗ giữa việc tập luyện thể thao và phát triển nghề nghiệp trong tương lai

Có một sự thật không phải bàn cãi đây là để giành được thành tích thi đấu tốt trong sự nghiệp thể thao chuyên nghiệp, các VĐV cần phải trải qua khoảng thời gian luyện tập với cường độ cao, tham dự tranh tài với quyết tâm lớn, tại các giải trong nước cũng như quốc tế. Chính vì dành thời gian quá nhiều cho việc phát triển thể thao mà các VĐV không có cơ hội tìm hiểu về xu hướng việc làm, thị trường lao động, cũng như trau dồi thêm kiến thức trong các lĩnh vực giáo dục, đào tạo, phát triển kỹ năng... Chính vì vậy, một chương trình có định hướng giúp VĐV cân bằng được thời gian luyện tập, thi đấu thể thao với thời gian dành cho học tập, phát triển kỹ năng, giúp VĐV tận dụng được những điểm mạnh và điểm yếu của bản thân để phát triển sự nghiệp trong tương lai, và đặc biệt là hỗ trợ VĐV trong việc tìm kiếm các cơ hội việc làm như Chương trình định hướng nghề cho VĐV Cử tạ của IWF chính là một trong những chương trình phát triển nguồn lực con người gặt hái được khá nhiều thành công.

Sẽ là một thiếu sót nếu như chỉ nhắc đến những mặt lợi ích khi kết hợp giữa việc luyện tập thể thao và phát triển nghề nghiệp, mà không nhắc đến những thách thức gặp phải khi thực hiện song song đồng thời 2 hoạt động. Đây là thách thức về thời gian, thách thức về thành tích thi đấu, và đôi khi là thách thức liên quan đến sức chịu đựng và khả năng làm việc dưới áp lực của từng cá nhân.

- ***Vai trò quan trọng của người HLV***

HLV đóng vai trò quan trọng trong sự phát triển của VĐV, đặc biệt là những VĐV thi đấu trong môi trường thể thao chuyên nghiệp. Không những tư vấn, hỗ trợ cho VĐV trong quá trình thi đấu, luyện tập, với kinh nghiệm của bản thân và cá nhân, các HLV cũng chính là những người nhìn ra được các vấn đề khủng hoảng, cả về tâm lý lẫn sự nghiệp, mà VĐV sẽ phải trải qua trong suốt khoảng thời gian cống hiến cho thể thao.

HLV là người không những giúp VĐV trau dồi và bổ sung thêm nhiều kỹ năng về kỹ thuật, tâm-sinh lý... mà còn hướng dẫn và khuyến khích VĐV tăng cường các kiến thức về xã hội, đời sống, phát triển những kỹ năng cá nhân thông qua việc phân bổ thời gian hợp lý, khoa học cho việc học hành và luyện tập.

- ***Các chương trình, dịch vụ hỗ trợ***

Các chương trình dịch vụ hỗ trợ VĐV có thể kể đến như các chương trình tư vấn tâm lý, định hướng nghề, lên kế hoạch cá nhân, phát triển kỹ năng mềm, vượt qua khủng hoảng, các chương trình tư vấn, định hướng giáo dục, các chương trình tư vấn việc làm, tìm kiếm việc làm phù hợp với khả năng của bản thân...

- ***Đào tạo từ xa***

Đào tạo từ xa được xem như là một trong những phương pháp giáo dục khá hợp lý với khả năng của VĐV cũng như việc sắp xếp thời gian và địa điểm học rất linh hoạt trong quá trình đào tạo. Tuy nhiên, nếu như VĐV chọn phương pháp đào tạo từ xa, VĐV cần phải xác định rõ rằng phương pháp đào tạo này đòi hỏi mỗi cá nhân phải có thái độ nghiêm túc và lên kế hoạch rõ ràng trong học tập.

- ***Giai đoạn chuyển giao nghề***

IWF cho rằng mỗi VĐV nên có khoảng thời gian chuẩn bị kỹ lưỡng cả về tâm lý và kỹ năng trước khoảng thời gian kết thúc sự nghiệp thi đấu. Bên cạnh việc chấm dứt hoàn toàn tất cả mọi công việc có liên quan đến thể thao, các VĐV giải nghệ có thể tham gia những công việc mang tính tư vấn, hỗ trợ, quản lý các hoạt động thể thao như tình nguyện viên, điều phối viên tại các sự kiện thể thao...

Tuệ Minh biên dịch và tổng hợp
(theo International Olympic Committee, Olympic Solidarity và International Weightlifting Federation Guidelines on Athletes' career)

THÔNG TIN TỔNG HỢP

TRUNG TÂM THÔNG TIN THỂ DỤC THỂ THAO

36 Trần Phú – Ba Đình – Hà Nội

ĐT: 04.3747.2958 – 04.3747.5254; Fax: 04.37471981

Email: banbientap@tdtt.gov.vn

Website: www.tdtt.gov.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản và nội dung:

Giám đốc Trung tâm Thông tin TDTT

Tổng biên tập Trang tin Điện tử thể thao Việt Nam

TS. ĐÀM QUỐC CHÍNH

Biên tập:

Ths. Lý Đức Thùy (Trưởng ban)

Ths. Ngô Thịnh Hường

Biên dịch:

Phương Ngọc, Trần Bình, Thu Hà, Hồng Anh

Hồng Hạnh, Hải Yến, Đức Anh

Trình bày:

Xuân Nhi